

ส่วนที่ 2

ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพการณ์ และศักยภาพ

ส่วนที่ 2

ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ

ความนำ

สงขลา เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ติดต่อกับรัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ของมาเลเซีย เป็นเมืองท่าและเมืองชายทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้มาแต่สมัยโบราณ มีโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมาย อีกทั้งมีขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาและการละเล่นพื้นเมืองที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษตกทอดให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษามากมาย สงขลามีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งที่เป็นชายทะเล น้ำตก ทะเลสาบและมีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ อำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการค้า การคมนาคม เป็นเมืองชุมทางของภาคใต้มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันอำเภอเมืองสงขลายังคงมีสภาพบ้านเมืองที่เก่าแก่อันเป็นเอกลักษณ์ สงขลาจึงเป็นสถานที่ซึ่งเหมาะแก่การท่องเที่ยวเพราะมีลักษณะที่แตกต่างกันในตัว 2 ลักษณะคือ สภาพเก่าแก่ของบ้านเมืองสงขลาและความเจริญของเมืองหาดใหญ่ ด้วยระยะทางห่างกันประมาณ 30 กิโลเมตร

จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจในลักษณะไตรภาคีระหว่างภาคใต้ของไทย ภาคเหนือของมาเลเซียและพื้นที่บนเกาะสุมาตราของอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง 3 ประเทศ ให้มีการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นความร่วมมือด้านการผลิต การส่งเสริมการลงทุน 2) การถ่านทอดเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาการเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะโครงข่ายคมนาคมขนส่งและระบบสาธารณูปโภคระหว่างประเทศ โดยเน้นการพัฒนาพื้นที่ในรูปแบบของแนวพื้นที่สะพานเศรษฐกิจ สงขลา - ปีนัง - เมดาน (Seamless Songkhla – Penang – Medan Economic Development Corridor) เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่สนับสนุนและกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่อเนื่องใน IMT – GT ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาในระยะต่อ ๆ ไป

2.1 ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น

แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2561 - 2564 จังหวัดได้กำหนดกลไกการบริหารจัดการแนวทางการพัฒนาและตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ ความเชื่อมโยงกระบวนการจัดทำแผน จากแผนชาติสู่แผนระดับพื้นที่ สิ่งสำคัญในการจัดทำแผนฯ ครั้งนี้ คือ จังหวัดได้นำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และได้จัดทำแผนในลักษณะการบูรณาการแผนงาน/โครงการในระดับพื้นที่จังหวัด (AearBesed) และสอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

1) กลไกการบริหารจัดการ

ในการบริหารงานของจังหวัดสงขลา ได้กำหนดกลไกการบริหารจัดการในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ โดยมีกลไกในการบริหารงานและขับเคลื่อนงาน ดังนี้

ระดับจังหวัด

(1) คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เป็นกลไกกำหนดนโยบายระดับจังหวัดในการวางแผนปฏิบัติการและอำนวยความสะดวกให้การบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดให้เป็นไปตามหลักการนโยบายตามที่ ก.น.จ.กำหนด

(2) คณะอนุกรรมการจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2561 - 2564) และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดสงขลา ภายใต้คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนกำกับดูแล และติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อมุ่งตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ระดับอำเภอ

คณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.) เป็นกลไกกำหนดนโยบายระดับอำเภอในการวางแผนปฏิบัติการ และอำนวยความสะดวกให้การบริหารงานแบบบูรณาการในอำเภอเป็นไปตามหลักการนโยบายตามที่ ก.บ.จ. กำหนด โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้าน (ก.ม.) เป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานการขับเคลื่อนระดับพื้นที่

2) แนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561 - 2564)

(1) ขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561 - 2564) ดังนี้

1) ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดในมาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 27 และมาตรา 28 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ประกอบหลักเกณฑ์และวิธีการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการกำหนด

2) จังหวัดดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561 - 2564) และแผนปฏิบัติการประจำปีจังหวัดสงขลา ตามกรอบแนวทางตามหลักเกณฑ์ที่ ก.บ.จ. กำหนด

3) ในการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันกับบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ ในจังหวัดเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดตามมาตรา 19 และมาตรา 27 นั้นผู้ว่าราชการจังหวัดได้นำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่ได้รับจาก ก.บ.จ. เข้ารับฟังความคิดเห็นพร้อมกันและเมื่อได้ผลการรับฟังความคิดเห็นแล้วจังหวัดส่งความคิดเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ ก.บ.จ./ก.บ.ก. เพื่อนำผลการประชุมและความคิดเห็นของที่ประชุมมาปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดให้สมบูรณ์ต่อไป

(2) จังหวัดสงขลาโดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ได้ดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการของประชาชน ตามที่ ก.บ.จ. เห็นสมควรโดยดำเนินการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

● มอบหมายให้อำเภอทุกอำเภอสำรวจและสรุปปัญหาความต้องการของอำเภอ โดยแยกเป็นสภาพปัญหา/ความต้องการ แนวทางการแก้ไข จำนวน 5 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิตด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคง และด้านบริหารจัดการ) โดยให้ระบุความรุนแรงของปัญหาเป็น 5 ระดับ (1 = ต้องการต่ำ 2 = ต้องการน้อย 3 = ต้องการปานกลาง 4 = ต้องการมาก 5 = ต้องการมากที่สุด) และระบุหน่วยดำเนินการ แหล่งงบประมาณ

● อำเภอสรุปผลปัญหาความต้องการของอำเภอในภาพรวมและในระดับตำบลเชิงพื้นที่ โดยผ่านคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (ก.บ.อ.) ให้ความเห็นชอบและส่งให้จังหวัด

● สำนักงานจังหวัดในฐานะเลขานุการ ก.บ.จ. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการและศักยภาพของประชาชนโดยมอบหมายให้สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลาและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิเคราะห์ข้อมูลปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 16 อำเภอ 127 ตำบล โดยใช้หลักสถิติวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ นำเสนอในรูปแบบของปัญหาระดับความต้องการ 5 ระดับ แยกเป็น 5 ด้าน ตามที่กล่าวข้างต้น

(3) ในการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561 – 2564) จังหวัดได้นำนโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) Thailand 4.0 (Micro Cluster) ตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ ทิศทางการพัฒนาภาค แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ศักยภาพและปัญหาความต้องการประชาชนมาประกอบการจัดทำและ ข้อเสนอแนะของการประชุมประชาคมของทุกภาคส่วนมาดำเนินการปรับปรุงให้แผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถตอบโจทย์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และใช้เป็นแนวทางให้กระทรวง กรม จัดทำแผนงาน/โครงการ สนับสนุนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

3) สรุปภาพรวมปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 55 สรุปสภาพปัญหา/ระดับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 16 อำเภอ

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ ความต้องการ	ระดับความ ต้องการ/ความ จำเป็น	คิดเป็น ร้อยละ	ความต้องการ/ แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
1	ด้านเศรษฐกิจ	1) ปัญหา โครงสร้างพื้นฐาน	3.57	71.4	- ก่อสร้างและซ่อมแซมถนน / สะพาน - ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ มีฝุ่นละออง - สนับสนุนงบประมาณในการบำรุงรักษาเส้นทาง - ขยายผิวจราจร	1) โครงการก่อสร้าง/ซ่อมแซม ถนนในพื้นที่ 2) โครงการจัดทำป้ายบอก ทาง/ป้ายจราจร 3) โครงการก่อสร้าง/ปรับปรุง สะพาน 4) ปรับถนนเป็นถนนลาดยาง 5) โครงการขยายผิวจราจร 6) โครงการก่อสร้างผนังกัน น้ำเซาะถนน	16 อำเภอ
					- ก่อสร้างและซ่อมแซม ระบบระบายน้ำ	7) โครงการก่อสร้าง/ปรับปรุง ระบบระบายน้ำ 8) โครงการก่อสร้างท่อนส่งน้ำ และสถานีสูบน้ำ	
					- จัดให้มีระบบไฟฟ้า สาธารณะครอบคลุมและ ทั่วถึง	9) โครงการขยายระบบไฟฟ้า ส่องสว่างสาธารณะ 10) โครงการขยายเขตไฟฟ้า	
					- แก้ปัญหาการจราจร/ติดตั้ง สัญญาณไฟจราจร	11) โครงการติดตั้งสัญญาณไฟ จราจร 12) โครงการทำทางยกระดับ ถนน/ทางเบี่ยงถนนพาดทางรถไฟ	
- พัฒนาระบบสื่อสาร โทรคมนาคม/โทรศัพท์ สาธารณะและครัวเรือน	13) โครงการติดตั้ง/ขยายเขต ให้บริการโทรศัพท์						
2	ขาดแคลนน้ำ เพื่อการเกษตร/ มีแหล่งกักเก็บน้ำ ไว้ใช้ในฤดูแล้ง	3.04	60.8	- มีระบบชลประทานเพื่อ การเกษตร/ก่อสร้างฝายน้ำ ล้นเพื่อกักเก็บน้ำและชะลอ น้ำไว้ใช้หน้าแล้ง - ขุดลอกคลองให้ก้นคลอง ลึกและปากคลองกว้าง พร้อมสร้างแนวคันดิน ป้องกันดินเลน	1) โครงการก่อสร้างฝายน้ำล้น/ ฝายชะลอน้ำ/ฝายกักเก็บน้ำเพื่อ การเกษตร 2) โครงการระบบชลประทาน เพื่อการเกษตร 3) โครงการขุดสระเก็บน้ำ 4) โครงการขยายเขตประปา 5) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ 6) ขุดลอกและก่อสร้างแนว กำแพงดินป้องกันดินเลน	16 อำเภอ	
				3) ปัญหารายได้ไม่ เพียงพอ/การเพิ่ม รายได้ให้กับคนใน พื้นที่/ปัญหาการ	2.52		50.4

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ ความต้องการ	ระดับความ ต้องการ/ความ จำเป็น	คิดเป็น ร้อยละ	ความต้องการ/ แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย	
		ว่างงาน			- ส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ - ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน - ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์พันธุ์พื้นเมืองสร้างรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่ - ให้มีมาตรการที่ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักพึ่งพาตนเองไม่หวังในโชคลาภ - อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน - ต้องการวิทยากรให้ความรู้และแนะแนวทางในการประกอบอาชีพเสริม - ส่งเสริมอาชีพประมงตามแนวชายฝั่งทะเล	3) โครงการส่งเสริมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น 4) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า"หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์" 5) โครงการมหกรรม OTOP เพื่อนำผลิตภัณฑ์มาแสดงและจำหน่าย 6) โครงการส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน 7) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะ/โค พันธุ์พื้นเมือง 8) โครงการอบรมให้ความรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 9) โครงการส่งเสริมการออม 10) โครงการอบรมอาชีพในชุมชน 11) โครงการฝึกอบรมการประกอบอาชีพเสริม 12) โครงการสนับสนุนเครื่องมือประมงชายฝั่ง		
		4) ไม่ได้รับการ พัฒนาและ ส่งเสริมการ ท่องเที่ยวอย่าง จริงจัง	2.07	41.4	- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอเพื่อประโยชน์ในการสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ - ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย - สร้างจุดขายใหม่ๆ ที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ได้ตลอดทั้งปี - การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - ฟื้นฟู บูรณะ ศาสนสถาน ในท้องถิ่น และส่งเสริมการจัดงานประเพณีท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต - ต้องการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างรายได้และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	1) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว 2) จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลท่องเที่ยวและเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ 3) โครงการจัดงานเทศกาลอาหารและของดีประจำพื้นที่ 4) โครงการสร้างจุดขายที่โดดเด่น 5) โครงการก่อสร้างตลาดน้ำและสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ 6) โครงการพัฒนาดูแลศาสนสถาน 7) จัดงานประเพณีของท้องถิ่น 8) โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรม 9) โครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ลุ่มน้ำทะเลสาบ	เมือง นาทวี สะบ้าย้อย กระแสสินธุ์ รัตภูมิ หาดใหญ่ นาหม่อม สิงหนคร สะเดา เทพา บางกล่ำ	

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
					- ต้องการให้มีการอนุรักษ์ดูแลฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนโดยทุกภาคส่วน	10) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน	
		5) สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ / ผลผลิตทางการเกษตรต้นทุนสูง	1.82	36.4	- ต้องการให้มีการถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพการเกษตรโดยลดการใช้สารเคมีเพื่อลดต้นทุนและความปลอดภัย	1) โครงการครัวเรือนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 2) โครงการรณรงค์การป้องกันและกำจัดแมลงวันผลไม้ 3) โครงการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพพันธุ์ไม้ผล 4) อบรมให้ความรู้เกษตรกรในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	สทิงพระ เทพา สะบ้าย้อย กระแสสินธุ์ นาหม่อม บางกล่ำ สิงหนคร คลองหอยโข่ง ควนเนียง
					- ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เองในครัวเรือนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย	5) โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้ในครัวเรือน	
					- จัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพให้เกษตรกร - สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืช ผัก และผลไม้	6) โครงการจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพทดแทนสภาพน้ำท่วมซึ่ง 7) โครงการเกษตรปลอดโรค	
					- ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี	8) โครงการจัดตั้งกองทุนผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ	
					- จัดให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในการเพิ่มรายได้ เช่น กลุ่มน้ายางชุมชน เป็นต้น รวมถึงการเพิ่มทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพ	9) โครงการส่งเสริมความรู้ในการประกอบอาชีพ 10) ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ปลูกพืชเสริมในสวนยางพารา	
					- ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	11) โครงการอบรมและส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	
					- จัดหาตลาดรองรับสินค้า	12) โครงการประกันราคายางพารา/ข้าว 13) โครงการสร้างตลาดชุมชน/สร้างศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	
					- ประกันราคาพืชผลทางการเกษตร - ปรับปรุงบำรุงดิน	14) จัดหาตลาดกลางในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร 15) โครงการแก้มลิงดิน 16) โครงการปรับปรุงดินให้เหมาะกับการเกษตร	
		6) ต้องการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร	0.78	15.6	- ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพชาวสวนยางพาราให้เกษตรกร สามารถผลิตน้ำยางได้ในปริมาณที่เหมาะสม	1) โครงการฝึกอบรมการกรีดยางพารา 2) โครงการส่งเสริมสนับสนุนการปลูกพืชร่วมยาง 3) โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพชาวสวนยางพารา	นาทวี นาหม่อม ควนเนียง
		7) ประชาชนขาดความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	0.63	12.5	- เร่งให้เด็ก เยาวชน และประชาชนศึกษาภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ,จีน ฯลฯ)	1) โครงการจ้างครูต่างชาติเพื่อสอนและเตรียมความพร้อมทางภาษา 2) โครงการจัดตั้งห้องสมุดมีชีวิต/อุทยานการเรียนรู้	หาดใหญ่ คลองหอยโข่ง สะเดา

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
		8) กลุ่มสตรีขาดการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสนับสนุนงบประมาณ	0.44	8.8	- ให้ความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มอาชีพสตรี - การสนับสนุนให้ต่อเนื่องในกิจกรรมของสตรีทุกระดับ	3) โครงการสนับสนุนการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่อาเซียน 4) โครงการค่ายเยาวชนอาเซียน 1) โครงการพัฒนาความรู้กลุ่มสตรี 2) โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา 3) โครงการพัฒนาอาชีพกลุ่มสตรี 4) โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มสตรี	นาทวี คลองหอยโข่ง
2	ด้านสังคม	1) ปัญหายาเสพติด	4.32	86.4	- มีการป้องกันและปราบปรามพร้อมสร้างเกราะป้องกันยาเสพติด โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม ให้ห่างไกลจากยาเสพติด - ต้องการให้ตำรวจและฝ่ายปกครองดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด - ให้ความรู้แก่ประชาชน เยาวชน ผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติด - เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด - จัดตั้งชุดเฉพาะกิจแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและยั่งยืน - จัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ - อบรม บำบัดผู้ติดยาเสพติด	1) โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด 2) โครงการติดตั้งกล้อง CCTV 3) โครงการฝึกอบรมสร้างจิตสำนึกบรรณรักษ์ต่อต้านปัญหายาเสพติด 4) โครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง สังคมปลอดภัยยาเสพติด 5) โครงการอบรมเกี่ยวกับยาเสพติดควบคู่ไปกับศาสนา 6) โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน 7) โครงการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ 8) โครงการตั้งจุดตรวจ - จุดสกัดของฝ่ายปกครองในระดับหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง 9) ให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อลงโทษอย่างหนักกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเด็ดขาด 10) โครงการจัดค่ายเยาวชนป้องกันยาเสพติดแก้ไขปัญหายาเสพติด 11) โครงการค่ายพัฒนาศักยภาพเยาวชน 12) โครงการส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 13) โครงการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด 14) โครงการสร้างอาชีพแก่ผู้ผ่านการบำบัด 15) โครงการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด	16 อำเภอ
		2) ความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ	2.19	43.8	- การส่งเสริมให้การสงเคราะห์แก่เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ประชาชน	1) โครงการสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ประชาชนผู้ด้อยโอกาส	16 อำเภอ

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย	
		ประชาชน			ผู้ด้อยโอกาสได้เรียนรู้และเกิดทักษะในกระบวนการตามหลักการพัฒนาการด้านการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ - ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นเด็กยากจนและด้อยโอกาสในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น - จัดตั้งที่อ่านหนังสือภายในตำบลเพื่อให้ประชาชนมีสถานที่อ่านหนังสือ - จัดตั้งกองทุนเพื่อให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในพื้นที่	2) ส่งเสริมและพัฒนาทางการศึกษา 3) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 4) อบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุ 5) โครงการช่วยเหลือเด็กยากจนและด้อยโอกาส 6) โครงการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 7) จัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นและอาหารเสริม 8) สนับสนุนการศึกษาสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ประจำศูนย์เด็กเล็ก		
		3) ปัญหาด้านสาธารณสุข/สุขภาพของประชาชน	2.01	40.3	- ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก - กำจัดสุนัขจรจัด ทำหมัน - ส่งเสริมความรู้ในการดูแลสุขภาพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง - การอบรมกลุ่มแม่บ้านในการป้องกันโรคที่เกิดจากการขาดการได้รับวัคซีนในเด็ก - ต้องการสถานที่สำหรับออกกำลังกายในชุมชนเพิ่มขึ้น - การพัฒนางานกีฬาและงานนันทนาการให้มีความทันสมัย - ต้องการการส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาความสะอาดในแหล่งชุมชนและตลาดในชุมชน - ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางด้านสาธารณสุขและอนามัยอย่างทั่วถึง - ให้มีการบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง โดยจัดตั้งคลินิกชุมชนและตรวจสุขภาพประชาชนประจำปี - ส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อ - จัดอบรมให้กับกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่เกี่ยวกับ	1) โครงการรณรงค์การป้องกันโรคไข้เลือดออก 2) โครงการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้า 3) โครงการเพิ่มความรู้เรื่องสุขภาพแก่ประชาชน 4) โครงการให้ความรู้กับแม่ในการให้วัคซีนเด็ก 5) โครงการตรวจสุขภาพ 6) โครงการก่อสร้างสนามกีฬา 7) โครงการจัดหาอุปกรณ์ออกกำลังกายและสถานที่ออกกำลังกายส่งเสริมสุขภาพ 8) โครงการจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาประจำตำบลและสนับสนุนนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกับหน่วยงานต่างๆ 9) ทำลานกีฬาประจำหมู่บ้าน/ตำบล สวนสุขภาพ 10) โครงการ สะอาด สะดวก ปลอดภัย (๒ส ๑ป) 11) โครงการจัดซื้อรถสุขา 12) โครงการจัดซื้อรถดูดสิ่งปฏิกูล 13) สนับสนุนให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาลของรัฐในการให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ 14) โครงการส่งเสริมการตรวจสุขภาพ 15) โครงการจัดตั้งคลินิกชุมชน 16) โครงการควบคุมและป้องกันโรคต่างๆ 17) ฝึกอบรมกลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่	16 อำเภอ	

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ ความต้องการ	ระดับความ ต้องการ/ความ จำเป็น	คิดเป็น ร้อยละ	ความต้องการ/ แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
					การป้องกันสุขภาพอนามัย		
		4) น้ำประปา ไม่เพียงพอ ต่อความต้องการ อุปโภค บริโภค	1.98	39.6	- ต้องการขยายเขตประปา ให้เพียงพอ - ต้องการเครื่องกรองน้ำ ที่ได้มาตรฐาน - สนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์ การติดตั้งระบบประปาใน พื้นที่ที่ขาดแคลน	1) โครงการขยายเขตประปา 2) โครงการก่อสร้างระบบ ประปาหมู่บ้านแบบแซมเปญ 3) โครงการขยายเขตประปา ส่วนภูมิภาค 4) โครงการก่อสร้างระบบ ประปาหมู่บ้าน 5) โครงการนำประปาดื่มได้ 6) โครงการเจาะบ่อบาดาล 7) ติดตั้งหม้อแปลงระบบ ประปา	จะนะ นาทวี หาดใหญ่ นาหม่อม ควนเนียง สิงหนคร คลองหอยโข่ง
		5) พัฒนา การศึกษา ศาสนา ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1.52	30.4	- ส่งเสริมและพัฒนาด้าน การศึกษา - การพัฒนาบุคลากร ด้านการศึกษาและส่งเสริม อุปกรณ์และเทคโนโลยี ทางการศึกษา - ปรับปรุงสถานศึกษา ให้ได้มาตรฐาน มีอาคาร เรียนและอุปกรณ์การเรียนที่ ทันสมัยและมีเพียงพอ - การให้ทุนการศึกษา แก่นักเรียนที่ยากจน - อนุรักษ์ซ่อมแซม โบราณสถาน โบราณวัตถุ และสถานที่สำคัญทาง ประวัติศาสตร์ - ก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น และการค้นคว้าหา ความรู้ทางอินเทอร์เน็ต - การส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ด้านภาษา ต่างประเทศเพื่อให้เด็ก นักเรียน เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ภาษาในการเรียนการสอน และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน - บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ผ่านทางการอบรม และ ศึกษาดูงาน ให้มีขีด ความสามารถในการจัด การศึกษาของโรงเรียนไปสู่ เป้าหมาย และความต้องการ ของชุมชน - การส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟู ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัด กิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรุ่น	1) โครงการส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้แก่นักเรียนที่เรียนต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานและเพิ่ม ศักยภาพบุคลากร ทางการศึกษา 2) โครงการสนับสนุนอุปกรณ์ การเรียนการสอน 3) โครงการให้ทุนการศึกษา 4) โครงการส่งเสริมการพัฒนา การศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา 5) โครงการซ่อมแซมบูรณะ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ 6) โครงการก่อสร้างศูนย์ การเรียนรู้ 7) โครงการก่อสร้างลานเวที และ ฝึกฝนศิลปวัฒนธรรม/เชื่อม สัมพันธ์ทางศาสนา 8) โครงการส่งเสริมทักษะการ เรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ 9) โครงการพัฒนาทักษะ แก่บุคลากรทางการศึกษา 10) โครงการส่งเสริม อนุรักษ์ พื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น	16 อำเภอ

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
					ใหม่เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น		
		6) การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย	0.50	10.0	- ให้มีสถานที่กลางในการให้ความช่วยเหลือและรองรับผู้อพยพภายในตำบล - ให้มีรถยนต์ดับเพลิงเพื่อแก้ไขปัญหาคความเค็ดรื้อนของประชาชน - ต้องการเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ต้องการตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ	1) โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์พักพิงชั่วคราวกรณีเกิดภัยพิบัติ 2) โครงการจัดซื้อรถดับเพลิง 3) โครงการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์ 4) โครงการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) โครงการตั้งศูนย์ช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติ	นาทวี สะบ้าย้อย
		7) ปัญหาแรงงานต่างด้าว	0.25	5.0	- ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลตรวจตรากำหนดมาตรการดูแลที่เข้มงวด	1) โครงการความร่วมมือรัฐเอกชนในการดูแลความมั่นคงและความเรียบร้อยในชุมชน	สิงหนคร
3	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1) ไม่มีสถานที่ทิ้งขยะและระบบการกำจัด/การจัดการขยะที่เป็นไปตามมาตรฐาน	2.36	47.1	- จัดตั้งกลุ่มรณรงค์การศึกษาสิ่งแวดล้อม - การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ด้านการจัดการขยะในพื้นที่ - ต้องการให้มีถังขยะรถจัดเก็บขยะ และสถานที่สำหรับทิ้งขยะในชุมชนและมีระบบการจัดการขยะที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ - ต้องการสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐาน - บำบัดก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ	1) โครงการรณรงค์การเก็บขยะในชุมชน 2) โครงการอบรมให้ความรู้ในการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี 3) โครงการจัดตั้งธนาคารขยะ 4) โครงการวางแผนร่วมกับชุมชนในการจัดเก็บขยะ 5) โครงการโรงเรียนต้นแบบการจัดการขยะในสถานศึกษา 6) โครงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและขยะมูลฝอย 7) โครงการปฏิบัติการลดเมืองร้อนด้วยมือเรา 8) โครงการจัดซื้อรถจัดเก็บขยะพร้อมระบบจัดการขยะ 9) โครงการจัดหาถังขยะของชุมชน 10) โครงการจัดหาสถานที่ทิ้งขยะของชุมชน 11) โครงการกำจัดขยะให้ปลอดภัย 12) โครงการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะแบบเตาเผาพลังงานไฟฟ้า 13) โครงการใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะ 14) ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็กแบบรวมกลุ่ม (Cluster Treatment)	จะนะ ระโนด รัตภูมิ หาดใหญ่ ควนเนียง บางกล่ำ สิงหนคร คลองหอยโข่ง
		2) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.10	42.0	- เพิ่มพื้นที่สีเขียว พื้นที่ป่าไม้ป่าชายเลน - สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1) โครงการปลูกป่าชายเลนโดยการขุดเลนดินเป็นคันร่องดิน 2) โครงการสร้างเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ 3) โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับตำบล	เมือง สติงพระ จะนะ กระแสสินธุ์ หาดใหญ่ ควนเนียง สิงหนคร

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
					- พื้นฟูระบบนิเวศน์ในทะเลสาบสงขลา/แหล่งน้ำธรรมชาติ - ขยายพันธุ์สัตว์น้ำให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพประมง	4) ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา/แหล่งน้ำธรรมชาติ 5) เพิ่มพื้นที่ป่าชายเลนให้มากขึ้น 6) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน 7) โครงการฟาร์มทะเล 8) โครงการเพิ่มพื้นที่ป่าโกงกาง	คลองหอยโข่ง
					- คุ่มครอง คูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - การป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	9) โครงการฝึกอบรมเด็กเยาวชน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ 10) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 11) โครงการลดแยกของเหลือใช้เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ 12) โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 13) โครงการรักษาทะเลสาบ	
		3) แหล่งน้ำตามธรรมชาติต้นเขินเสื่อมโทรมขาดการดูแล	1.94	38.8	- ต้องการให้มีการปรับปรุงสภาพของแหล่งน้ำตามธรรมชาติในชุมชน/ขุดลอกคลองสาธารณะ และแหล่งน้ำธรรมชาติให้สามารถระบายน้ำได้ดีขึ้น - ให้มีการก่อสร้างฝายกั้นน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในฤดูแล้ง - อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติให้กลับมามีความอุดมสมบูรณ์ - ต้องการให้ประชาชนทั่วไปเล็งเห็นความสำคัญและร่วมกันดูแลแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	1) โครงการขุดลอกคูคลอง/แหล่งน้ำสาธารณะ 2) โครงการการสร้างฝายกักเก็บน้ำ 3) โครงการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรกรรมแบบยั่งยืน 4) โครงการอนุรักษ์แหล่งน้ำชุมชน	สติงพระ จะนะ นาทวี รัตภูมิ สะเดา นาหม่อม สิงหนคร
		4) ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ รวมทั้งการบุกรุกที่สาธารณะ/ป่าไม่มีปริมาณลดลงเนื่องจากมีการขยายตัวของชุมชน	1.74	34.8	- ต้องการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้นำพื้นที่เข้าไปตรวจสอบดูแลพื้นที่อย่างเข้มงวด - ต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐให้ความรู้เกี่ยวกับผลเสียของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ - เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มากขึ้น - สร้างแนวร่วมให้ชาวบ้านรู้จักรักษา และรู้จักผลของการทำลายธรรมชาติ - ปลูกจิตสำนึกเยาวชนให้มีความรักทรัพยากรธรรมชาติ - ต้องการให้มีการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	1) โครงการป่าชุมชน 2) โครงการรักษาชุมชนรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 3) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 4) ก่อสร้างสวนสาธารณะ	นาทวี สะบ้าย้อย รัตภูมิ สะเดา นาหม่อม สิงหนคร

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
						ประจำตำบล	
					- ให้แยกพื้นที่ป่าออกจากพื้นที่ทำมาหากินโดยชัดเจน - พิสูจน์การถือครองสิทธิ์หรือทำข้อตกลงในการทำประโยชน์ในที่ดินทับซ้อน	5) โครงการหาแนวทางในการอนุรักษ์ให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้ 6) ดำเนินการพิสูจน์สิทธิ์การถือครองที่ดิน	
					- ต้องการปลูกต้นไม้ในพื้นที่เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม่ไห่มากขึ้น	7) โครงการปลูกป่า	
		5) การกัดเซาะชายฝั่ง	1.50	30.0	- จัดทำวัสดุสำหรับป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและการแก้ไขปัญหายาขี้ผึ้งที่โดนกัดเซาะ - ให้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาคลื่นชายฝั่ง - ป้องกันความเสียหายของชายหาดโดยการก่อสร้างแนวเขื่อนกันตลิ่งชายหาด	1) โครงการป้องกันและแก้ปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง 2) โครงการสร้างพังกั้นน้ำ 3) โครงการสร้างแนวกันคลื่นชายฝั่ง 4) โครงการก่อสร้างแนวเขื่อนกันตลิ่งชายหาด 5) โครงการสร้างปะการังเทียมป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง	เมือง สติงพระ สิงหนคร ระโนด จะนะ เทพา
		6) การปล่อยน้ำเสียและมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรม	1.38	27.5	- ต้องการให้มีการควบคุมให้โรงงานอุตสาหกรรมมีระบบการกำจัดมลพิษทางอากาศและระบบบำบัดน้ำเสียให้เป็นมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด	1) โครงการโรงงานอุตสาหกรรมปลอดมลพิษ 2) โครงการตรวจวัดคุณภาพน้ำ 3) โครงการตรวจวัดมลพิษทางอากาศ	เมือง รัตภูมิ สะเดา หาดใหญ่ สิงหนคร
		7) อุทกภัย/น้ำป่าไหลหลาก	1.19	23.8	- สำรวจตรวจสอบสถานที่ที่สามารถเป็นแนวป้องกันน้ำ(แก้มลิง) ขุดลอกคูคลองเพื่อเตรียมความพร้อมป้องกันปัญหาอุทกภัยที่อาจจะเกิด - สร้างระบบการป้องกันเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมขังหรือปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในทุกปี - ก่อสร้างฝายชะลอน้ำในแหล่งต้นน้ำ	1) โครงการบริหารจัดการน้ำ 2) โครงการจัดหาระบบการป้องกันเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วมขังหรือปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในทุกปี 3) จัดซื้อเรือท้องแบน สำหรับการเข้าให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมในจุดที่เส้นทางคมนาคมไม่สามารถเข้าถึงได้ 4) ก่อสร้างฝายขนาดเล็ก	เทพา สะบ้าย้อย หาดใหญ่ นาหม่อม สะเดา คลองหอยโข่ง
		8) เขื่อนป้องกันตลิ่งพังริมคลองเนื่องจากในช่วงฤดูฝนตกหนักทำให้กระแสน้ำกัดเซาะตลิ่งเข้ามาในพื้นที่ของราษฎรสร้างความเสียหายให้กับตัวอาคารและก่อให้เกิดอุบัติเหตุจนทำให้ราษฎรไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	0.88	17.5	- ก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลองเพื่อแก้ปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่ง ป้องกันน้ำท่วม ป้องกันการบุกรุกแหล่งน้ำ	1) โครงการเขื่อนป้องกันตลิ่งริมคลอง	ระโนด หาดใหญ่ บางกล่ำ
4	ความมั่นคง	1) ปัญหาความ	3.28	65.6	- จัดตั้งชุดรักษาความ	1) โครงการป้องกันและรักษา	เมือง

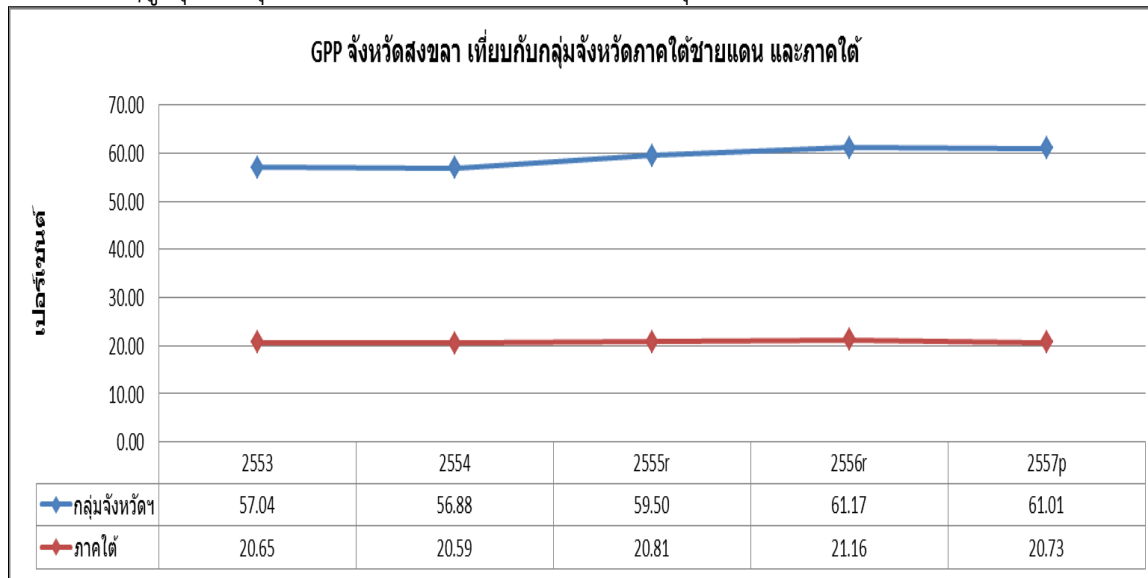
ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ความต้องการ	ระดับความต้องการ/ความจำเป็น	คิดเป็นร้อยละ	ความต้องการ/แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
		ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน			ปลอดภัยประจำหมู่บ้านให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ/ส่งเสริมให้ความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ชุด ชรบ. -ส่งเสริมให้ความรู้แก่อปพร. ในการออกปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบในพื้นที่ - ต้องการให้ภาครัฐจัดหางบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อาวุธ สนับสนุนการปฏิบัติงานของ ชรบ.หมู่บ้าน - การส่งเสริม/พัฒนากลุ่มองค์กรสวัสดิการชุมชนในตำบล	ความสงบเรียบร้อยในชุมชน 2) โครงการอบรม/ฝึกทบทวนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน 3) โครงการก่อสร้างป้อมยามชุมชน 4) โครงการส่งเสริมและสนับสนุน อปพร. ให้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบภายในเขตตำบล 5) โครงการสนับสนุนงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์และอาวุธ แก่ชุด ชรบ.หมู่บ้าน 6) โครงการรักษาความปลอดภัยโดยออกลาดตระเวนร่วมระหว่างตำรวจฝ่ายปกครอง ตำรวจชุมชนหมู่บ้าน	จะนะ นาทวี กระแสสินธุ์ รัตภูมิ สะเดา หาดใหญ่ บางกล่ำ สิงหนคร คลองหอยโข่ง
		2) ปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย	1.13	22.5	-จัดให้มีสายตรวจหรือบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน - ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้เกี่ยวข้อง ตรวจตราลาดตระเวน พื้นที่ให้ทั่วถึงและจับกุมอย่างเข้มงวด	- สายตรวจเทศกิจ/ตำรวจชุมชน - โครงการสนับสนุนการร่วมตรวจลาดตระเวน	กระแสสินธุ์ รัตภูมิ สิงหนคร คลองหอยโข่ง
		3) เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ / ปัญหาโจรผู้ร้าย แอบแฝงมากับเหตุการณ์ความไม่สงบ	1.06	21.3	- ให้มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อสอดส่องดูแลและระวังเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ให้ครอบคลุมทุกจุดเสี่ยงในทุกหมู่บ้าน - จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันภัยระหว่างส่วนราชการและประชาชน	1) ติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่เสี่ยงและหน้าสถานที่ราชการ 2) โครงการก่อสร้างจุดตรวจจุดสกัด (ป้อมตำรวจ) - โครงการตาสับประรด	จะนะ นาทวี เทพา สะบ้าย้อย
5	การบริหารจัดการ	1) ความต้องการพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการ/การบริหารจัดการที่เน้นผลสัมฤทธิ์	1.56	31.3	- ส่งเสริมการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - ให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการวางแผนการบริหารการดำเนินการ การตรวจสอบ การปฏิบัติ การจัดประชุมสัมมนา และจัดประชุมประชาคม	1) โครงการให้ความรู้เรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) โครงการศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบของผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้นำชุมชน	เมือง เทพา สะบ้าย้อย สะเดา สิงหนคร
					- พัฒนางานด้านประชาสัมพันธ์การผลิต งานเอกสารทางวิชาการข้อมูลข่าวสารของทางราชการอื่น ๆ	3) โครงการปรับปรุง website ของหน่วยงานราชการ	

ลำดับ	ด้าน	สภาพปัญหา/ ความต้องการ	ระดับความ ต้องการ/ความ จำเป็น	คิดเป็น ร้อยละ	ความต้องการ/ แนวทางแก้ปัญหา	โครงการแก้ไขปัญหา	อำเภอเป้าหมาย
					- การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และผลงานของหน่วยงาน		
					- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ เกิดความร่วมมือระหว่าง ประชาชนหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน	4) โครงการติดตั้งระบบ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	
					- การบริหารจัดการเกี่ยวกับการ จัดทำแผนชุมชน แผน ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนา ท้องถิ่นต้องการให้มีการ บริหารงานอย่างเป็นระบบมี การบูรณาการจากทุกภาค ส่วน เพื่อการป้องกันการ ทำงานที่ซ้ำซ้อน ตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ให้มากที่สุด	5) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และ แผนพัฒนา 6) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ กรรมการหมู่บ้าน 7) โครงการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน	
		2) การมีส่วนร่วม ของประชาชน/ ความแตกแยก ในสังคม การไม่ ให้มีความร่วมมือกับ กิจกรรมส่วนรวม ของชุมชน	0.97	19.4	- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหาร จัดการที่ดี - สร้างจิตสำนึกการมีส่วน ร่วมในชุมชน - ให้ราษฎรมีความรู้เรื่องการ มีส่วนร่วม	1) โครงการจัดทำประชาคม หมู่บ้านและประชาคมตำบล 2) โครงการชุมชนสมานฉันท์ 3) โครงการส่งเสริมการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล 4) โครงการประชุมระดมความ คิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาชุมชนและ ท้องถิ่น	จะนะ สะบ้าย้อย รัตภูมิ สิงหนคร
		3) ต้องการเสริม สร้างความรู้ความ สามารถให้แก่ บุคลากร/ ผู้นำ ขาดทักษะการ บริหารจัดการพื้นที่	0.94	18.8	- มีคอมพิวเตอร์ให้ความรู้ ประชาชน - ต้องการให้มีการฝึกอบรม เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ทักษะ การบริหารจัดการพื้นที่ ให้กับคณะผู้นำหมู่บ้าน - เสริมสร้างความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติ หน้าที่ให้กับบุคลากร - ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ของบุคลากรและผู้บริหาร	1) จัดหาคอมพิวเตอร์ไว้บริการ ประชาชน 2) โครงการผู้นำของชุมชน 3) โครงการคณะกรรมการ หมู่บ้าน (กม.) 4) โครงการเพิ่มศักยภาพ บุคลากร 5) โครงการจัดส่งบุคลากรเข้า รับการศึกษาคือ 6) โครงการอบรมสัมมนาของ ผู้บริหารและบุคลากร ในหน่วยงาน	นาทวี รัตภูมิ สะเดา สิงหนคร
		4) สถานที่ ปฏิบัติงานไม่ เอื้ออำนวย/ศูนย์ สารสนเทศระดับ ตำบล	0.31	6.3	- สร้างจิตอาสาให้กับ ประชาชนในพื้นที่ - เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ - ปรับปรุงระบบเสียงตาม สายให้ทั่วถึง - พัฒนาสถานที่ปฏิบัติงาน จัดหาวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องมือเครื่องใช้เพื่อบริการ ประชาชน	1) โครงการปรับปรุงระบบเสียง ตามสายภายในตำบล 2) โครงการซ่อมแซม ปรับปรุง ทรัพย์สินอาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	เมือง

2.2 ข้อมูลวิเคราะห์ศักยภาพ

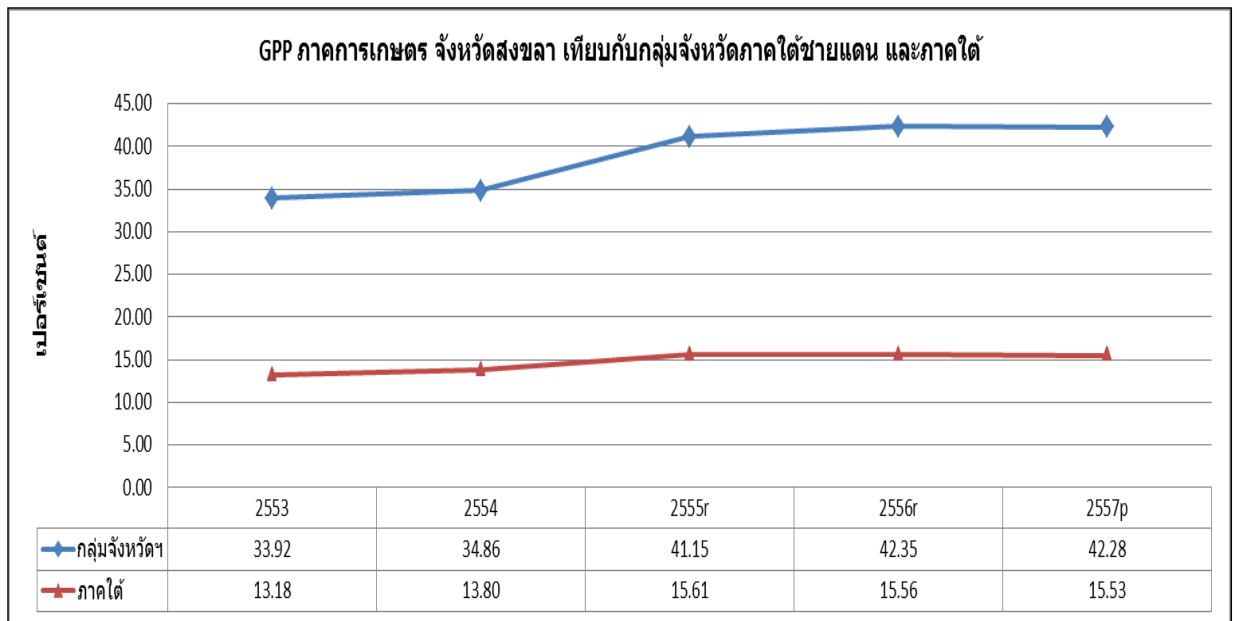
ศักยภาพของจังหวัดสงขลาในภูมิภาค

จังหวัดสงขลานั้นเป็นจังหวัดที่ศักยภาพสูงในเกือบทุกด้านในพื้นที่ภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีความพร้อมในด้านต่างๆสูงสุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

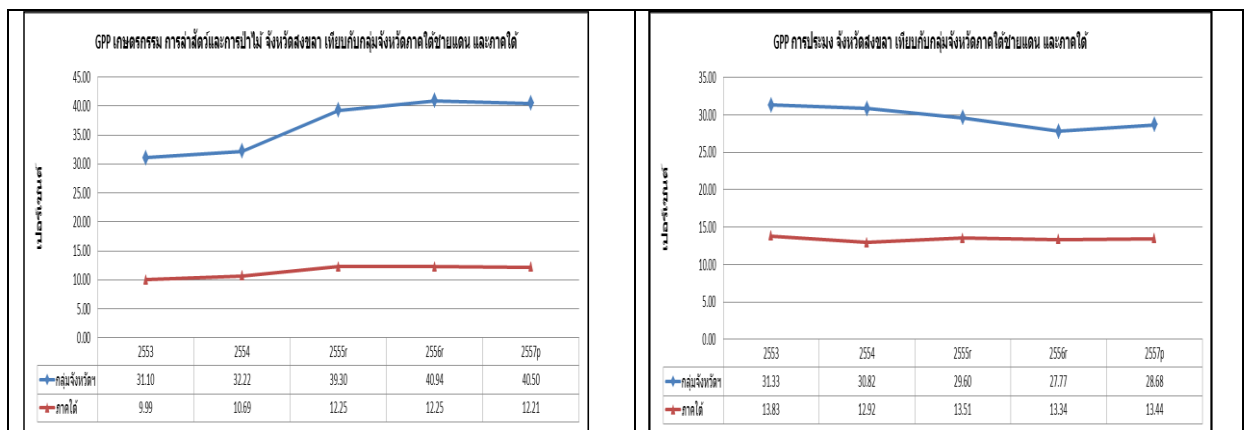

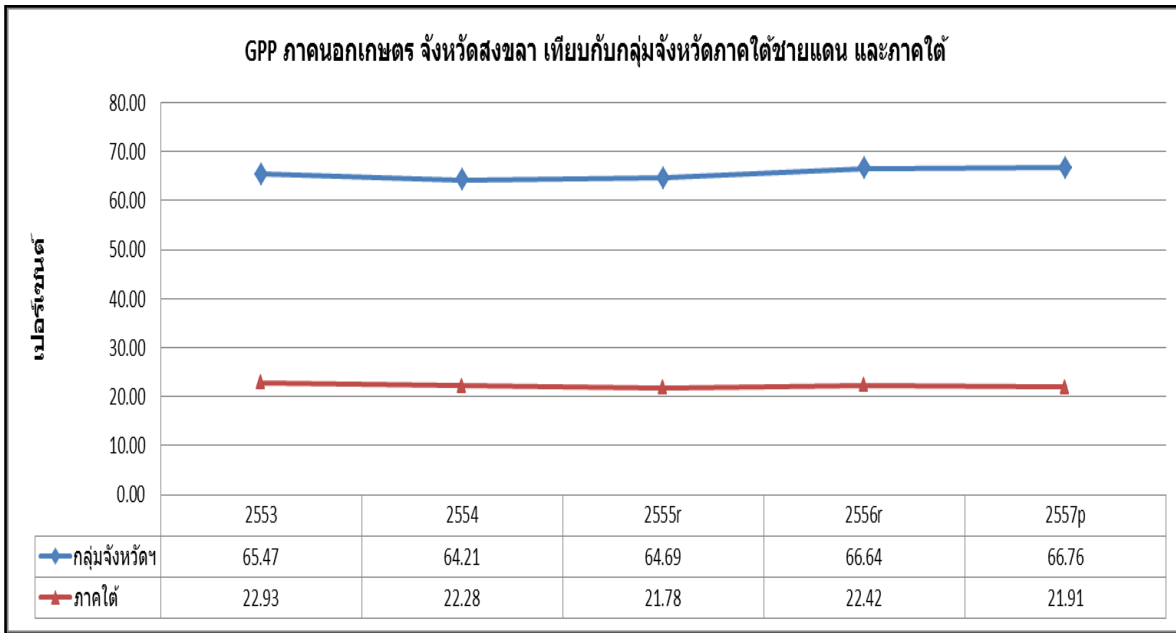
ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา เมื่อพิจารณาเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และภาคใต้ จะพบว่า จังหวัดสงขลามีเศรษฐกิจสูงสุดในระดับกลุ่ม โดยมีสัดส่วนของเศรษฐกิจ ประมาณ 61% ของเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และมีขนาดเศรษฐกิจประมาณ 20% หรือ 1 ใน 5 ของขนาดเศรษฐกิจในภาคใต้ โดยอาจกล่าวได้ว่า สงขลาเป็นเมืองหลวงของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

เพื่อให้เห็นจุดเด่นและจุดด้อยของจังหวัดสงขลา จึงได้นำเอาเศรษฐกิจรายสาขา ประกอบด้วย ภาคการเกษตร และภาคนอกเกษตร มาพิจารณา เป็นรายสาขาย่อย โดยพบว่า

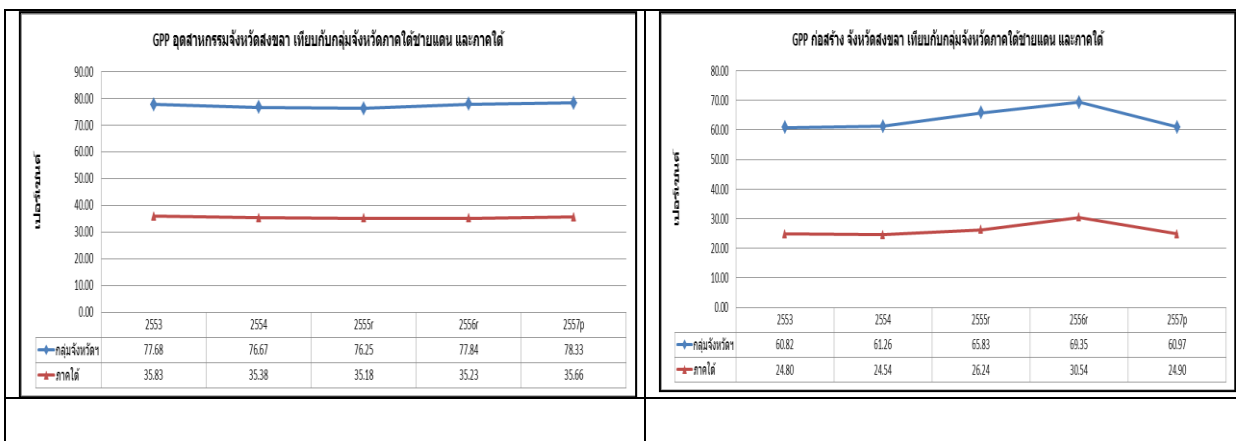
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรของจังหวัดสงขลา มีสัดส่วนในกลุ่มจังหวัดถึง 42.28% และมีสัดส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคที่ 15.53% ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า จังหวัดสงขลา มีเศรษฐกิจด้านการเกษตรกว่า 1 ใน 3 ของกลุ่มจังหวัด เมื่อพิจารณาลงในรายสาขา พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมและประมง เป็นสัดส่วน 40.5% และ 28.68% ของกลุ่มจังหวัด และ 12.21% และ 13.44% ของภาคใต้ตามลำดับ

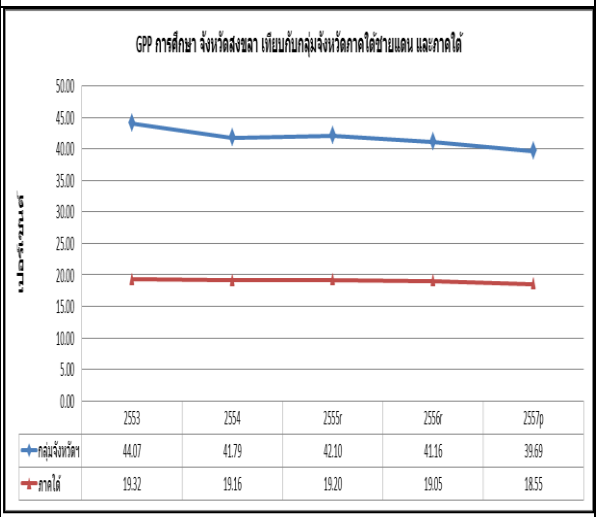
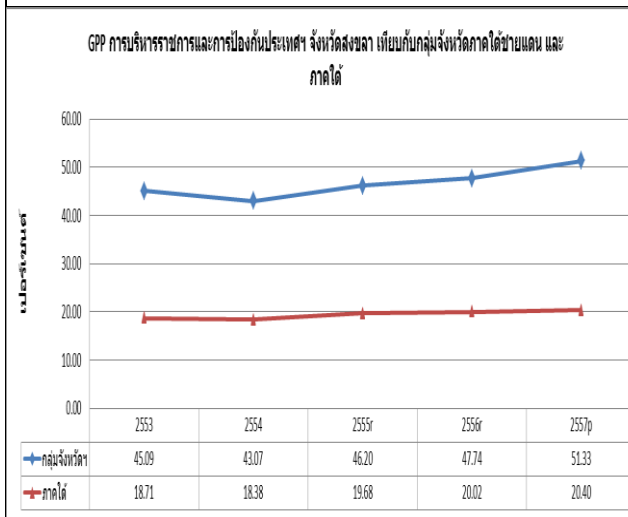
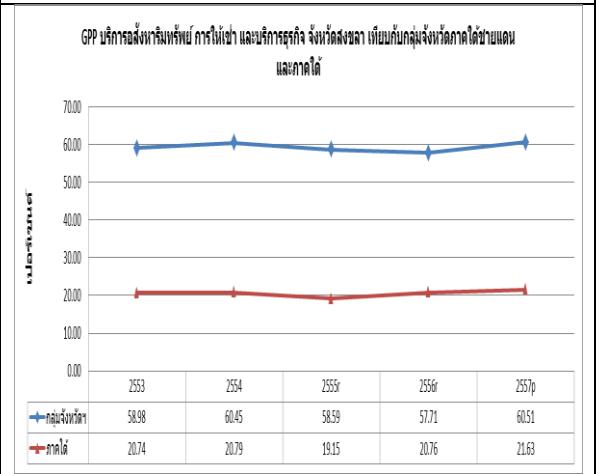
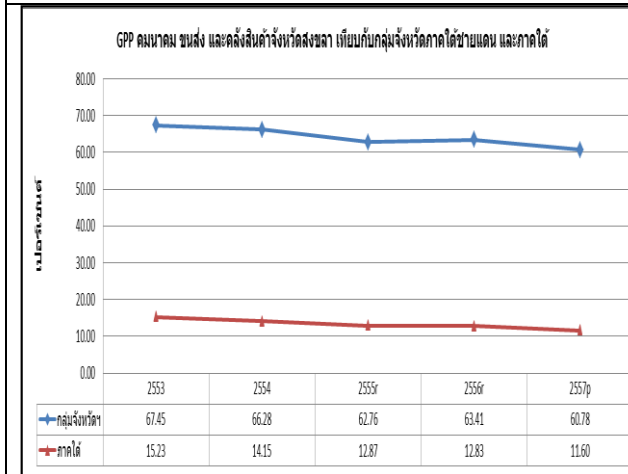
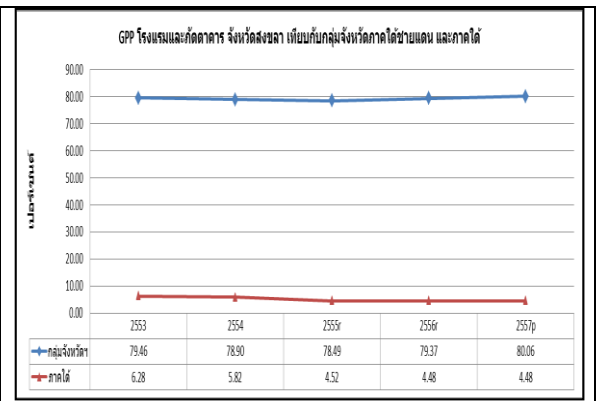
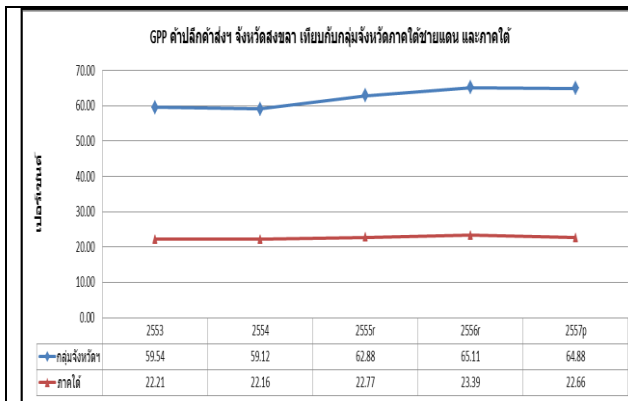

เมื่อพิจารณา ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคนอกเกษตร พบว่าจังหวัดสงขลา มีสัดส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดถึง 66.76% หรือประมาณ 2 ใน 3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด และมีสัดส่วนที่ 21.91% หรือประมาณ 1 ใน 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคใต้ หากพิจารณาลงในรายสาขา พบว่า จังหวัดสงขลา มีจุดเด่นที่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนถึง 78.33% ของกลุ่ม และ 35.66% ของภาคใต้ รองลงมาได้แก่ ภาคก่อสร้าง มีสัดส่วนถึง 60.97% ของกลุ่มและ 24.90% ของภาคใต้ และการค้าปลีกค้าส่งที่มีสัดส่วนถึง 64.88% ของกลุ่มและ 22.66% ของภาคใต้

จังหวัดสงขลา มีจุดอ่อนที่การท่องเที่ยว ซึ่งแม้มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในกลุ่มจังหวัดถึง 80.06% แต่มีสัดส่วนในภาคใต้เพียง 4.48% ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ย (ประมาณ 7%) และการขนส่งที่มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในกลุ่มจังหวัด 60.78% และในภาคใต้ 11.60% (สงขลา มีสนามบินนานาชาติ 1 ใน 5 ของภาค และเป็นชุมทางการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบก ระบายทาง ทางน้ำ และทางอากาศ ที่ค่อนข้างพร้อม) ส่วนภาคการศึกษา การบริหารราชการฯ และบริการอสังหาริมทรัพย์ มีสัดส่วนในกลุ่มประมาณ 40 - 60% และในภาคใต้ประมาณ 18 - 21%

GCP ภาคใต้ชายแดน ย้อนหลัง 5 ปี

	2010	2011	2012r	2013r	2014p	การเปลี่ยนแปลง
ภาคเกษตร	66,216	64,299	64,350	65,814	66,444	0.09
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	31,167	30,548	30,424	31,552	32,170	0.80
การประมง	35,400	32,897	33,775	32,743	31,843	-2.61
ภาคนอกเกษตร	184,508	189,924	191,664	192,298	186,190	0.23
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	16,652	15,960	14,842	16,578	16,885	0.35
อุตสาหกรรม	35,705	35,899	37,181	37,468	37,671	1.35

การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	5,974	6,251	6,858	6,427	6,592	2.49
การก่อสร้าง	12,120	10,799	11,309	12,847	10,855	-2.72
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	32,267	33,347	27,642	25,680	24,363	-6.78
โรงแรมและภัตตาคาร	4,372	4,892	4,514	4,930	4,924	3.02
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	11,869	12,772	13,388	13,538	14,382	4.92
ตัวกลางทางการเงิน	8,070	8,760	9,680	10,854	11,589	9.47
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทาง ธุรกิจ	13,911	14,039	14,449	16,236	14,577	1.18
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประกัน สังคมภาคบังคับ	17,608	19,447	22,938	19,511	14,357	-4.97
การศึกษา	17,324	19,162	19,624	19,494	20,927	4.84
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	5,484	5,455	5,850	5,805	5,886	1.78
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2,159	2,350	2,472	2,557	2,483	3.56
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	306	201	310	221	251	-4.83
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	250,388	252,778	255,256	256,441	249,754	
ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	335	232	1,124	-12	-1,518	
ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	0.1	0.1	0.4	0.0	-0.6	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	250,053	252,546	254,132	256,453	251,272	0.12

GRP ภาคใต้ ย้อนหลัง 5 ปี

	2010	2011	2012r	2013r	2014p	การเปลี่ยนแปลง
ภาคเกษตร	170,363	162,354	169,604	179,189	180,870	1.51
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	97,016	92,046	97,571	105,496	106,722	2.41
การประมง	80,173	78,472	74,000	68,182	67,938	-4.06
ภาคนอกเกษตร	526,780	547,457	569,378	571,639	567,405	1.87
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	35,168	30,434	28,359	28,286	28,773	-4.89
อุตสาหกรรม	77,402	77,788	80,588	82,798	82,751	1.68
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	21,266	21,439	23,429	22,195	23,253	2.26
การก่อสร้าง	29,721	26,953	28,377	29,173	26,575	-2.76
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	86,487	88,962	76,322	71,491	69,757	-5.23
โรงแรมและภัตตาคาร	55,346	66,280	78,343	87,278	87,990	12.29
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	52,576	59,820	65,273	66,897	75,333	9.41
ตัวกลางทางการเงิน	24,653	26,767	30,314	35,164	37,072	10.74
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการ ทางธุรกิจ	39,562	40,825	44,203	45,138	40,781	0.76
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้ง การประกัน สังคมภาคบังคับ	42,422	45,572	53,842	46,513	36,130	-3.93
การศึกษา	39,509	41,804	43,027	42,117	44,782	3.18
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	15,205	15,442	16,669	16,704	17,106	2.99

	2010	2011	2012r	2013r	2014p	การเปลี่ยนแปลง
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	8,957	9,724	9,137	9,422	9,149	0.53
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	1,082	892	1,115	1,179	1,167	1.91
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (ผลรวมส่วนย่อย)	706,546	723,218	750,568	758,033	755,277	
ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	15,825	25,643	23,925	16,641	15,760	
ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	2.3	3.7	3.3	2.2	2.1	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (ปริมาณลูกโซ่)	690,721	697,575	726,643	741,392	739,517	1.72

เปรียบเทียบ GPP จังหวัดสงขลา กับ GCP กลุ่มจังหวัด และ GRP ภาคใต้ ปี 2557

	จังหวัด	กลุ่ม	%	ภาค	%
ภาคเกษตร	28,095	66,444	42.28	180,870	15.53
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	13,028	32,170	40.50	106,722	12.21
การประมง	9,134	31,843	28.68	67,938	13.44
ภาคนอกเกษตร	124,295	186,190	66.76	567,405	21.91
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	16,655	16,885	98.64	28,773	57.88
อุตสาหกรรม	29,509	37,671	78.33	82,751	35.66
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	4,702	6,592	71.33	23,253	20.22
การก่อสร้าง	6,618	10,855	60.97	26,575	24.90
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	15,806	24,363	64.88	69,757	22.66
โรงแรมและภัตตาคาร	3,942	4,924	80.06	87,990	4.48
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	8,741	14,382	60.78	75,333	11.60
ตัวกลางทางการเงิน	7,814	11,589	67.43	37,072	21.08
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	8,820	14,577	60.51	40,781	21.63
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	7,370	14,357	51.33	36,130	20.40
การศึกษา	8,305	20,927	39.69	44,782	18.55
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	3,654	5,886	62.08	17,106	21.36
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1,204	2,483	48.49	9,149	13.16
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	151	251	60.16	1,167	12.94
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	145,454	249,754	58.24	755,277	19.26
ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	-7,847	-1,518		15,760	
ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	-5.1	-0.6		2.1	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	153,301	251,272	61.01	739,517	20.73

1) ด้านเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจ จังหวัดสงขลา

ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา เฉลี่ย 5 ปี (ปี 2553 - 2557) ขึ้นกับกิจกรรมการผลิตใน 5 สาขา การผลิตที่สำคัญ ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม สาขาเกษตรกรรม สาขาการทำเหมืองแร่ สาขาการขายส่ง การขายปลีก และสาขาการศึกษา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 17 11 11 และ 6 ตามลำดับ ทั้งนี้ปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน

ตารางที่ 56 ตารางผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลาปี 2553 – 2557

GPP จังหวัดสงขลา ย้อนหลัง 5 ปี

	2010	2011	2012r	2013r	2014p	การเปลี่ยนแปลง
ภาคเกษตร	22,461	22,412	26,481	27,874	28,095	5.75
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	9,694	9,843	11,956	12,918	13,028	7.67
การประมง	11,090	10,140	9,999	9,094	9,134	-4.74
ภาคนอกเกษตร	120,792	121,958	123,987	128,139	124,295	0.72
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	16,473	15,723	14,581	16,357	16,655	0.28
อุตสาหกรรม	27,734	27,522	28,349	29,166	29,509	1.56
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	4,285	4,428	4,877	4,551	4,702	2.35
การก่อสร้าง	7,371	6,615	7,445	8,909	6,618	-2.66
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ใน ครัวเรือน	19,212	19,716	17,380	16,719	15,806	-4.76
โรงแรมและภัตตาคาร	3,474	3,860	3,543	3,913	3,942	3.21
การขายส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	8,006	8,465	8,402	8,584	8,741	2.22
ตัวกลางทางการเงิน	5,129	5,704	6,301	7,365	7,814	11.10
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการ ทางธุรกิจ	8,205	8,486	8,465	9,370	8,820	1.82
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้ง การประกัน สังคมภาคบังคับ	7,939	8,375	10,598	9,314	7,370	-1.84
การศึกษา	7,634	8,008	8,261	8,024	8,305	2.13
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	3,414	3,348	3,568	3,604	3,654	1.71
การให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วน บุคคลอื่นๆ	1,075	1,156	1,201	1,227	1,204	2.87
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	147	75	204	134	151	0.67
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	140,882	141,466	145,130	149,247	145,454	
ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)	-1,737	-2,192	-6,078	-7,617	-7,847	
ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่	-1.2	-1.5	-4.0	-4.9	-5.1	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)	142,619	143,658	151,208	156,865	153,301	1.82

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2559

หมายเหตุ อัตราการขยายตัวเฉลี่ย 5 ปี (ปี 2552- 2556) เท่ากับร้อยละ 1.82

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมเป็นหลักที่
ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด

จำนวนผู้มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน
สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม พบว่า ลดลงร้อยละ
7.12 โดยลดลงจากปี 2553 จำนวน 121,499 คน เป็น 90,400 คน ในปี 2558

ตารางแสดงจำนวนผู้มีรายได้น้อย ที่อาศัยอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนในจังหวัดสงขลา
และเส้นความยากจนในจังหวัดสงขลา ปี 2553 – 2557

	2553	2554	2555	2556	2557
เส้นความยากจน (บาท/เดือน)	2,423.821	2,600.298	2,698.00	2,795	2,922
จำนวนผู้มีรายได้น้อย (1,000 คน)	121.499	47.288	55.966	22.6	90.4

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม
ข้อมูล ปี 2558

วิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ

การค้าชายแดนและการค้าระหว่างประเทศ

ปัจจุบันการค้าชายแดนนับว่ามีความสำคัญยิ่งนอกเหนือไปจากการค้าระหว่างประเทศที่มีการนำเข้า-ส่งออกทางท่าเรือและท่าอากาศยานต่างๆประเทศไทยมีการทำการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านต่างๆที่อยู่ติดกับชายแดนทั้ง 5 ประเทศคือพม่าลาวจีนตอนใต้กัมพูชาและมาเลเซีย

การค้าชายแดนโดยลักษณะทั่วไปแยกได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. การค้าชายแดนโดยชาวบ้านทั้งสองประเทศซื้อขายของอุปโภคบริโภคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. การค้าชายแดนที่เป็นการซื้อขายรายเล็กๆเพื่อนำไปขายต่อหากำไร
3. การค้าชายแดนที่เป็นการค้าขายรายใหญ่ๆมีมูลค่านำเข้า - ส่งออกสูงทำในรูปนิติบุคคล

เช่น การนำเข้าไม้การส่งออกยางพาราหรือสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่ามาก เป็นต้น

สำหรับการค้าชายแดนไทย - มาเลเซียนั้นประเทศไทยมีจังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย 5 จังหวัดได้แก่ สงขลา, ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาสและสตูล มีระยะทางยาวรวม 672 กิโลเมตรการค้าชายแดนด้านมาเลเซียมีการทำการค้าอย่างเป็นระบบมาตรฐานและมีการขนส่งทั้งทางรถยนต์และรถไฟมูลค่าการค้าชายแดนมาเลเซียมีมูลค่ามากกว่าการค้าชายแดนกับประเทศอื่นๆ

สินค้าผ่านด่านศุลกากรของจังหวัดสงขลา ปี 2558 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 480,042.69 ล้านบาท ในเวลา ๕ ปี ลดลงร้อยละ 3.3 โดยมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 9.75 ส่วนมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.14 โดยด่านศุลกากรสะเดามีมูลค่าการค้า รวมมากที่สุด รองลงมาคือ ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์

ตารางที่ 57 มูลค่าสินค้าผ่านด่านของจังหวัดสงขลา

รายการ	2554	2555	2556	2557	2558
มูลค่าการส่งออก	371,979.64	296,295.67	282,847.06	230,814.11	246,728.73
มูลค่าการนำเข้า	177,051.86	208,490.96	210,834.84	270,396.4	233,313.96
มูลค่าสินค้าผ่านด่านรวม	549,031.50	504,786.63	493,681.90	501,210.51	480,042.69

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2559

การส่งออกมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 408,445.60 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.94 เนื่องจากระดับราคาสินค้าส่งออกลดลง โดยเฉพาะสินค้าส่งออกที่สำคัญ คือ ผลิตภัณฑ์จากยางพารา

การว่างงานของจังหวัดสงขลา

จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า อัตราการว่างงานของจังหวัดปี 2558 มีผู้ว่างงานคิดเป็นอัตราร้อยละ 1.30 ซึ่งอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับอัตราการว่างงานเฉลี่ยของปี พ.ศ. 2554 - 2558 อยู่ที่ร้อยละ 1.09 และเมื่อเทียบกับ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าจังหวัดสงขลา มีอัตราการว่างงานเฉลี่ยปี พ.ศ. 2554 - 2558 ต่ำกว่าอัตราการว่างงานเฉลี่ย 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่การว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.34

ตารางที่ 58 ภาวะการว่างงานของจังหวัดสงขลา

ปี	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	
	จังหวัดสงขลา	5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2554	0.89	1.13
2555	0.80	0.93
2556	0.86	1.40
2557	1.61	1.72
2558	1.30	1.52
เฉลี่ย 5 ปี	1.09	1.34

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ข้อมูล ณ ปี 2559

อัตราการว่างงานของจังหวัดสงขลา ปี 2558 มีผู้ว่างงานคิดเป็นอัตราร้อยละ 1.3 ต่ำกว่าอัตราการว่างงานเฉลี่ยของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ร้อยละ 1.52 เนื่องจากภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการที่ยังคงมีการขยายตัว ทำให้มีความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นบ้าง ทั้งนี้ การเลิกจ้างส่วนใหญ่มาจากกิจการระดับกลางและระดับเล็ก (SMEs)

ดังนั้น แนวโน้มอัตราการว่างงานของจังหวัดสงขลาขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดและนโยบายการปรับอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการปรับสูงขึ้น

ภาพรวมแนวโน้มเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา

แนวโน้มเศรษฐกิจจังหวัดสงขลาปี 2558 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.4 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.5 - 3.3) ขยายตัวต่อเนื่องจากร้อยละ 2.9 เฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมา (2553 - 2557)

ด้านอุปทาน ปี 2558 มีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 1.8 ชะลอลงจากร้อยละ 3.8 ในปีที่ผ่านมา จากภาคบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตร โดยภาคบริการ คาดว่าขยายตัวร้อยละ 2.4 เนื่องจากภาครัฐและภาคเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักท่องเที่ยวหันมาเที่ยวจังหวัดสงขลาเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวยังมีความกังวลเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคอุตสาหกรรมคาดว่าขยายตัวร้อยละ 1.2 ชะลอลงจากที่ขยายตัวร้อยละ 5.0 ในปีที่ผ่านมา ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ทำให้อุดการสั่งซื้อจากต่างประเทศชะลอลง ขณะที่ภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 0.2 ตามปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าภาครัฐมีนโยบายเร่งช่วยเหลือราคาผลผลิตทางการเกษตรก็ตาม

ด้านอุปสงค์ (ภายในจังหวัด) คาดว่าขยายตัวร้อยละ 3.7 ขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 0.9 จากการลงทุนภาคเอกชน การบริโภคภาคเอกชน การใช้จ่ายภาครัฐ และการค้าชายแดน โดยการลงทุนภาคเอกชนคาดว่าขยายตัวร้อยละ 4.0 ชะลอลงจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 5.2 การบริโภคภาคเอกชนคาดว่าขยายตัวร้อยละ 2.9 จากที่หดตัวร้อยละ 3.0 ในปีที่ผ่านมา เป็นผลจากรายได้เกษตรกรปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน และการใช้จ่ายภาครัฐ คาดว่าขยายตัวร้อยละ 3.7 ตามนโยบายเร่งรัดการเบิกจ่ายของภาครัฐ และการค้าชายแดน คาดว่าขยายตัวร้อยละ 4.0

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัดสงขลา อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2558 คาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 1.6 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.4 – 1.8) ลดลงจากปีก่อนที่ร้อยละ 2.3 เนื่องจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มปรับตัวลดลง ตามราคาน้ำมันที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง

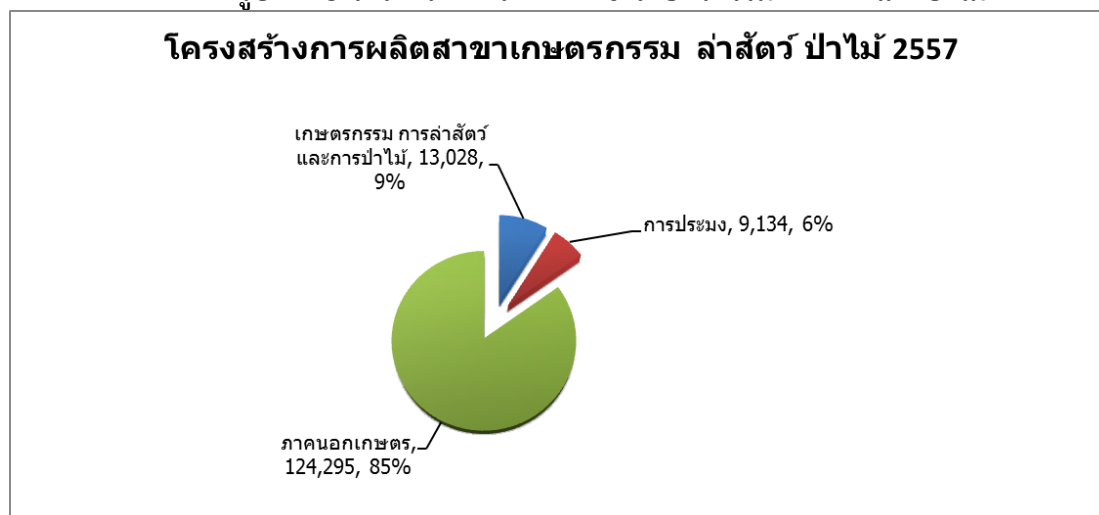
2) ด้านเกษตร

ภาคเกษตรกรรม

การเกษตร

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (ปริมาณลูกโซ่) สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ จังหวัดสงขลา ในปี 2558 เท่ากับ 28,095 ล้านบาท ลดลงจาก 221 ล้านบาท จากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ อัตราขยายตัวของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมนี้ ในระยะเวลา 5 ปี (2553 – 2557) มีการขยายตัวร้อยละ 5.75 เป็นผลมาจากการเพาะปลูก การทำสวนและการเพาะพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ และบริการทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 7.67 ขณะที่การประมงหดตัวร้อยละ 4.74

รูปที่ 25 โครงสร้างการผลิต สาขาเกษตรกรรม ล่าสัตว์ และป่าไม้

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ปี 2558 คือ

ยางพารา การผลิตยางธรรมชาติจะผลิตภายใน 4 รูปแบบใหญ่ คือ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง ยางเครฟ และน้ำยางข้น ปัจจุบันความต้องการยางของตลาดต่างประเทศเปลี่ยนจากยางแผ่นรมควันมาเป็นยางแท่งมากขึ้น ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเคยใช้ยางแผ่นรมควันเป็นวัตถุดิบ เปลี่ยนมาใช้ยางแท่งเป็นวัตถุดิบผลิตยางล้อรถยนต์มากขึ้น รวมทั้งสหรัฐอเมริกา ยุโรป เกาหลีใต้ และจีน นอกจากนี้ ไม้ยางพาราซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการปลูกยางพารา สามารถใช้ประโยชน์เป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมไม้ยาง รวมถึงเศษไม้ ปลายไม้ที่จะนำไปทำไม้อัดปาร์ติเกิลบอร์ด ได้อีกด้วย สำหรับการศึกษา วิจัย และพัฒนายางพาราในปัจจุบัน นับได้ว่า

มีการดำเนินการอย่างครบวงจร โดยมีศูนย์วิจัยยางสงขลา และสถานีทดลองในเครือข่ายทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้า และวิจัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนเงินทุนการปลูกแทนสวนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดี รวมทั้งจัดสร้างโรงรมยางเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลผลิตของเกษตรกร นอกจากนี้ ยังมีตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สนับสนุนเกี่ยวกับด้านการตลาดและราคาขาย

พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งสิ้น 2,742,568.75 ไร่ มูลค่าผลผลิตยางพาราปี 2558 มีจำนวน 23,879,709 ล้านบาท ลดลง ร้อยละ 22 ในระยะเวลา 5 ปี จากปี 2554 เนื่องจากราคาขายพาราที่ปรับตัวลดลงจากปีโลกรัมละ 132 บาท เป็น 49 บาท เป็นผลให้รายได้ของเกษตรกรลดลงด้วย นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ปริมาณยางพาราลดลง

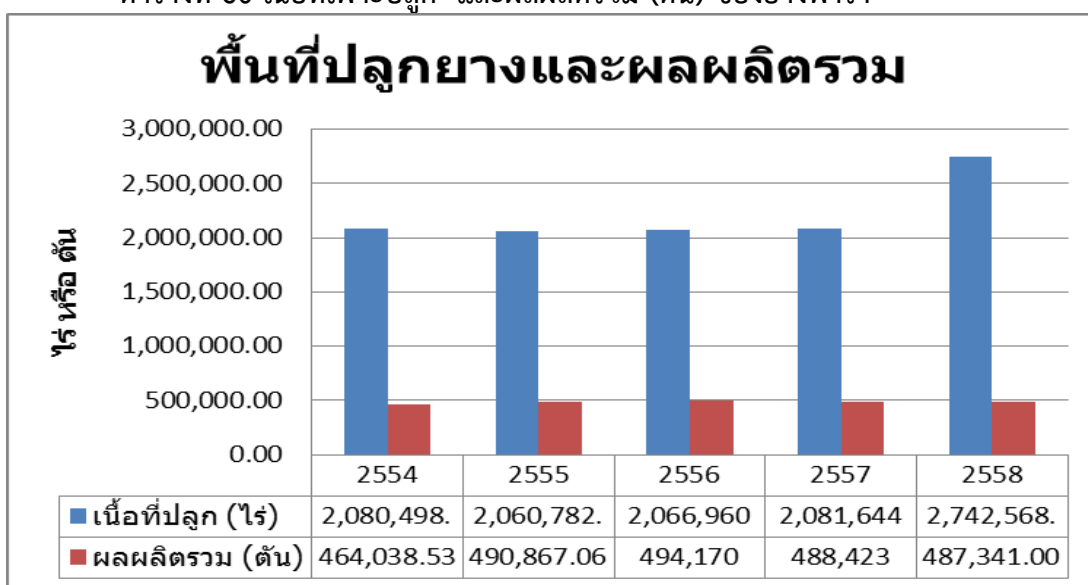
ตารางที่ 59 ข้อมูลยางพาราของจังหวัดสงขลา

ปี พ.ศ.	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาผลผลิตเฉลี่ย (บาท/กก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่ารวม (บาท)
2554	2,080,498.00	1,706,024.00	272	132.42	464,038.53	61,447.98
2555	2,060,782.00	1,668,944.00	294	91.28	490,867.06	44,806,345
2556	2,066,960	1,704,035	290	75.55	494,170.15	37,334,554
2557	2,081,644	1,738,160	281	55.53	488,422.96	27,122,126
2558	2,742,568.75	1,798,306	271	49	487,341	23,879,709

หมายเหตุ : ราคาผลผลิตเฉลี่ยปี 2558 คัดจากราคายางแผ่นรมควันชั้น 3

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 9 และสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ 2559

ตารางที่ 60 เนื้อที่เพาะปลูก และผลผลิตรวม (ตัน) ของยางพารา

จังหวัดสงขลามีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน 2,742,568.75 ไร่ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเกษตรกรประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา จำนวน 87,645 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ใน 13 อำเภอคือ อำเภอเมืองสงขลา บางกล่ำ ควนเนียง รัตภูมิ หาดใหญ่ นาทม่อม คลองหอยโข่ง สะเดา จะนะ เทพา นาทวี สะบ้าย้อยและอำเภอกระแสดินธุ์ลักษณะการทำสวนยางของเกษตรกรมีทั้งแบบเป็นเจ้าของ และรับจ้างทำสวนยางพาราของผู้อื่น โดยแบ่งรายได้จากการจำหน่ายยางพาราตามสัดส่วนที่ตกลงกัน เช่น 50: 50 หรือ 60:40 การจำหน่ายยางพาราในปัจจุบันเกษตรกรจะจำหน่ายในลักษณะของน้ำยางสด เป็นส่วนใหญ่ ราคาจำหน่าย น้ำยางสด ในปี 2557 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 55.53 บาท (ตลาดท้องถิ่น น้ำยางสด ณ โรงงาน) ซึ่งจำหน่ายให้กับกลุ่มรับซื้อน้ำยางที่เกิดจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่ แล้วนำน้ำยางไปส่งขายให้กับสหกรณ์กองทุนฯ บริษัทรับซื้อน้ำยางสดหรือสหกรณ์กลุ่มน้ำยางเพื่อนำไปแปรรูปเป็นยางก้อน หรือยางแผ่นรมควัน ซึ่งสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเป็นรายวัน

จากสถานการณ์ราคายางพาราที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปลายปี 2555 จนถึงปัจจุบันปี 2558 (กันยายน 2558) ราคายางพารา(น้ำยางสด) เฉลี่ยกิโลกรัมละ 47.64 บาทซึ่งเป็นราคาที่ค่อนข้างต่ำทำให้เกษตรกรชาวสวนยางมีรายได้ต่ำลง ขณะที่สินค้าอื่น ๆ มีราคาแพงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีเงินซื้อปุ๋ยในการบำรุงสวนยาง ทำให้ผลผลิตยางพารา/ไร่ต่ำ และจากการที่ราคายางพาราสูงในช่วง 3-5 ปี ที่ผ่านมาเกษตรกรมีการปลูกยางพาราในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเช่นปลูกในพื้นที่นาข้าวพื้นที่ลุ่ม น้ำขังทำให้ผลผลิตยางพาราเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าเดิมซึ่งจากที่ผลิตได้ 295 กก./ไร่เป็นผลผลิต 271กก./ไร่ซึ่งเกิดจากแรงงานกรีดยางขาดทักษะความรู้ความเข้าใจ เกษตรกรปลูกยางในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม จากการปลูกยางพาราของเกษตรกรรายใหม่และการขายพื้นที่ปลูกของเกษตรกรรายเดิมสภาพปัญหาดังกล่าวเกิดจากเกษตรกรขาดความรู้ในการทำสวนยางพาราที่ถูกต้อง (การกรีดยาง, การดูแลบำรุงรักษาสวนยาง) และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราพันธุ์กล้ายางพาราไม่มีคุณภาพมีโรคระบาดในยางพารา หน้าแห้ง รากขาวและป่วยยางพารามีราคาแพง จากสภาพปัญหา ดังกล่าวจังหวัดสงขลา จึงได้มีการสนับสนุนการฝึกฝนทักษะการกรีดยางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การดูแลรักษาสวนยาง การลดต้นทุนการผลิต และสร้างรายได้เสริมจากสวนยางอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการแก้ปัญหา ด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ในสถานการณ์ราคายางที่ตกต่ำ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่จังหวัดไม่สามารถควบคุมได้

ข้าวนาปี

ตารางที่ 61 เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ราคาและมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2554 - 2558 ของจังหวัดสงขลา

	2554	2555	2556	2557	2558
เนื้อที่ปลูก (ไร่)	233,838	229,126	227,821	205,510	202,510
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	194,870	227,282	200,029	204,560	200,882
ผลผลิตรวม (ตัน)	106,228	128,723	116,730	107,799	107,522
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	545	566	584	527	535

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 8 สงขลา, สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

สถานการณ์การผลิต :

ปี 2554 – 2558 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตลดลงจากปี 2554 เนื้อที่เพาะปลูก 233,838 ไร่ จนถึงปัจจุบัน (ปี 2558 ปีการผลิต 2558/59) มีเนื้อที่เพาะปลูก 202,510 ไร่ ผลผลิต ปี 2554 จำนวน 106,228 ตัน และในปี 2558 ผลผลิต 107,522 ตัน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้เนื้อที่เพาะปลูกเข้าไปปลูกพืชชนิดอื่นมากขึ้นได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และการทำไร่นาสวนผสม ส่วนผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 545 กิโลกรัมในปี 2554 เป็น 535 กิโลกรัมในปี 2558

พื้นที่ปลูกข้าวกระจายอยู่ในทุกอำเภอ แต่พื้นที่ปลูกข้าวส่วนใหญ่จะอยู่รอบๆ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ อำเภอระโนด, สทิงพระ, สิงหนคร, กระแสสินธุ์, รัตภูมิ, และอำเภอควนเนียง การผลิตข้าวของอำเภอดังกล่าว มีอำเภอระโนดเพียงอำเภอเดียวที่เกษตรกรปลูกเพื่อขายเป็นหลัก และเกษตรกรสามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง เนื่องจากมีระบบชลประทานในพื้นที่ การทำนาเกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีด้านการผลิตตามหลักวิชาการ ใช้ข้าวพันธุ์ดี การใช้ปุ๋ยเคมี แต่ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการมากนัก กล่าวคือ มีการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราที่สูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงถึง 4,000 บาท/ไร่ในบางราย ส่วนอำเภออื่น ๆ รอบลุ่มน้ำทะเลสาบ อำเภอสทิงพระ, รัตภูมิ, สิงหนคร, กระแสสินธุ์ และควนเนียง เกษตรกรจะปลูกข้าวเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก หากผลผลิตเหลือจึงจะขาย และส่วนใหญ่จะทำนาได้เพียงปีละ 1 ครั้งเท่านั้น อาจจะมีการทำนาปรังได้บ้างในพื้นที่แต่ก็ไม่มากนัก เกษตรกรในอำเภอกลุ่มนี้มีการใช้เทคโนโลยีด้านการผลิตข้าวน้อยอยู่ กล่าวคือ ยังเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง ใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์พื้นเมือง

สำหรับอำเภออื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอำเภอรอบ ๆ ลุ่มน้ำทะเลสาบอีก 10 อำเภอได้แก่ อำเภอจะนะ, คลองหอยโข่ง, เทพา, นาทวี, นาหม่อม, บางกล่ำ, สะบ้าย้อย, สะเดา, เมือง และหาดใหญ่ นั้น เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกข้าวไว้เพื่อการบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น พันธุ์ข้าวที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมือง และเป็นพันธุ์ที่เกษตรกรเก็บไว้เอง มีการใช้ปุ๋ยเคมีบ้าง แต่ใช้เพียงเล็กน้อย วิชาการทำนาส่วนใหญ่เป็นการหว่านสำรว และนาดำ (อำเภอเมือง) มีการใช้น้ำจากน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ผลผลิตเฉลี่ยต่ำ 398 กิโลกรัม/ไร่ (ปีการผลิต 2557/58)

สภาพปัญหา / ความต้องการ

อำเภอที่ปลูกข้าวที่มีพื้นที่อยู่รอบ ๆ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอระโนด, สทิงพระ, สิงหนคร, กระแสสินธุ์, รัตภูมิ และควนเนียง นั้น เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้ประสบกับปัญหาหลายประการ ได้แก่ ปัญหาภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม ศัตรูพืชระบาด มีการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดีบ้างเล็กน้อย ในบางพื้นที่ เพราะขณะนี้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้และวิธีการเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ เนื่องจากได้รับการส่งเสริมจากศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี กรมการข้าว และสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอกรมส่งเสริมการเกษตร) ฯลฯ บางฤดูกาลเกษตรกรต้องหว่านเมล็ดพันธุ์หลายรอบ เนื่องจากปัญหาข้างต้น ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง ถึงแม้รัฐบาลมีนโยบายลดต้นทุนการผลิตส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยสั่งตัด แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจ และไม่กล้าเสี่ยงที่จะผลิต คิดว่ายุ่งยาก หาซื้อปุ๋ยตรงตามสูตรลำบาก จึงมีเกษตรกรปฏิบัติตามน้อย

ในปี 2558 รัฐบาลมีนโยบาย หลักการที่ชัดเจนในการช่วยเหลือเกษตรกร โดยมุ่งลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายอย่างเคร่งครัด ทั้งในด้านการควบคุมราคาและคุณภาพของปัจจัยการผลิต มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เมล็ดพันธุ์ ปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพผ่านการรับรองของหน่วยงานราชการการปรับปรุงกระบวนการผลิตข้าวโดยการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ตั้งแต่การเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี การปรับปรุงดินให้สมบูรณ์ การเตรียมดิน การปลูก การใช้ปุ๋ย การใช้สารเคมีจนถึงการ

เก็บเกี่ยวเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พร้อมบูรณาการความรู้กับเกษตรกรลดต้นทุนการผลิต โดยมีโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การใช้ปุ๋ยเคมีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นต้น

ปาล์มน้ำมัน

	2554	2555	2556	2557	2558
เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	29,138	33,274	40,217	45,023	
เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	19,527	17,729	22,658	25,625	35,865
ผลผลิต (ตัน)	45,693	39,812	50,982	53,326	63,589
ผลผลิต/ไร่ (กก.)	2,340	2,246	2,250	2,081	1,773

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 8 สงขลา, สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

สถานการณ์การผลิต :

จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น ปี 2554 มีพื้นที่ปลูก 29,138 ไร่ ปัจจุบัน (2557) มีพื้นที่ปลูก 45,023 ไร่ ผลผลิตรวม ปี 2558 เพิ่มขึ้นจาก ปี 2554 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลเพิ่มมากขึ้น ราคาผลผลิตในปี 2556 ลดลงจากปี 2555 จาก 5.00 บาท/กิโลกรัม และลดลงเหลือ 3.82 บาท/กิโลกรัม ในปี 2556 แต่ในปี 2557 ราคาขยับขึ้นเล็กน้อย อยู่ที่ 4.69 บาท/กิโลกรัม

ปี 2558 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจากการปลูกใหม่ในปี 2554 บางส่วนเป็นการปลูกทดแทนสวนปาล์มน้ำมันที่มีอายุมาก สวนผลผลิตต่อไร่ลดลง เนื่องจากผลกระทบต่อเนื่องจากความแห้งแล้งติดต่อกันหลายเดือนในปี 2558 ทำให้ต้นปาล์มขาดน้ำส่งผลให้ยอดดอกตัวเมียฝ่อ ส่งผลกระทบให้การออกทะลายลดลง

พืชอื่นๆ

ปี	ทุเรียน			เงาะ			มังคุด			ลองกอง		
	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2554	15,671	4,235	304	4,951	2,194	492	5,272	2,569	541	24,133	1,267	62
2555	15,652	3,204	225	4,732	1,085	243	5,272	393	81	22,689	2,144	104
2556	15,427	3,581	240	4,482	1,601	369	5,167	3,866	776	21,463	5,252	261
2557	15,004	4,851	326	4,385	1,635	395	5,064	4,049	534	19,798	6,419	326
2558	14,470	4,522	316	3,903	1,112	304	4,998	2,676	580	24,614	4,738	261

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 8 สงขลา , สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

ทุเรียน

สถานการณ์การผลิต :

ปี 2554 – 2558 เนื้อที่ยืนต้นลดลงแต่ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ปลูกลดลงจาก 15,671 ไร่ เป็น 14,470 ไร่ และผลผลิตต่อไร่ 304 กก.เพิ่มขึ้น เป็น 316 กก. ต่อไร่

เนื้อที่ไผ่ผลลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกรโคนต้นทุเรียนที่มีอายุมากเพื่อปลูกใหม่และบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกปาล์มน้ำมันผลผลิตที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตต่อไร่ที่เพิ่มขึ้น จากปี 2556 เนื่องมาจากการปรับตัวของเกษตรกร เกษตรกรหันมาดูแลไม้ผล เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ หวังว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

เงาะ

สถานการณ์การผลิต :

ปี 2554 – 2558 ในปี 2554 มีเนื้อที่ยืนต้น 4,951 ไร่ ส่วนในปี 2558 มีเนื้อที่ยืนต้น 3,903 ไร่ ลดลง 1,048 ไร่ ผลผลิต 2,194 ตัน ลดลงเหลือ 1,112 ตัน ในปี 2558 ส่วนผลผลิตต่อไร่ ในปี 2558 เป็น 304 กก/ไร่ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตที่ทำให้เนื้อที่ยืนต้นลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงไปปลูกพืชอื่น เช่น ยางพารา ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบทำให้ผลผลิตลดลง ในปี 2558 เนื่องจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน ส่งผลให้ปริมาณการออกดอกน้อย ดอกร่วงหล่นและติดผลน้อยส่วนในปี 2556-2557 ผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น อาจเนื่องจากเกษตรกรมีการดูแลรักษาสวนที่ดีขึ้น

มังคุด

สถานการณ์การผลิต :

เนื้อที่ปลูกลดลงจาก 5,272 ไร่ในปี 2554 เหลือ 4,998 ไร่ในปี 2558 ส่วนผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ลดลงจาก 2,569 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 541 กิโลกรัมในปี 2554 เพิ่มผลผลิตเป็น 2,676 ตัน เฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็น 580 กิโลกรัม

ลองกอง

สถานการณ์การผลิต :

ปี 2554 – 2558 เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มขึ้นจาก 24,133 ไร่ ผลผลิต 1,267 ตันในปี 2554 เพิ่มเป็น 24,614 ไร่ ผลผลิต 4,738 ตันในปี 2558

สรุปสถานการณ์ด้านการผลิตพืช

การผลิตทางการเกษตร ต้องมีการพึ่งพิงปัจจัยจากธรรมชาติเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ทำให้เกษตรกรผู้ผลิตมีความเสี่ยงในการผลิต สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น สภาพภูมิอากาศแปรปรวนเกิดฝนตกหนักติดต่อกัน ส่งผลให้ปริมาณการออกดอกน้อย ดอกร่วงหล่น และติดผลน้อย การกระทบช่วงแล้งยาวนาน ทำให้พืชบางชนิดไม่ติดดอก หรือติดดอกน้อย การขาดน้ำ ทำให้ไม่สามารถผลิตพืชบางอย่างได้ เช่น การทำนา

ความเสี่ยงจากราคาผลผลิตที่ไม่เสถียร ทำให้เกิดความเสียหายหลังการผลิต เรื่องตลาด ที่ไม่สามารถตั้งราคาหรือควบคุมราคาได้เอง ในปีที่สินค้าเกษตรใดมีราคาสูงขึ้น เกษตรกรจะตัดสินใจท่ามกลางความเสี่ยง เช่น ในปีที่ราคายางพาราเปลี่ยนแปลง มาก ในช่วงระหว่าง ปี 2554 - 2558 เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงการผลิต จากการปลูกยางพารา บางส่วนตัดโค่นลง เมื่อวิกฤติด้านราคากลับมาอีกครั้งในต้นปี 2558 เกษตรกรปรับตัวไม่ทัน เกิดวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจครัวเรือน กระทบต่อคุณภาพชีวิต

อย่างไรก็ตามสถานการณ์การผลิตพืชของจังหวัดสงขลา ก็ยังมียางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง) เป็นพืชเศรษฐกิจหลัก

การประเมิน

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล 2 ด้าน คือ ด้านตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย มีความยาว 154.60 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่อำเภอชายทะเล 6 อำเภอ คือ อำเภอระโนด อำเภอ

สทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมือง อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา และด้านตะวันตกติดต่อกับทะเลสาบสงขลา ทำให้อาชีพการประมงเป็นอาชีพที่สำคัญและสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสงขลาเป็นอย่างมาก ซึ่งการประมงในจังหวัดสงขลาสามารถแบ่งออกได้เป็น

(1) การประมงในทะเลสาบสงขลา

การทำประมงของชาวประมงรอบ ๆ ทะเลสาบสงขลา มีความแตกต่างกันบ้างขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ โดยชาวประมงส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิมและทำการประมงในทะเลสาบสงขลา มาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ซึ่งโดยภาพรวมสามารถแบ่งชาวประมงตามลักษณะประกอบอาชีพออกได้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มีอาชีพหลักทำการประมงอย่างเดียว ซึ่งแต่ละครัวเรือนจะทำการประมงด้วยเครื่องมือหลายชนิด เช่น ลอบยี่น โพงพางและอวนลอย กลุ่มนี้จะเป็นชาวมุสลิมเสียส่วนใหญ่ อาศัยอยู่บริเวณทะเลสาบตอนนอก และทะเลหลวงตอนล่างมาก เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น กุ้งชนิดต่างๆ ปลากระบอก ปลากระพง เป็นต้น

2. ประเภทที่ทำการประมงเป็นอาชีพหลักและมีอาชีพรองร่วมด้วยหลังเสร็จจากภารกิจทางด้านประมง โดยอาชีพรองที่พบทั่วไป เช่น การรับจ้าง

3. ประเภทที่มีอาชีพประมงร่วมกับอาชีพอื่น โดยทำไปด้วยกันและมีรายได้จากทั้ง 2 ทางใกล้เคียงกัน เช่น ทำการประมงคู่กับค้าขาย การประมงคู่กับรับจ้าง การประมงคู่กับทำสวน และการประมงคู่กับตัดถักรวม โดยจะพบมากบริเวณทะเลน้อย และทะเลหลวง

สำหรับเครื่องมือจับสัตว์น้ำที่สำคัญที่พบมากในทะเลสาบสงขลาประกอบด้วยเครื่องมือประจำที่ประเภทโพงพางและไซนั่ง โดยมีผู้ประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำโดยใช้เครื่องมือโพงพาง จำนวน 255 ราย 2,124 ซอง และไซนั่ง จำนวน 1,398 ราย 24,023 ลูก

(2) การประมงทะเล

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีท่าเทียบเรือที่มีขนาดใหญ่ทำให้เรือประมงจำนวนมากหมุนเวียนเข้ามาเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสินค้า โดยในปี 2554 จังหวัดสงขลา มีผลผลิตจากการประมงทะเลปริมาณ 88,050.77 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,022.56 ล้านบาท ประกอบด้วยชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ คือ ปลาหู ปลาเลย กุ้ง กุ้ง หมึก ปู ปลาหลังเขียว และปลาเป็ด ในปี 2558 จังหวัดสงขลา มีผลผลิตจากการประมงทะเล ปริมาณ 33,796,140 กิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า 913,035,049 บาท ประกอบด้วยชนิดสัตว์น้ำที่สำคัญ คือ ปลาหู 888,419 กิโลกรัม ปลาเลย 16,618,689 กิโลกรัม กุ้ง 216,507 กิโลกรัม กุ้ง 123,811 กิโลกรัม หมึก 3,633,267 กิโลกรัม ปู 288,030 กิโลกรัม ปลาหลังเขียว 554,037 กิโลกรัม และปลาเป็ด 11,473,380 กิโลกรัม

นอกจากนี้จังหวัดสงขลา ยังมีธุรกิจต่อเนื่องเกี่ยวกับการประมงทะเลที่สำคัญ ประกอบด้วย โรงน้ำแข็ง 22 โรง โรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ 34 โรง และโรงงานปลาป่น 13 โรง โรงงานผลิตอาหารสัตว์ 5 โรง และสถานประกอบการเบื้องต้น 47 โรง

(3) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง จังหวัดสงขลา มีสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง คือ กุ้งทะเล และปลากระพงขาว

(1) การเลี้ยงกุ้งทะเล ในปี 2558 มีผู้เลี้ยงทั้งหมด จำนวน 1,494 ราย 4,446 บ่อ คิดเป็นพื้นที่ 17,264.21 ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอระโนด 1,068 ราย 2,818 บ่อ พื้นที่ 10,734.37 ไร่ อำเภอจะนะ 109 ราย 359 บ่อ พื้นที่ 1,457.70 ไร่ อำเภอเทพา 96 ราย 422 บ่อ พื้นที่ 1,858.55 ไร่ อำเภอสิงหนคร 91 ราย

368 บ่อ พื้นที่ 1,234.05 ไร่ อำเภอหาดใหญ่ 57 ราย 231 บ่อ พื้นที่ 1,154.24 ไร่ อำเภอควนเนียง 39 ราย 115 บ่อ พื้นที่ 453.20 ไร่ อำเภอสทิงพระ 23 ราย 75 บ่อ พื้นที่ 211.54 ไร่ อำเภอเมืองสงขลา 5 ราย 33 บ่อ พื้นที่ 52 ไร่ อำเภอกระแสสินธุ์ 5 ราย 17 บ่อ พื้นที่ 76.5 ไร่ และอำเภอบางกล่ำ 1 ราย 8 บ่อ พื้นที่ 32 ไร่ โดยชนิดกุ้งทะเลที่นิยมเลี้ยงจะเป็นกุ้งขาว ร้อยละ 96.01 เป็นกุ้งกุลาดำ ร้อยละ 3.99 โดยในปี 2557 มีผลผลิตกุ้งทะเลรวม 12,883,406 กิโลกรัม ซึ่งผลผลิตในปี 2557 เพิ่มขึ้นจากปี 2556 เล็กน้อย จำนวน 233,913 กิโลกรัม ทั้งนี้เนื่องจากในปี 2557 สถานะการระบาดของโรคกลุ่มอาการตายด่วน (EMS/AHPNs) เบบางลง

(2) การเลี้ยงปลากะพงขาว ในปี 2558 มีผู้เลี้ยงทั้งหมด จำนวน 2,952 ราย โดยจำแนกตามวิธีการเลี้ยงได้ดังนี้

1) การเลี้ยงปลากะพงขาวในกระชัง มีผู้เลี้ยงทั้งหมด 2,659 ราย 9,176 กระชัง คิดเป็นพื้นที่ 131.85 ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอสิงหนคร 834 ราย 2,507 กระชัง อำเภอเมืองสงขลา 507 ราย 2,652 กระชัง อำเภอจะนะ 489 ราย 2,437 กระชัง อำเภอเทพา 454 ราย 672 กระชัง อำเภอควนเนียง 372 ราย 873 กระชัง และอำเภอบางกล่ำ 1 ราย 20 กระชัง

2) การเลี้ยงปลากะพงขาวในบ่อดิน มีผู้เลี้ยงทั้งหมด 293 ราย 399 บ่อ คิดเป็นพื้นที่ 1,428.13 ไร่ โดยเลี้ยงในเขตพื้นที่อำเภอระโนด 251 ราย 336 บ่อ อำเภอหาดใหญ่ 20 ราย 22 บ่อ อำเภอจะนะ 14 ราย 23 บ่อ อำเภอสิงหนคร 3 ราย 3 บ่อ อำเภอสทิงพระ 2 ราย 10 บ่อ อำเภอควนเนียง 2 ราย 2 บ่อ และอำเภอเทพา 1 ราย 1 บ่อ

การปศุสัตว์

การเลี้ยงโคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และไก่พื้นเมือง

ตารางที่ 62 จำนวน โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และไก่พื้นเมือง จังหวัดสงขลาปี 2550 - 2554

ปี	โคเนื้อ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)
2554	98,509	105,365	2,695,929	1,301,622
2555	89,899	106,513	2,645,806	1,322,914
2558	99,035	106,276	1,982,042	992,846

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา
ธันวาคม 2558

โคเนื้อ

ปี 2558 มีปริมาณโคเนื้อ 99,035 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 89,899 ตัว จากปี 2555

สุกร

ปี 2558 มีปริมาณสุกร 106,276 ตัว ลดลงจาก 106,513 ตัว จากปี 2555

ไก่เนื้อ

ปี 2558 มีปริมาณไก่เนื้อ 1,982,042 ตัว ลดลงจาก 2,645,806 จากปี 2555

ไก่ไข่

ปี 2558 มีปริมาณไก่ไข่ 992,846 ตัว ลดลงจาก 1,322,914 ตัว จากปี 2555

3) ด้านอุตสาหกรรม

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ปี 2557 มีมูลค่า 153,301 ล้านบาท เป็นอันดับที่ 1 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ มีรายได้หลักจากภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 24 เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ปริมาณมาก โดยมีมูลค่าสาขาอุตสาหกรรม 29,509 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 เนื่องจากจังหวัดสงขลา ยังมีโรงกลั่นน้ำมันและโรงไฟฟ้า ทำให้มีมูลค่าสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหินสูงถึง 16,655 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา มีอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 63 ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ปี 2557 ของจังหวัดสงขลา สาขาอุตสาหกรรม และสาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน

สาขาการผลิต	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)		
	2555	2556	2557
อุตสาหกรรม	28,349	29,166	29,509
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	14,581	16,357	16,655
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด Gross Provincial Product (GPP)	151,208	156,865	153,301
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	149,840	152,130	144,209

ตารางที่ 64 ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ปี 2557 ของจังหวัดสงขลาเปรียบเทียบกับประเทศและภาคใต้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	GPP	สาขาอุตสาหกรรม	สาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน
ประเทศ	9,211,568	2,634,515	495,341
ภาคใต้	739,517	238,227	43,549
จังหวัดสงขลา	153,301	29,509	16,655

โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ รองลงมาเป็นอำเภอเมือง อำเภอรัตภูมิ อำเภอระโนด อำเภอสะเดา และอำเภอจะนะ ในปี พ.ศ.2558 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 1,960 โรงเงินลงทุน 81,716 ล้านบาท และมีการจ้างงาน 82,884 คน เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา มีปริมาณโรงงานเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง

มีโรงงานที่เปิดดำเนินการใหม่ จำนวน 44 โรง เงินทุนจดทะเบียนใหม่ 1,891.47 ล้านบาท การจ้างงาน 828 คน เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาทั้งจำนวนโรงงานที่เปิดดำเนินการใหม่ ทุนจดทะเบียน และจำนวนแรงงานลดลงมากที่สุดในรอบ 6 ปี

มีโรงงานที่เลิกกิจการ จำนวน 18 โรง เงินทุนจดทะเบียนที่เลิกกิจการ 310.33 ล้านบาท การจ้างงาน 1,096 คน เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 อัตรากิจการที่เลิกกิจการ เงินทุนที่เลิกกิจการ และ จำนวนแรงงานลดลง

จากข้อมูลดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ให้เห็นได้ว่า เนื่องจากในปี พ.ศ. 2558 เกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจซบเซา พี่ชเศรษฐกิจที่ทำรายได้หลัก คือยางพารามีราคาตกต่ำ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนวัตถุดิบในการแปรรูปอาหารทะเล ส่งผลให้ผู้ประกอบการล้วนแต่ต้องพยายามประคองกิจการของตนเองให้คงอยู่เท่านั้น จึงมีอัตราการเพิ่มโรงงานในจำนวนที่ลดลง ในส่วนของโรงงานที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นโรงงานประเภทชุด ตัก ดินทรายที่ใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

ตารางที่ 65 สถิติข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา

ปี	จำนวน (โรง)	เพิ่มขึ้น (โรง)	เงินทุน (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน)
2553	1,639	-	68,871	75,142
2554	1,687	48	70,058	76,127
2555	1,755	68	71,308	77,180
2556	1,848	93	76,540	78,347
2557	1,916	68	79,825	82,056
2558	1,960	44	81,716	82,884

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

ตารางที่ 66 สถิติข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการใหม่จังหวัดสงขลา

เปิดดำเนินการใหม่	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนโรงงาน (โรง)	53	48	68	92	67	44
ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	831.53	1,169.37	1,225.26	5,021.75	3,280.06	1,891.47
จำนวนแรงงาน (คน)	2,436	989	993	1,099	3,706	828

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

ตารางที่ 67 สถิติข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมที่เลิกกิจการจังหวัดสงขลา

เลิกกิจการ	2553	2554	2555	2556	2557	2558
จำนวนโรงงาน (โรง)	10	11	36	12	47	18
ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	21.77	27.14	283.19	217.64	936.33	310.33
จำนวนแรงงาน (คน)	110	90	726	31	2,312	1,096

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2558

4) การท่องเที่ยว

จากสภาพพื้นที่ของจังหวัดสงขลาที่เป็นพื้นที่ที่มีธรรมชาติที่สวยงามและเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้กระจายอยู่ทั่วไปหลายแห่ง การท่องเที่ยวพื้นที่ธรรมชาติที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายของนักท่องเที่ยว คือ หาดสมิหลา แหลมสนอ่อน เป็นต้นส่วนการท่องเที่ยวแหล่งประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่อาศัยกิจกรรมเกี่ยวกับพิธีกรรม เช่น การถือศีลกินเจ นอกจากนี้ยังมีงานเทศกาล/ประเพณีประจำปีที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป อาทิ เทศกาลปีใหม่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีชักพระ เป็นต้น

นอกจากนี้การท่องเที่ยวแหล่งบันเทิง อันเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อซื้อสินค้า รับประทานอาหาร สถานบริการและสถานเริงรมย์ ซึ่งมีศูนย์กลางการท่องเที่ยวอยู่ที่อำเภอหาดใหญ่ และเมืองชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ อำเภอสะเดา นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปมีทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งได้แก่ มาเลเซีย และสิงคโปร์

ในปี พ.ศ. 2554 มีนักท่องเที่ยวรวมทั้งคนไทย คนต่างชาติทั้งหมด จำนวน 3,387,780 คน มีรายได้จำนวน 15,888.82 ล้านบาท และมีแนวโน้มรายได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดเทศกาลที่สำคัญทั้งหลาย เช่น ปีใหม่ ตรุษจีน สงกรานต์ และฮารีรายอ เป็นต้น

จากปี 2554 ถึงปี 2558 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาในจังหวัดสงขลาเพิ่มขึ้น จากจำนวน 1.073 ล้านคน เป็น 2.30 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 20.99

ตารางที่ 68 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองในจังหวัดสงขลา

	2554	2555	2556	2557	2558
นักท่องเที่ยวทั้งหมด	1,073,436	1,029,443	2,048,811	2,122,359	2,300,127
มาเลเซีย	631,345	506,807	1,682,365		
สิงคโปร์	199,144	157,932	180,521		
ชาติอื่นๆ	242,947	364,704	185,925		

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2559

ตารางที่ 69 รายได้จากนักท่องเที่ยวในภาคใต้ จำแนก 3 กลุ่ม ปี 2554 - 2558

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	2554			2555			2556			2557			2558		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
ประเทศ	483,224.53	626,123.52	1,109,348.05	588,865.44	760,927.88	1,349,793.32	660,714.67	870,377.76	1,531,092.43	703,663.62	902,037.76	1,605,701.38	803,784.99	1,058,088.40	1,861,873.39
ภาคใต้	87,696.33	219,542.60	307,238.93	109,416.72	273,074.88	382,491.60	132,282.67	336,227.93	468,511.47	140,649.76	357,006.81	497,656.57	155,161.77	436,912.74	592,074.51
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	18,227.01	11,479.51	29,706.52	25,124.10	11,551.12	36,675.22	28,581.87	20,005.28	48,586.98	31,253.45	23,498.22	54,751.67	35,267.76	26,738.04	62,005.8
1. ปัตตานี	535.46	4.84	540.30	738.00	4.66	742.66	770.87	7.28	778.15	779.12	7.22	786.34	853.43	8.17	861.60
2. ยะลา	271.57	1,057.21	1,328.78	336.68	1,422.56	1,759.24	363.00	2,058.00	2,420.39	388.95	2,130.74	2,519.69	434.14	2,295.14	2,729.28
3. นราธิวาส	516.01	1,360.76	1,876.77	623.76	1,515.25	2,139.01	692.00	1,516.00	2,207.80	723.38	1,608.87	2,332.25	811.99	1,716.95	2,528.94
4. สงขลา	14,308.24	8,987.76	23,296.00	18,458.82	8,243.47	26,702.29	21,332.00	15,943.00	37,275.81	23,672.33	19,153.11	42,825.44	26,841.10	22,044.34	48,885.44
5. สตูล	2,595.73	68.94	2,664.67	4,966.84	365.18	5,332.02	5,424.00	481.00	5,904.83	5,689.67	598.28	6,287.95	6,327.10	673.44	7,000.54

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2559

5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิเคราะห์ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(1) ปัญหาทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา) ดำเนินการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ท้องที่จังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ดำเนินการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง ปังบประมาณ พ.ศ. 2554 - 2555 ระยะทาง 245 กิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จครบทั้งพื้นที่
2. ดำเนินการในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง ปังบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2556 ระยะทาง 175 กิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จครบทั้งพื้นที่
3. ดำเนินการในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด (จ.สงขลา) ปังบประมาณ พ.ศ. 2556 ระยะทาง 40 กิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จครบทั้งพื้นที่
4. ดำเนินการในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง-แหลมขาม ปังบประมาณ พ.ศ. 2557 ระยะทาง 45 กิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จครบทั้งพื้นที่
5. ดำเนินการในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตองนาช้าง ปังบประมาณ พ.ศ. 2557 ระยะทาง 37 กิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จครบทั้งพื้นที่

การบุกรุกหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าส่งผลให้ความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในบริเวณนั้นลดลงโดยสาเหตุหลักเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการควบคุมการบุกรุกทำลายป่า เนื่องจากแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่ชัดเจน ส่งผลให้มีผู้บุกรุกเข้าไปใช้ประโยชน์ทรัพยากรในพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 6 (สงขลา) ดำเนินการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ท้องที่จังหวัดสงขลา ซึ่งดำเนินการเสร็จแล้ว

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสัตว์ป่า คือนกปรอดหัวโขน หรือนกกรงหัวจุก ซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และตามมาตรา 17 ให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ ปัจจุบันประชากรของนกปรอดหัวโขนในธรรมชาติ กำลังถูกคุกคามอย่างมากจากการล่าของมนุษย์เพื่อนำไปครอบครองและใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยมีการจัดประกวดแข่งขันเป็นตัวเร่งและเป็นแรงดึงดูดให้ผู้เลี้ยงรายใหม่เข้ามาสู่วงการมากขึ้น ส่งผลให้มีการล่ามากเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะนกปรอดหัวโขนที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่อนุรักษ์ เช่น บริเวณชายป่าและสวนผลไม้

(2) ปัญหาทรัพยากรน้ำ

(2.1) ปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งจังหวัดสงขลาประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งในบางพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่คาบสมุทรสตูลพระ อำเภอสทิงพระ จำนวน 11 ตำบล 75 หมู่บ้าน รองลงมาคืออำเภเทพา จำนวน 7 ตำบล 66 หมู่บ้าน อำเภอรัตนภูมิ จำนวน 5 ตำบล 59 หมู่บ้าน อำเภจะนะ จำนวน 14 ตำบล 47 หมู่บ้าน อำเภเมืองสงขลาบางพื้นที่ จำนวน 4 ตำบล 37 หมู่บ้าน และอำเภอนาหม่อม จำนวน 4 ตำบล 28 หมู่บ้าน สาเหตุของปัญหาขาดแคลนน้ำส่วนใหญ่มาจากขาดแหล่งน้ำดิบ โดยเฉพาะบริเวณคาบสมุทรสตูลพระซึ่งไม่มีแหล่งต้นน้ำและบางปีฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน และขาดการบริหารจัดการที่ดี (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8, 2554)

(2.2) ปัญหาอุทกภัยในฤดูฝนจากสถานการณ์วิกฤตอุทกภัยภาคใต้ เมื่อปี 2553 หลายพื้นที่ของจังหวัดสงขลาได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ ซึ่งประสบอุทกภัย จำนวน 14 ตำบล 124 หมู่บ้าน อำเภอจะนะ จำนวน 15 ตำบล 139 หมู่บ้าน อำเภอสิงหนคร จำนวน 10 ตำบล 89 หมู่บ้าน อำเภอสติงพระ จำนวน 11 ตำบล 79 หมู่บ้าน อำเภอระโนด จำนวน 12 ตำบล 73 หมู่บ้าน อำเภอเทพา จำนวน 7 ตำบล 67 หมู่บ้าน อำเภอสะบ้าย้อย จำนวน 10 ตำบล 62 หมู่บ้าน และอำเภอนาทวี จำนวน 11 ตำบล 57 หมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีอีกหลายพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบแต่ไม่ถึงกับรุนแรงมากนัก ลักษณะการท่วม แยกได้ 3 ลักษณะ คือ

(1) น้ำป่าไหลหลากในพื้นที่ต้นน้ำและล้นตลิ่งท่วมพื้นที่ราบลุ่มสองริมฝั่งคลองบริเวณต้นน้ำต่อเนื่องถึงพื้นที่กลางน้ำ

(2) น้ำล้นตลิ่งท่วมซัง (ท่วมแช่) ในพื้นที่ราบลุ่ม (น้ำทุ่ง) กลางน้ำ

(3) น้ำท่วมซัง (ท่วมแช่) ในพื้นที่ราบลุ่มริมทะเลสาบสงขลา และริมคาบสมุทรสติงพระ ฝั่งอ่าวไทย

สาเหตุของปัญหาอุทกภัยดังกล่าวข้างต้น (ข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ ปี 2554, สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8) พอสรุปได้ดังนี้คือ

(1) จำนวนป่าต้นน้ำลดลง ไม่สามารถชะลอการไหลของน้ำได้

(2) พื้นที่ป่าต้นน้ำถูกแปรสภาพเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว (ยางพารา) ซึ่งไม่สามารถเก็บน้ำให้อยู่ในดิน และเก็บดินให้อยู่กับที่

(3) ลักษณะและปริมาณการตกของฝน ซึ่งปัจจุบันฝนตกปริมาณมากติดต่อกันในบริเวณพื้นที่เดียวกัน

(4) ลำนํ้าย่อยและหลักไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน เนื่องจากแคบ ตื้นเขินและมีสิ่งกีดขวาง

(5) บริเวณที่ราบลุ่มที่เคยเป็นแก้มลิงธรรมชาติดั้งเดิมถูกบุกรุก แปรสภาพเป็นที่อยู่อาศัยหรือทำกิจกรรมของมนุษย์

(6) น้ำไม่สามารถระบายลงสู่ทะเลสาบได้ เนื่องจากห้องคลองลำน้ำอยู่ในระดับเดียวหรือต่ำกว่าห้องทะเลสาบ

(7) น้ำทะเลหนุน เนื่องจากอยู่ในช่วงน้ำขึ้นสูงกว่าปกติ

(3) ปัญหาทรัพยากรแร่และพลังงาน

แร่เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและด้านพลังงาน จากการขยายตัวทางอุตสาหกรรมที่ใช้แร่เป็นปัจจัยในการผลิต ทำให้ความต้องการใช้แร่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากแร่ธาตุเป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป การบริหารจัดการทรัพยากรแร่ธาตุให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นเรื่องสำคัญ ในขณะที่จำนวนสถานประกอบการเหมืองแร่มีแนวโน้มคงที่และค่อยๆ ลดจำนวนลง

ส่วนปัญหาด้านพลังงานนั้น จากแนวโน้มความต้องการพลังงานที่มีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าและก๊าซโซฮอลล์ 91 แต่ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศเป็นหลัก และมีแนวโน้มจะสูงขึ้นอีกเพราะไม่สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตปิโตรเลียมในประเทศได้ทันกับความต้องการใช้งานการพัฒนาพลังงานทดแทนอย่างจริงจังจะช่วยลดการพึ่งพา และการนำเข้า น้ำมันเชื้อเพลิงและพลังงานชนิดอื่น โดยพลังงานทดแทนถือเป็นหนึ่งในเชื้อเพลิงเป้าหมายที่คาดว่าจะสามารถนำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้าทดแทนก๊าซธรรมชาติ โดยเฉพาะพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลมแบบทุ้งกังหันลม พลังน้ำขนาดเล็ก ชีวมวล ก๊าซชีวภาพ และขยะ

และจากการที่จังหวัดสงขลามีแหล่งปิโตรเลียมที่สำคัญทั้งก๊าซธรรมชาติและแหล่งน้ำมันดิบ รวมทั้งมีฐานขุดเจาะน้ำมันใกล้บริเวณชายฝั่ง ทำให้มีโรงงานแยกก๊าซธรรมชาติและโรงไฟฟ้าในพื้นที่ ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม และปัญหาสังคมในพื้นที่ จึงต้องมีการเฝ้าระวังและรายงานคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

(4) ปัญหาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

(4.1) ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ในช่วงปี 2549 ถึงปัจจุบัน พื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยของจังหวัดสงขลามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในรูปของการกัดเซาะและการตกตะกอนทับถมในบริเวณชายฝั่ง พบว่าพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ถูกกัดเซาะมากกว่าพื้นที่ชายฝั่งที่สะสมตัว ทำให้สูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเลไป และมีการกัดเซาะชายฝั่งตลอดแนวชายฝั่งที่ทอดตัวขนานกับอ่าวไทยจากทิศใต้สู่ทิศเหนือ เนื่องจากชายหาดได้รับอิทธิพลจากคลื่นและกระแสน้ำ ในฤดูมรสุมจะมีการพัดพาตะกอนทรายออกไปนอกชายฝั่งเกิดเป็นสันทรายใต้น้ำ ปัจจุบันพบว่าการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น คือ การสร้างเขื่อนกันคลื่น และรอดักทรายสามารถลดความรุนแรงของคลื่นที่ปะทะได้ แต่ในพื้นที่ที่ถัดจากแนวรอดักทรายจะได้รับอิทธิพลจากการกัดเซาะเช่นเดิมส่งผลให้แนวชายฝั่งเว้าแหว่งมากขึ้น

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2552) เป็นผู้ศึกษา จัดทำแผนและออกแบบเบื้องต้นในการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง ตั้งแต่แหลมตะลุมพุกถึงปากน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลามีความยาวประมาณ 160 กิโลเมตร พบว่า พื้นที่ที่มีการกัดเซาะรุนแรง (มีอัตราการกัดเซาะมากกว่า 5 เมตร/ปี) ได้แก่ ตำบลปากแตระ ตำบลระวะ ตำบลบ่อตรู ตำบลวัดสน อำเภอระโนด ตำบลชิงโค และตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร และพื้นที่ที่มีการกัดเซาะปานกลาง (มีอัตราการกัดเซาะ 1-5 เมตร/ปี) ได้แก่ ตำบลระวะ ตำบลท่าบอน ตำบลคลองแดน และตำบลบ่อตรู อำเภอระโนด ตำบลบ่อदान ตำบลบ่อแดง ตำบลจะทิ้งพระ และตำบลชุมชน อำเภอสทิงพระ และตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการกัดเซาะชายฝั่งจังหวัดสงขลา ของคณะทำงานแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลา พบว่า ชายฝั่งที่มีการกัดเซาะของจังหวัดสงขลา มีความยาวประมาณ 37 กิโลเมตร โดยเป็นชายฝั่งที่มีการกัดเซาะปานกลาง ความยาวประมาณ 33 กิโลเมตร และชายฝั่งที่มีการกัดเซาะรุนแรง ความยาวประมาณ 4 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการกัดเซาะชายฝั่งทะเลรุนแรง 7 พื้นที่ ได้แก่

- (1) ตำบลบ่อตรู อำเภอระโนด
- (2) หาดทรายแก้ว ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร
- (3) บ้านเก้าเส้ง ตำบลบ่อแดง อำเภอเมืองสงขลา
- (4) บ้านเกาะถ้ำ ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา
- (5) ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ
- (6) บ้านบ่อโชน ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ
- (7) บ้านปากน้ำเทพา ตำบลเทพา อำเภอเทพา

(4.2) ปัญหาป่าชายเลน

ป่าชายเลนเป็นระบบนิเวศที่มีความสำคัญและประโยชน์มหาศาลเป็นแหล่งอาหารสำคัญของสัตว์น้ำ เป็นที่อยู่อาศัยและอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน ช่วยลดการกัดเซาะชายฝั่งทะเลสาบสงขลาเคยเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติทั้งสัตว์น้ำและป่าชายเลนที่สมบูรณ์แต่ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวได้ลดลง

อย่างมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศค่อนข้างรุนแรง นอกจากนี้ยังทำให้ชาวประมงไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ดังนั้นการฟื้นฟูป่าพรุและป่าชายเลนที่ถูกบุกรุกทำลาย จึงเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนและต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการศึกษาวิจัยเพื่อการฟื้นฟูอย่างถูกหลักวิชาการ มีการเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมโดยปลูกไม้พื้นถิ่น เช่น จาก ฝาด ลำภู ลำแพน ตลอดจนเลือกเวลาและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปลูก ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย และบรรลุผลตามเป้าหมายได้

(5) ปัญหาความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ

ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบธรรมชาติสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แต่ปัจจุบันมนุษย์เป็นผู้ที่พยายามทำลายความหลากหลายดังกล่าวและพยายามสร้างสิ่งทดแทนด้วยความหลากหลายที่อยู่ในระดับต่ำกว่า เช่น การแผ้วถางป่าธรรมชาติ แล้วปลูกสวนป่าทดแทน ซึ่งสวนป่าดังกล่าวเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพต่ำ เนื่องจากมีสิ่งมีชีวิตน้อย จึงทำให้ระบบนิเวศใหม่ไม่ทนทานต่อการผันแปรของสิ่งแวดล้อม และสุดท้ายมนุษย์ต้องเป็นผู้เข้าไปดูแลรักษาเพื่อให้ระบบอยู่ได้ นอกจากนี้ ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำยังถูกคุกคามจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่รวดเร็ว เช่น น้ำท่วม ไฟป่า วาตภัย เป็นต้น ส่งผลให้สิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป

ปัญหาความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญของสำคัญของจังหวัดสงขลา คือ การลดลงของโลมาอิรวดี ซึ่งเป็นสัตว์หายากและอยู่ในขั้นวิกฤต เนื่องจากส่วนใหญ่ติดอวนประมงในทะเลสาบสงขลา ทำให้อัตราการตายของโลมาอิรวดีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในจังหวัดสงขลาบริเวณทะเลสาบตอนบน (ทะเลหลวง) พบโลมาอิรวดีเพียง 15 – 20 ตัว เท่านั้น (ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง, 2557)

การวิเคราะห์สถานการณ์สิ่งแวดล้อม

(1) ปัญหามลพิษทางน้ำ

(1.1) **คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม** คุณภาพน้ำโดยรวมในจังหวัดสงขลาเมื่อพิจารณาจากแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม พบว่า มีจำนวนลดลง สำหรับบริเวณที่ยังคงมีปัญหาคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมสาเหตุหลักมาจากน้ำเสียชุมชนการเกษตร ทั้งฟาร์มสุกร การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการเพาะปลูก รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรม

(1.2) **ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนมีจำกัด** จังหวัดสงขลา มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม 2 แห่ง คือ เทศบาลนครหาดใหญ่และเทศบาลนครสงขลา แต่ระบบที่รวบรวมยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ถูกออกแบบเพื่อกำจัดสารอินทรีย์ในรูปค่า BOD และสารแขวนลอยเท่านั้น ไม่มีหน่วยบำบัดสารอาหาร คือ ไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา Eutrophication นอกจากนี้ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ภายในระบบบำบัดน้ำเสียส่วนใหญ่มีสภาพชำรุด และเสื่อมสภาพ เนื่องจากมีอายุการใช้งานมาเป็นเวลานาน อีกทั้งปริมาณน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบมีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากท่อระบายน้ำเสียส่วนใหญ่ไม่ได้เชื่อมเข้าสู่ระบบบำบัด

(2) **ปัญหาขยะมูลฝอย** จังหวัดสงขลา มีปริมาณขยะที่เกิด 1,613 ตัน/วัน กำจัดได้ 681 ตัน/วัน คงเหลือ 932 ตัน/วัน ขยะเก่าสะสมปริมาณ 2,471,840 ตัน โดยมีวิธีการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 73 แห่ง (ร้อยละ 52) มีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัดปริมาณขยะมูลฝอยรวม 681 ตัน/วัน เป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกหลักวิชาการ 550 ตัน (ร้อยละ 81) จาก 41 อปท. เข้าสู่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย 4 แห่ง คือ (1) โรงงานแปลงขยะเป็นพลังงานไฟฟ้า ทน.หาดใหญ่ จำนวน 200 ตัน/วัน (2) ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล ทน.สงขลา 209.65 ตัน/วัน

(3) ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล ทม.สะเดา 86.5 ตัน/วัน และ 4. ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลัก สุขาภิบาล ทม.บ้านพรุ 78 ตัน/วัน

โดยมีขยะมูลฝอยที่กำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน 131 ตัน (ร้อยละ 19) จาก 32 อปท. โดยมีสถานที่กำจัดแบบไม่ถูกหลักวิชาการ 27 แห่ง นอกจากนี้ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 67 แห่ง ให้ชุมชนจัดการขยะมูลฝอยเอง มีปริมาณขยะมูลฝอย 932 ตัน/วัน

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทางในระดับครัวเรือนของชุมชน โดยมีเทศบาล 47 แห่ง เข้าร่วมโครงการนำร่องและได้สนับสนุนให้ดำเนินกิจกรรมชุมชนปลอดขยะ 148 ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 29 ของชุมชนทั้งหมด ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการจัดการขยะมูลฝอยแบบไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการจำนวน 8 แห่ง ได้รับการจัดการขยะมูลฝอยแบบถูกหลักวิชาการ ทำให้ปริมาณ ขยะมูลฝอยที่ไม่ได้รับการจัดการลดลง 19,345 ตัน/ปี

2. ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะที่ปลายทางให้ถูกหลักวิชาการ ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

2.1 ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม 4 แห่ง ได้รับการตรวจแนะนำและพัฒนาความรู้สรุปผลการดำเนินงาน คือ

- เทศบาลนครสงขลามีปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดถูกหลักวิชาการ 57,312 ตัน/ปี ลดปริมาณขยะสะสมได้ 0.155 ล้านตัน

- เทศบาลนครหาดใหญ่ ลดปริมาณขยะสะสมได้ 1.512 ล้านตัน

- เทศบาลเมืองบ้านพรุมีปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดถูกหลักวิชาการ 27,269 ตัน/ปี ไม่มีขยะสะสม

- เทศบาลเมืองสะเดามีปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดถูกหลักวิชาการ 25,397 ตัน/ปี ลดปริมาณขยะสะสมได้ 0.192 ล้านตัน

จากการดำเนินงานสรุปปริมาณขยะมูลฝอยได้ คือ ปริมาณขยะสะสมที่ได้รับการจัดการทั้งสิ้น 1,859,453.60 ตัน (1.86 ล้านตัน) คงเหลือปริมาณขยะสะสม 612,386.40 ตัน (0.61 ล้านตัน) และปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดถูกหลักวิชาการ 109,978 ตัน/ปี

2.2 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน 27 แห่ง ได้รับการตรวจ แนะนำปรับปรุงให้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ทางวิชาการ โดยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปรีก และเทศบาลตำบลกำแพงเพชร ได้มีการปรับปรุงการกำจัดขยะมูลฝอยจาก Open dump (การเทกอง) เป็น Control dump (การเทกองที่มีการควบคุม) ทำให้ปริมาณขยะสะสมได้มีการจัดการถูกหลักวิชาการ 2,123 ตัน ปริมาณขยะที่สามารถกำจัดถูกหลักวิชาการ 2,555 ตัน/ปี

สามารถสรุปภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดสงขลา ได้ดังนี้

1. ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่จะต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายยังมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากการลดคัดแยกขยะของประชาชน/ชุมชนตั้งแต่ต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการดำเนินการอย่างครบวงจร รวมทั้งมีการใช้ถุงพลาสติกอย่างฟุ่มเฟือย

2. ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นบางส่วนมีการกำจัดแบบไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นลักษณะเทกองและเผาเป็นครั้งคราว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและสภาพแวดล้อม

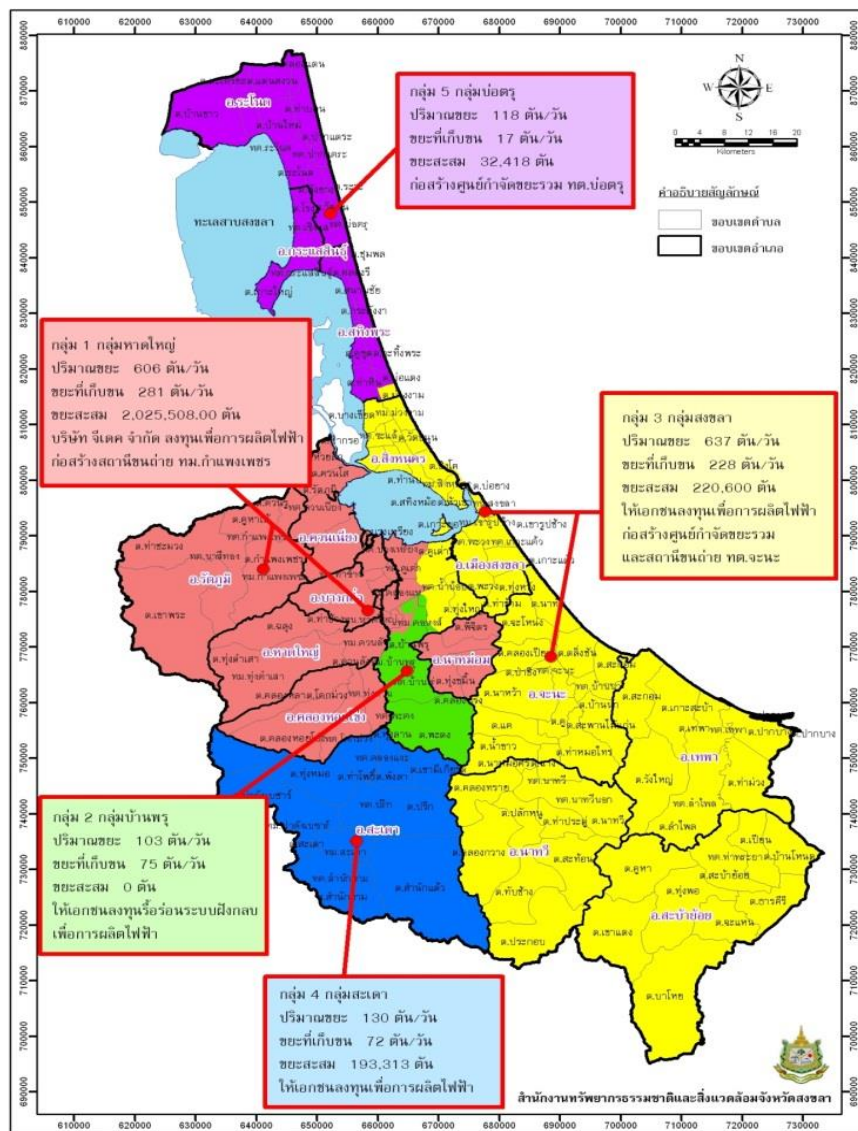
3. ปัญหาการขาดแคลนที่ดินสำหรับใช้เป็นสถานที่กำจัด เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างมาก และต้องมีสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประกอบกับเกิดปัญหาการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่

4. ขาดความพร้อมของท้องถิ่นในการจัดเตรียมโครงการเพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณในการลงทุนก่อสร้างระบบจัดการขยะมูลฝอย/ของเสียอันตรายชุมชน/มูลฝอยติดเชื้อ

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอย โดยไม่มีการให้บริการรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชนไปกำจัด ทำให้ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักวิชาการ

6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่มีการให้บริการจัดการขยะมูลฝอย และกำจัดอย่างไม่ถูกหลักวิชาการ ไม่สามารถนำขยะมูลฝอยไปกำจัดในสถานที่กำจัดที่ถูกหลักวิชาการได้ เนื่องจากระยะทางในการขนส่งค่อนข้างไกล และค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

7. ไม่มีเตาเผาขยะมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่ ทำให้สถานพยาบาลต้องจ้างบริษัทเอกชนเพื่อขนส่งและรวบรวมไปกำจัดนอกพื้นที่ทำให้มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

ที่มา: สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา

รูปที่ 26 แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนจังหวัดสงขลา แบบบูรณาการ

(3) ปัญหามลพิษจากของเสียอันตราย

ปัจจุบันของเสียอันตรายจากชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่มักถูกทิ้งปะปนไปกับขยะมูลฝอยทั่วไป และได้รับการเก็บรวบรวมและขนส่งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อนำไป กำจัดรวมกันในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วไปของ อปท. ที่ไม่มีระบบป้องกันการปนเปื้อนของสารอันตรายสู่ห่วงโซ่อาหารและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมได้ สาเหตุที่สำคัญของปัญหาการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และ ความร่วมมือในการคัดแยกของเสียอันตรายออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป รวมทั้ง อปท. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนตั้งแต่การคัดแยก การเก็บรวบรวม และการขนส่งของเสียอันตราย ไปกำจัดยังไม่มีระบบและเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างถูกหลักวิชาการ ประกอบกับศูนย์กำจัดของเสียอันตรายชุมชนยังไม่มี การดำเนินงานที่ชัดเจน ถึงแม้ว่าองค์กรบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลาจะให้การสนับสนุนงบประมาณ แต่ยังไม่ มีสถานที่ในการจัดเก็บและรวบรวมที่ถาวร และไม่มีการบริหารจัดการที่ชัดเจนซึ่งอาจเกิดจากไม่มีบุคลากรที่ รับผิดชอบโดยตรง

(4) ปัญหาอากาศและเสียง

คุณภาพอากาศและเสียงในพื้นที่จังหวัดสงขลาไม่ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศและเสียง แต่ได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันของการเกิดไฟไหม้ป่าบริเวณเกาะสุมาตราและเกาะกาลิมันตัน ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งจากการติดตามสถานการณ์จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมและ Hotspot Map ของ ศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยาแห่งอาเซียนประเทศสิงคโปร์ (ASEAN Specialised Meteorological Centre : ASMC) และการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรม ควบคุมมลพิษ พบว่าในปี 2558 พื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออก เกิดปัญหาหมอกควันในช่วงปลายเดือน มิถุนายน – ตุลาคม โดยปรากฏจุดที่เกิดไฟไหม้บนเกาะสุมาตรา อยู่ระหว่าง 0 - 395 จุด แต่อย่างไรก็ตาม ค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) ในจังหวัดสงขลาจัดอยู่ในเกณฑ์ดีถึงปานกลาง กล่าวคือ ไม่มีผลกระทบต่อ สุขภาพแต่ผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจควรหลีกเลี่ยงการออกกำลังกายภายนอกอาคาร นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงได้รับเรื่องร้องเรียนทั้งด้านอากาศและเสียงจากประชาชนในพื้นที่ เช่น กลิ่นเหม็น จากปศุสัตว์ กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือปัญหาเสียงดังจากสถานประกอบการ เป็นต้น

(5) ปัญหาพื้นที่วิกฤตทางสิ่งแวดล้อม

(5.1) คลองอู่ตะเภา จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภาและลำคลอง สาขา พบว่า คุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง คืออยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพน้ำบริเวณลำ คลองสาขาของคลองอู่ตะเภา ซึ่งเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอ สะเดาและอำเภอหาดใหญ่ ก่อนไหลลงสู่คลองอู่ตะเภา โดยมีสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่

(5.1.1) ชุมชนมีการปล่อยน้ำเสียโดยไม่มีการบำบัด จากการสำรวจปริมาณและ ลักษณะสมบัติน้ำเสียของชุมชนต่างๆ ที่มีการระบายน้ำเสียลงสู่คลองอู่ตะเภาและลำคลองสาขา พบว่า มี ชุมชนที่ระบายน้ำเสียลงสู่คลองอู่ตะเภาและลำคลองสาขาในปริมาณมาก จำนวน 26 ชุมชนย่อย (ตามแนว ท่อระบายน้ำ) โดยมีการระบายน้ำเสียประมาณ 8,591 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณบีโอดี 320 กิโลกรัมต่อวัน โดยชุมชนที่มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำคลองในปริมาณค่อนข้างมาก คือ ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบ ชาร์ (ปริมาณน้ำเสียรวม 7,667 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณบีโอดี 216 กิโลกรัม/วัน) ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดีของน้ำเสียที่ระบายออกจากชุมชนเหล่านี้ พบว่า มีลำคลองที่ต้องรองรับน้ำ

เสียถึง 8 ลำคลอง ได้แก่ คลองอุตะเกา คลองแงะ คลองเตย คลองไม้ไผ่ คลองเรียน คลองเล่ คลองปรึก และ คลองหะ

นอกจากนี้ชุมชนที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องของเทศบาลนครหาดใหญ่ เช่น เทศบาลเมืองคลองแห เทศบาลเมืองคองส์ ทำให้มีการปล่อยน้ำเสียที่ไม่ผ่านการบำบัด ปริมาณมากลงสู่ลำคลองสาธารณะ ส่งผลให้คุณภาพน้ำบริเวณดังกล่าวเสื่อมโทรม

(5.1.2) เป็นแหล่งรองรับน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม แม้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมจะมีการบำบัดน้ำเสียก่อนระบายลงสู่คลองอุตะเกา แต่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกามีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ถึง 44 โรง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานยางหรือผลิตภัณฑ์ยางพารา รองลงมาคือ โรงงานเกี่ยวกับอาหารทะเลแปรรูปและแช่แข็ง จากการสำรวจโดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา พบว่ามีปริมาณน้ำเสียเกิดขึ้นประมาณ 40,570 ลูกบาศก์เมตร/วัน และมีการระบายออกสู่แหล่งน้ำ 26,130 ลูกบาศก์เมตร/วัน

(5.2) คลองลำโรง แม้ว่าจังหวัดสงขลา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมบูรณาการส่งเสริมและปรับปรุงพื้นที่บริเวณคลองลำโรง แต่คุณภาพน้ำคลองลำโรงอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก จากการสำรวจปริมาณและลักษณะน้ำเสียชุมชนที่มีการระบายน้ำเสียลงสู่คลองลำโรง พบว่า บ้านเรือนที่ตั้งอยู่ริมคลองลำโรงและปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองลำโรงมีประมาณ 400 หลัง โดยตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครสงขลา 197 หลัง และในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง 203 หลัง โดยมีการระบายน้ำเสีย ประมาณ 7,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน มีปริมาณความสกปรก (BOD Loading) 392 กิโลกรัม/วัน

ทั้งนี้ คลองลำโรงมีโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำขนาดกลาง 2 แห่ง คือ บริษัทคิงฟิชเชอร์ จำกัด มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองลำโรงประมาณ 300 ลูกบาศก์เมตร/วัน มีปริมาณความสกปรก (BOD Loading) 62.85 กิโลกรัม/วัน และ บริษัท เอส.ซี.ซี โพรเซส ซีฟู้ดส์ จำกัด มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองลำโรงประมาณ 200 ลูกบาศก์เมตร/วัน (อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา, 2555) และอุตสาหกรรมชุมชน 21 แห่ง มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่คลองลำโรงประมาณ 24 ลูกบาศก์เมตร/วัน (การศึกษาสำรวจแหล่งกำเนิดและปริมาณน้ำเสียที่เชื่อมโยงกับมลพิษทางน้ำของคลองลำโรง, 2553)

(6) ปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง

ปัญหาที่เกิดจากชุมชนที่มีการอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นหรือชุมชนแออัดที่มักพบเห็น คือ การบุกรุกพื้นที่และสิทธิในการถือครองพื้นที่ ซึ่งการบุกรุกพื้นที่สาธารณะประโยชน์ จากสาเหตุปัญหาประชากรที่มีแนวโน้มสูงขึ้น อีกทั้งจากการอพยพย้ายถิ่น ทำให้เกิดความต้องการถือครองที่ดินว่างเปล่าสำหรับที่อยู่อาศัย ปัญหาที่สามารถพบเห็นได้ในพื้นที่ชุมชนแออัด คือ ปัญหาด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อม และสุขอนามัย เนื่องจากการอาศัยรวมกันของคนจำนวนมากมักก่อให้เกิดของเสีย ทั้งน้ำเสีย ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลตามมา ประกอบกับการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้การเข้าไปถึงจัดการปัญหาต่างๆ ดำเนินการได้ยาก การให้บริการสาธารณสุขบุคคลไม่สามารถดำเนินการได้เพราะขัดต่อข้อกำหนดฯ จึงทำให้ชุมชนแออัดเป็นแหล่งเสื่อมโทรม

(7) ปัญหาการจัดการพื้นที่สีเขียว

ปัญหาการจัดการพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนซึ่งรวมถึงพื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวบริการ พื้นที่สีเขียวสิ่งแวดล้อม และพื้นที่สีเขียวเส้นทางสัญจร คือการขาดข้อมูลเชิงพื้นที่ แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีพื้นที่สีเขียวในชุมชน แต่ส่วนใหญ่ดำเนินการเฉพาะพื้นที่สีเขียวบริการ การขาดฐานข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่สีเขียวประเด็นอื่นๆ ในจังหวัด ทำให้มีข้อมูลเฉพาะพื้นที่สีเขียวบริการในบางเทศบาล นอกจากนี้การขาดแคลนพื้นที่สีเขียวหรือการมีไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ทั้งที่ชุมชนในเขตเมืองยังมีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการที่จะพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวได้ เช่น พื้นที่ว่างเว้นตามกฎหมาย พื้นที่

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ พื้นที่ส่วนราชการ พื้นที่ในสถาบันการศึกษา พื้นที่ศาสนสถาน ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม พื้นที่สาธารณะของแผ่นดิน และพื้นที่รกร้าง นอกจากนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดการพื้นที่สีเขียว

(8) ปัญหาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

แหล่งธรรมชาติของจังหวัดสงขลาหลายพื้นที่ถูกทำลาย จากสาเหตุภัยธรรมชาติและผลกระทบของมนุษย์ ประกอบกับการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทำให้ขาดการจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ขาดการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณโดยรอบ

สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม หลายหน่วยงานได้ให้ความสำคัญกับแหล่งศิลปกรรมในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองเก่าสงขลา เป็นเมืองเก่ากลุ่มที่ 1 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2553 กำหนดประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า พ.ศ.2546 ใน 7 เมือง ในขณะที่ยังมีแหล่งศิลปกรรมอีกหลายแหล่ง ซึ่งมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง และประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบข้อมูลการประกาศแหล่งศิลปกรรมที่สำคัญของจังหวัด จึงมีแนวโน้มที่จะมีการทำลายหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่ควรอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของอนุชนรุ่นหลัง

6) ด้านความมั่นคง

สภาพปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดสงขลา ยังคงมีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ซึ่งจะต้องเร่งรัดดำเนินการ ประกอบด้วย ปัญหายาเสพติด ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการบุกรุกทำลายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหากลุ่มพลังมวลชนที่ยังเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทั้งที่เป็นเงื่อนไขที่สืบเนื่องจากเหตุผลทางการเมืองและเป็นผลมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่ม ผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่อาจหลบหนีการจับกุมเข้ามาหลบซ่อนพักพิงกับเครือข่าย หรือใช้เป็นเส้นทางผ่านหลบหนีเข้าไปในประเทศมาเลเซีย

จังหวัดสงขลา มีภาระความรับผิดชอบต่อพื้นที่จังหวัดสงขลา ใน 3 มิติพื้นที่ด้วยกัน คือ

พื้นที่มิติที่ 1 เป็นพื้นที่ที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรหรือที่เรียกว่าพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ หรือที่รู้จักกันผ่านสาธารณชนว่า พื้นที่ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลาอันประกอบด้วย อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย ที่เป็นพื้นที่นาร่องในการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ในส่วนนิตินโยบายในกระบวนการยุติธรรม โดยเปิดโอกาสให้อภัยต่อผู้ต้องหาที่กระทำไปด้วยความหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ให้กลับตัวหันมาให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยไม่ถูกดำเนินคดีตามแนวทางมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551

พื้นที่มิติที่ 2 เป็นพื้นที่ศูนย์กลางทางธุรกิจ การศึกษา คมนาคม ฯลฯ ซึ่งมีความอ่อนไหว และสุมเสี่ยงต่อการเกิดเหตุร้าย การก่อวินาศกรรม และการกระทำรุนแรงที่สร้างความเสียหายอย่างมากมายต่อจังหวัด ต่อภาคใต้ และต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม ประกอบด้วย พื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอสะเดา ซึ่งเคยเกิดเหตุร้ายมาแล้วหลายครั้ง

พื้นที่มิติที่ 3 คือพื้นที่เฝ้าระวังทั่วไป หรือพื้นที่แนวกันชนรอบนอกที่เปรียบเสมือนรั้ว ที่จะต้องคอยสอดส่องดูแลและเฝ้าระวังภัยต่างๆ ให้พื้นที่โดยรวมทั่วไปไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นที่เชื่อถือของประชาชน ผู้ประกอบการธุรกิจและนักท่องเที่ยวประกอบด้วย พื้นที่ที่เหลืออีก 9 อำเภอ คือ อำเภอระโนด, อำเภอสทิงพระ, อำเภอสิงหนคร, อำเภอกระแสดำรง, อำเภอรัตภูมิ, อำเภอควนเนียง, อำเภอบางกล่ำ, อำเภอนาหม่อม และอำเภอคลองหอยโข่ง

ก. สถานการณ์ทั่วไป

สถานการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้ก่อเหตุร้ายอย่างต่อเนื่อง และแพร่ขยายมาถึง 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อ.จะนะ , อ.เทพา , อ.นาทวี และ อ.สะบ้าย้อย) รวมทั้งในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา และอำเภอเมืองสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ศูนย์กลางทางธุรกิจ การศึกษา คมนาคม ของจังหวัด และภาคใต้ตอนล่าง ในห้วงที่ผ่านมาผู้ก่อเหตุได้สร้างสถานการณ์ และก่อเหตุรุนแรงอย่างต่อเนื่องทั้งการลอบวางระเบิด วางเพลิงสถานที่ราชการ ก่อวินาศกรรมสถานที่สำคัญ ต่าง ลอบยิงเจ้าหน้าที่และประชาชน โดยอาศัยความชำนาญในภูมิประเทศและการสนับสนุนของแนวร่วมในพื้นที่ มีการนำระเบิดและอาวุธมาซุกซ่อนในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเตรียมการก่อเหตุ อาศัยโอกาสและช่องว่าง ในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ หรือการปฏิบัติของฝ่ายเรา ทำการก่อเหตุในลักษณะที่คาดไม่ถึง และมีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจ สังคม ประชาชนเกิดความหวาดกลัว และรู้สึกไม่มั่นใจ ในความปลอดภัย ประกอบเมื่อปี พ.ศ. 2556 หน่วยเฉพาะกิจสงขลา (ฉก.สงขลา) มีการเปลี่ยนถ่ายกำลัง ในการรับผิดชอบพื้นที่ อำเภอจะนะ และ อำเภอนาทวี ในการปฏิบัติการกิจด้านการรักษาความมั่นคงภายใน ให้กับฝ่ายปกครอง และฝ่ายตำรวจ ซึ่งในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่นั้น จำเป็นต้องเพิ่มความเข้มข้น ในการปฏิบัติมากขึ้น และต้องมีการบูรณาการกำลังเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่เปิดโอกาสให้กลุ่ม คนร้าย กลุ่มแนวร่วม และรวมถึงกลุ่มผู้มือิทธิพล ผู้ไม่หวังดีต่อชาติบ้านเมือง เข้ามาเคลื่อนไหวและก่อเหตุ ในพื้นที่

ข. สถานการณ์เฉพาะ

กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังกระทำต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ทางราชการ และประชาชน ผู้บริสุทธิ์ โดยมีการวางแผนในการปฏิบัติการเป็นอย่างดี หลากหลาย สลับซับซ้อน มากยิ่งขึ้น หรือก่อเหตุ ขนาดเล็กแล้วลงเจ้าหน้าที่ให้เข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแล้วโจมดีซ้ำ หรือจุดระเบิดขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิด ความสูญเสียจำนวนมาก รวมถึงการเข้าโจมตีฐานของหน่วยกำลังที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เพื่อแย่งชิงอาวุธ/ กระสุน รวมถึงการยิงรบกวน และการวางระเบิดในย่านชุมชนในเขตเมือง เพื่อแสดงศักยภาพในการก่อเหตุ ทำลายความน่าเชื่อถือทางอำนาจรัฐ สร้างความหวาดกลัวต่อประชาชน สำหรับปี 2559 เกิดเหตุจำนวน 9 ครั้ง คือ

1. เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 เวลา 23.30 น. ได้เกิดเหตุคนร้ายลอบวางระเบิดหน้าร้านขวัญข้าว คาราโอเกะ เลขที่ 266/8 ม.7 ต.เทพา จ.สงขลา และบริเวณปากทางเข้าร้านขวัญข้าว ทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 1 ราย บาดเจ็บ จำนวน 9 ราย ทรัพย์สินเสียหายอีกจำนวนหนึ่ง
2. เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 18.00 น. ได้มีคนร้ายลอบยิงนายมนตรี พุทธิโชติ ปลัดอำเภอสะบ้าย้อย เสียชีวิต ขณะขี่จักรยานในพื้นที่สายนิคม 1 - 3 ต.ท่าม่วง อ.เทพา จ.สงขลา
3. เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2559 เวลาประมาณ 06.49 น. ได้มีคนร้ายไม่ทราบชื่อและจำนวนใช้อาวุธ ปืนไม่ทราบขนาดและชนิด ยิงนายชู ทองตราชู อายุ 61 ปี อยู่บ้านเลขที่ 62 ม.3 ต.ลำไพล อ.เทพา จ.สงขลา อดีตผู้ใหญ่บ้าน เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ ขณะขับรถจักรยานยนต์พ่วงข้าง เหตุเกิดบนเส้นทางลำไพล - เทพา ห่างจากสี่แยกลำไพลไปทางเทพาประมาณ 500 เมตร
4. เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2559 เวลาประมาณ 11.40 น. ได้เกิดเหตุคนร้ายจำนวน 2 คน ขับขี่ จักรยานยนต์เป็นพาหนะ ใช้อาวุธปืนไม่ทราบชนิดและขนาด ยิงเข้าไปในตู้ซ่อมรถและร้านก๋วยเตี๋ยวเรือหลาย นัดทำให้ผู้ที่นั่งรับประทานอาหารได้รับบาดเจ็บ จำนวน 3 ราย ม.1 ต.สะบ้าย้อย อ.สะบ้าย้อย จ.สงขลา
5. เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2559 เวลาประมาณ 17.35 น. ได้เกิดเหตุระเบิด บริเวณหน้าสถานีรถไฟ จะนะ ม.2 ต.บ้านนา อ.จะนะ จ.สงขลา ทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 2 ราย บาดเจ็บ จำนวน 16 ราย และ ทรัพย์สินเสียหายจำนวนมาก
6. เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559 เวลาประมาณ 19.00 น. ได้เกิดเหตุระเบิดบริเวณสี่แยกหลังสถานี รถไฟฟ้าบ้านตาแปด ซึ่งเป็นร้านขายของชำ ม.5 ต.ปากบาง อ.เทพา จ.สงขลา ทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน 1 ราย บาดเจ็บ จำนวน 18 ราย และทรัพย์สินเสียหายเป็นจำนวนมาก

7. เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559 เวลาประมาณ 07.30 น. ได้เกิดเหตุระเบิดบริเวณถนนสาย 4085 จำนวน 2 จุด

จุดแรก เกิดระเบิดบริเวณบ้านคารู ม.3 ต.ธารคีรี อ.สะบ้าย้อย ทำให้ชุด ลว.เส้นทางของ มว.ฉก. ตชด.4312 ถูกแรงระเบิด เป็นเหตุให้ ตร.ตชด.เสียชีวิต 1 ราย บาดเจ็บ 5 ราย

จุดที่สอง เกิดระเบิดที่หัวสะพาน ถ.4085 ม.5 ต.จะแหน อ.สะบ้าย้อย เป็นเหตุให้มีประชาชนได้รับบาดเจ็บจำนวน 1 ราย

8. เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2559 เวลาประมาณ 07.45 น. ได้เกิดเหตุระเบิด ตชด.4323 ชุดรักษาความปลอดภัยครบบริเวณ ถ.ภายในหมู่บ้านสายพรุชิ่ง – กระจาน ม.๗ ต.ท่าม่วง อ.เทพา เป็นเหตุให้มีประชาชนได้รับบาดเจ็บ 1 ราย

9. เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2559 เวลาประมาณ 19.30 น. ได้เกิดคนร้ายใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะใช้อาวุธปืนไม่ทราบชนิดและขนาดยิงใส่บ้าน ตชด.4323 และบ้านเรือนประชาชน ทำให้มีผู้เสียชีวิต 1 ราย

และนับแต่เกิดเหตุการณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา จังหวัดสงขลาได้เกิดเหตุการณ์สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอจะนะ, อำเภอเทพา, อำเภอนาทวี, อำเภอเมืองสงขลา, อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา สำหรับเหตุการณ์ที่มีความสูญเสีย (เสียชีวิต) เป็นจำนวนมาก คือ

1. เหตุการณ์ที่กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยิงปะทะกับเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อำเภอสะบ้าย้อยมีผู้เสียชีวิตจำนวน 19 ราย

2. เหตุการณ์คนร้ายลอบวางระเบิดที่ศูนย์การค้าลิการ์เด็นท์ พลาซ่า หาดใหญ่ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2555 เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับผลกระทบ เสียชีวิต บาดเจ็บ และทรัพย์สินเสียหายเป็นจำนวนมาก มีผู้เสียชีวิต บาดเจ็บ และทรัพย์สินเสียหายเป็นจำนวนมาก คือ

การดำเนินการแก้ไขปัญหที่ผ่านมา

1. ด้านการรักษาความปลอดภัย

(1) จังหวัดได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในการเร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ควบคู่ไปกับการขจัดความยากจน ยาเสพติด และอิทธิพลอำนาจมืด โดยน้อมนำกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติ

(2) บูรณาการใช้กำลังฝ่ายพลเรือนและภาคประชาชน

(3) การส่งใช้สมาชิก อส. ในการรักษาความปลอดภัย สถานที่ราชการ/บุคคล/หมู่บ้าน/ชุมชน

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในการรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน

(5) การจัดตั้งกำลังภาคประชาชนในการสนับสนุนการรักษาความสงบ มีชุด ชรบ.

(6) มีการจัดตั้งชุดคุ้มครองหมู่บ้าน (ชคบ.) ในพื้นที่ 4 อำเภอ

(7) การติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ในพื้นที่สถานการณ์ พื้นที่ล่อแหลม

2. งานด้านกิจการพลเรือน

มีการปฏิบัติงานด้านมวลชนเชิงรุกของจังหวัดสงขลาการจัดตั้งชุดปฏิบัติงานประจำตำบลเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสงขลาเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ประกอบด้วย

- มีทีมตำบลที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย พลเรือน ตำรวจ ทหาร ระดับตำบล

- ชรบ./อสม./อส.หมู่บ้าน/ทส.ปช./อรบ.หมู่บ้าน

- ผู้นำ 4 เสาหลัก คณะกรรมการหมู่บ้าน ทีมพนม ประธานสภาสันติสุขตำบล

แนวโน้มความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง

1. กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงจะดำรงการก่อเหตุร้ายต่อไปโดยใช้ความรุนแรงเป็นหลักในการควบคุมมวลชนและพื้นที่ รวมทั้งกดดันราษฎรไทยพุทธมีการปลุกระดมมวลชนควบคู่กันไป ตั้งแต่ระดับเยาวชน นักศึกษา และราษฎร เพื่อเป็นเกราะป้องกันมิให้ จนท.รัฐ เข้าตรวจสอบถึงแก่นนำในระดับต่าง ๆ สำหรับเป้าหมายในการก่อเหตุรุนแรงจะยังเน้น จนท.รัฐ และราษฎรที่ให้ความร่วมมือ จนท.เป็นสำคัญ

2. ในขณะที่เป้าหมายซึ่งเป็นแหล่งการค้า ระบบเศรษฐกิจ และการลงทุนจะดำเนินการเมื่อโอกาสอำนวย เนื่องจากสามารถเรียกความสนใจจากสื่อมวลชนและองค์กรระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี โดยกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงมุ่งสร้างสถานการณ์ในพื้นที่เพื่อขยายผลในประเด็นต่าง ๆ จนสามารถนำเข้าไปในเวทีระดับโลกได้ในที่สุด

3. จากข่าวสารการพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง เช่น การฝึกทบทวนการปฏิบัติ การพัฒนายุทธวิธีและยุทธโศภกรณ์ ความมุ่งมั่นต่ออุดมการณ์สถาปนารัฐปัตตานีของสมาชิกระดับแก่นนำ การจัดหาสมาชิกและแนวร่วมเพิ่มเติม รวมทั้งยังมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนการก่อเหตุรุนแรงคาดว่ากลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงมีศักยภาพในการก่อเหตุร้ายต่อไป

4. การต่อสู้เพื่อยุติสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงอย่างถาวร ฝ่ายรัฐจะต้องมุ่งสู่การลดพลังศรัทธาที่ถูกบิดเบือนเพื่อลดพลังขับเคลื่อนการต่อสู้ด้วยการทำลายโครงสร้างทางความคิดที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ ใช้การปฏิบัติทางการเมือง นำไปสู่การปรับความคิดความเชื่อที่ถูกต้องเป็นจริงต่อกลุ่มบุคคลเป้าหมาย พร้อม ๆ กับการปฏิบัติการทางทหารในเชิงป้องกันปรามหรือกดดันด้วยการถอดถอนแก่นนำในระดับหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

แนวทางของการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดสงขลา

จังหวัดให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดสงขลาโดยตลอด ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ตามลำดับ โดยใช้หลักความสมานฉันท์ แนวทางสันติวิธี และได้โน้มนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ควบคู่ กับนโยบายของรัฐบาล เพื่อลดระดับของการก่อเหตุความรุนแรง และเพื่อความสันติสุขของประชาชนของจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. การสร้างความไว้วางใจ และการสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชน

1.1 จัดทำโครงการ เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของภาครัฐและภาคประชาชนเพิ่มเติม ในการอบรมสมาชิกเครือข่ายวิฑูรย์เครื่องแดง (ตาสับปะรด) ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะเพิ่มเติมเท่าทันกับรูปแบบการก่อการร้ายใหม่ ๆ การจัดตั้งจุดตรวจทางเข้าออกอำเภอ เมืองสงขลา อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา การบูรณาการการใช้ประโยชน์จากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีความเชี่ยวชาญมาประจำที่ศูนย์เฝ้าติดตาม

1.2 การจัดเขตปลอดภัย โดยขอความร่วมมือภาคเอกชนให้ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดและจัดหาเครื่องตรวจโลหะประจำทางเข้า - ออก ห้างสรรพสินค้า โรงแรม และสถานบริการที่มีผู้เข้า - ออกหนาแน่นเพิ่มเติมรวมทั้งการฝึกทบทวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทั้งภาครัฐและเอกชน และมาตรการการรักษาความปลอดภัยอื่น ๆ

2. การสร้างความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประสานความร่วมมือหน่วยทหารในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการปรับปรุงมาตรการดูแลรักษาความมั่นคงในพื้นที่

2.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับฝ่ายพลเรือน กำลังภาคประชาชน นำกำลังที่ได้รับการฝึก และจัดตั้งแล้วมาใช้ในภารกิจเชิงรับ โดยจัดกำลังในรูปของชุดคุ้มครองหมู่บ้าน ตำบล ในพื้นที่ที่ผู้นำหมู่บ้าน และประชาชนให้ความร่วมมือกับฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ และมีความพร้อมก่อนเป็นอันดับแรกและขยายไปยังหมู่บ้าน อื่น ๆ เพื่อประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่ของตนเอง

3. การทำให้มาตรา 21 แห่ง พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

การดำเนินการตามกระบวนการ มาตรา 21 แห่ง พ.ร.บ. รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ซึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ทหารในพื้นที่ซึ่งเคยเป็นคู่กรณีในการตรวจค้นจับกุมที่ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดกฎหมายความมั่นคงมาก่อนนั้น อาจไม่ได้รับความไว้วางใจหรือถูกหวาดระแวงจากประชาชนในพื้นที่ ทำให้ไม่มีผู้สมัครใจเข้าสู่กระบวนการตามมาตรา 21 เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความไม่เป็นที่ธรรมที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว สามารถใช้สิทธิได้ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่มีบทบัญญัติคุ้มครองไว้ โดยการอาศัยการประสานงานตั้งแต่กลไกระดับหมู่บ้านที่ผู้นำหมู่บ้านชุมชน ผู้นำศาสนา สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนให้ความเคารพนับถือ หรือที่เรียกว่าผู้นำสี่เสาหลัก (4 Pilla Leaders) ให้เข้ามามีบทบาทตรวจสอบพฤติกรรมของผู้ต้องหา/ผู้ต้องสงสัย เบื้องต้น ซึ่งแนวทางดังกล่าวส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาความไม่เป็นที่ธรรมในพื้นที่ในประเด็นหลัก 3 ประการ คือ

1) สร้างและฟื้นฟูกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างความยุติธรรมทางสังคมเป็นการทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและลดช่องว่างของความยุติธรรมทางกฎหมายที่มีอยู่ เช่น การใช้สิทธิในการประกันตัวตามกฎหมาย และการเยียวยาภายหลังได้รับการปล่อยตัวหรือพ้นคดี

2) ลดความไม่เป็นที่ธรรมในสังคมและเศรษฐกิจ เช่น ช่วยเหลือและจัดทำโครงการสนับสนุนการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อได้ตามปกติ

3) ปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ และฟื้นฟูความเข้าใจ รวมทั้งความเชื่อมั่นระหว่างรัฐกับประชาชน เช่น การเยี่ยมเยียนครอบครัวผู้ได้รับการปล่อยตัวหรือพ้นคดี สัมมนาและทัศนศึกษาดูงานสำหรับกลุ่มผู้แสดงตน ผู้ที่ได้รับการปล่อยตัว รวมทั้งผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้นำศาสนา หรือผู้นำสี่เสาหลักในพื้นที่เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ปัญหาเสพติด

ปัญหาเสพติด เป็นปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ปัญหา ด้านความมั่นคง การโจรกรรมทรัพย์สิน ปัญหาภาพพจน์ขององค์กร รวมทั้งผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ และอื่นๆ เป็นปัจจัยที่เหนี่ยวรั้งความเจริญก้าวหน้า และความสำเร็จ ซึ่งส่งผลต่อตัวชีวิต รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาตลอด และได้กำหนดให้ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด รวมทั้งจัดการปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่อง ให้เบ็ดเสร็จ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้อนุมัติกรอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ปี 2559 เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ได้มีแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ประจำปี โดยให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน 2558 และเริ่มดำเนินการตามแผนตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558 ซึ่งแผนฯ ดังกล่าว ได้พิจารณาจากกรอบแผนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2558 – 2562 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2558

2. แผนประสานสอดคล้องสำหรับยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงปี พ.ศ.2558-2562 ซึ่งผ่านการพิจารณาจากที่ประชุมคณะอนุกรรมการบูรณาการงบประมาณ แผน และการทำงานป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ครั้งที่ 1/2558

3. แผน Roadmap ของกระทรวงยุติธรรม

กรอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี พ.ศ.2559 มีจุดมุ่งหมายลดปริมาณผู้เข้าสู่กระบวนการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำคนออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจน จนไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชน

จุดเน้นการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปี 2559 มีดังนี้

1. สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษารวมทั้งกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และประชาชนโดยทั่วไป โดยขยายรูปแบบ แนวทาง การสร้างภูมิคุ้มกันและการป้องกันยาเสพติดให้ไปถึงกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น

2. พัฒนามาตรฐานการบำบัดรักษาทุกระบบ และติดตาม ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ให้เป็นรูปธรรมสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ รวมทั้งพัฒนากระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

3. สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงและนำเข้ายาเสพติดในช่องทางชายแดน ตลอดจนพื้นที่ในประเทศโดยบูรณาการแผนสกัดกั้นยาเสพติดในแต่ละหน่วยงานแต่ละพื้นที่

4. ปราบปราม จับกุมการกระทำความผิดคดีร้ายสำคัญ รวมทั้งเครือข่ายการค้าในเรือนจำทุกแห่ง

5. เร่งสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคอาเซียน

6. การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อการป้องกันยาเสพติด โดยการกำหนดควบคุมพื้นที่เพื่อลดปัจจัยเสี่ยง และนำคำสั่ง คสช.ที่ 22/2558 มาเป็นแนวทางในการจัดระเบียบสังคม

7. จัดระบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

8. ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณ และเร่งรัด กำกับ ติดตาม เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณมีประสิทธิภาพ

จังหวัดสงขลา ได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหายาเสพติด และถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนของจังหวัดจะต้องดำเนินการแก้ไข โดยมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ ในการพลิกกำลังทุกภาคส่วนของสังคมร่วมกันเป็นพลังแผ่นดินตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้โดยเร็ว ด้วยการปราบปราม และใช้มาตรการทางกฎหมายทุกมาตรการ ทุกกฎหมาย กับผู้ผลิต ผู้ค้ายาเสพติดโดยเด็ดขาด การขจัดแหล่งมั่วสุม แหล่งอบายมุข แหล่งแพร่ระบาดที่เป็นปัจจัยนำไปสู่ปัญหายาเสพติด รวมไปถึงพื้นที่ที่มีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาเกิดขึ้นการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด/เยาวชนกลุ่มเสี่ยงด้วยการเข้ารับการรักษา ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการดำเนินงานในกลุ่มเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในและนอกสถานศึกษามุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกัน ให้นักเรียนเป็นคนดี ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สนับสนุนการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

ข้อมูลด้านยาเสพติดวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบกับพื้นที่ 7 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง

➤ การนำเข้ายาเสพติด

จากข้อมูลการจับกุมและข้อมูลการข่าวในห้วงตุลาคม 2557 – เมษายน 2559 พบว่า ยังคงมีการนำเข้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการนำเข้ายังคงเป็นรูปแบบการนำเข้ามาพร้อมตัวบุคคลและการซุกซ่อนในยานพาหนะเพื่อนำมาแบ่งจำหน่ายให้กับลูกค้าในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง โดยพื้นที่ที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดและสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่ยังคงเป็นพื้นที่ชายแดนซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ได้แก่ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา, อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล, อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้า ได้แก่ พืชกระท่อม น้ำกระท่อม ยาบ้า เฮโรอีน และไอซ์ โดยพืชกระท่อมมีการนำเข้าจากประเทศมาเลเซีย โดยนักค้าชาวไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักค้าจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นักค้าจากจังหวัดสงขลา และนักค้าจากจังหวัดสตูล ในรูปแบบการซุกซ่อนในช่องลับภายในรถยนต์และยางอะไหล่ภายในรถยนต์ที่ใช้ขับขี ส่วนไอซ์และน้ำกระท่อม จะมีการนำเข้าจากประเทศมาเลเซียในปริมาณไม่มากนัก ไม่ถึงหลักสิบล้านกรัม ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ามาสเปหรือจำหน่ายในลักษณะของนักค้ารายย่อย ซึ่งมักจะนำเข้ามาในพื้นที่ชายแดนที่ยังคงมีสถานบริการจำนวนมาก เช่น อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

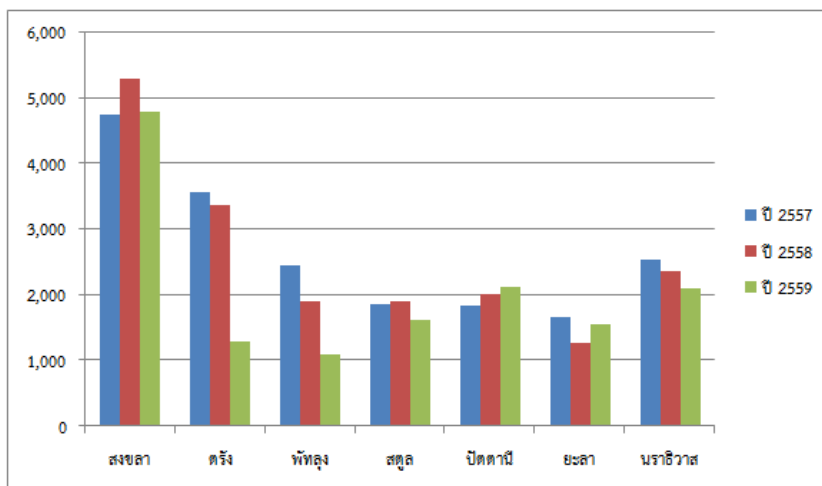
➤ การส่งออกยาเสพติด

จากข้อมูลการจับกุมและข้อมูลการข่าว พบว่ามีการส่งออกยาเสพติดไปยังประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย โดยยาเสพติดที่มีการลักลอบส่งออกไปยังประเทศมาเลเซีย ได้แก่ กัญชาแห้ง ยาบ้า ไอซ์ และเฮโรอีน โดยนักค้าชาวไทยและนักค้าชาวมาเลเซีย ซึ่งรูปแบบการส่งออกยังคงเป็นรูปแบบการส่งออกมาพร้อมตัวบุคคลและการซุกซ่อนในยานพาหนะ โดยพื้นที่ที่มีการลักลอบส่งออกยาเสพติดและสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่ยังคงเป็นพื้นที่ชายแดนซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ได้แก่ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา และอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส

➤ ข้อมูลการจับกุม

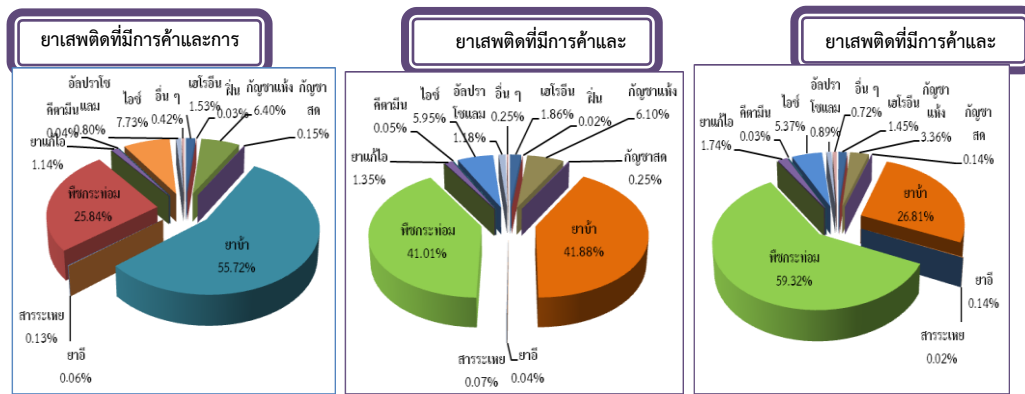
ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ยาเสพติดมีการค้าและการแพร่ระบาดครอบคลุมในพื้นที่ในปีงบประมาณ 2558 (ห้วงตุลาคม 2557 – เมษายน 2558) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากกว่าปีงบประมาณ 2557 (ห้วงตุลาคม 2556 – เมษายน 2557) โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดสงขลามีผลการจับกุมมากเป็นอันดับ 1 ของพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง แต่เมื่อพิจารณาในห้วงปีงบประมาณ 2559 พบว่าสถิติการจับกุมคดียาเสพติดทุกข้อกล่าวหา**มีแนวโน้มลดลง**มากกว่าปีงบประมาณปี 2558 ซึ่งมีผลการจับกุมรวม 14,594 คดี ผู้ต้องหา 17,065 คน ซึ่งลดลงจากห้วงตุลาคม 2557 – เมษายน 2558 ที่มีการจับกุมรวม 18,145 คดี ผู้ต้องหา 20,825 คน (ลดลงร้อยละ 19.57) **จังหวัดสงขลา**ยังคงเป็นจังหวัดที่มีการจับกุมมากที่สุด จำนวน 4,793 คดี ผู้ต้องหา 5,884 คน (ร้อยละ 62.63 เป็นคดีพืชกระท่อม) อันดับ 2 ได้แก่ จังหวัดปัตตานี มีการจับกุม 2,126 คดี ผู้ต้องหา 2,371 คน (ร้อยละ 54.31 เป็นคดีพืชกระท่อม) อันดับ 3 ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส มีการจับกุม 2,104 คดี ผู้ต้องหา 2,299 คน (ร้อยละ 49.53 เป็นคดีพืชกระท่อม) ส่วนจังหวัดพัทลุงมีการจับกุมน้อยที่สุด มีการจับกุม 1,098 คดี ผู้ต้องหา 1,370 คน

สถิติการจับกุม : แยกราย

ช่วงเวลา/สถิติการจับกุม	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5	อันดับ 6	อันดับ 7
ตุลาคม 2556 – เมษายน 2557	สงขลา 4,756 คดี (ร้อยละ 25.45)	ตรัง 3,569 คดี (ร้อยละ 19.10)	นราธิวาส 2,545 คดี (ร้อยละ 13.62)	พัทลุง 2,459 คดี (ร้อยละ 13.16)	สตูล 1,856 คดี (ร้อยละ 9.93)	ปัตตานี 1,836 คดี (ร้อยละ 9.83)	ยะลา 1,663 คดี (ร้อยละ 8.90)
ตุลาคม 2557 – เมษายน 2558	สงขลา 5,303 คดี (ร้อยละ 29.23)	ตรัง 3,367 คดี (ร้อยละ 18.56)	นราธิวาส 2,364 คดี (ร้อยละ 13.03)	ปัตตานี 2,021 คดี (ร้อยละ 11.14)	พัทลุง 1,909 คดี (ร้อยละ 10.52)	สตูล 1,905 คดี (ร้อยละ 10.50)	ยะลา 1,276 คดี (ร้อยละ 7.03)
ตุลาคม 2558 – เมษายน 2559	สงขลา 4,793 คดี (ร้อยละ 32.84)	ปัตตานี 2,126 คดี (ร้อยละ 14.57)	นราธิวาส 2,104 คดี (ร้อยละ 14.42)	สตูล 1,629 คดี (ร้อยละ 11.16)	ยะลา 1,550 คดี (ร้อยละ 10.62)	ตรัง 1,294 คดี (ร้อยละ 8.87)	พัทลุง 1,098 คดี (ร้อยละ 7.52)

ยาเสพติดที่มีการค้าและการแพร่ระบาดในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่างในปีงบประมาณ 2557 – 2559 เมื่อวิเคราะห์แล้วจะเห็นได้ว่ายาบ้ามีแนวโน้มลดลงทุกปี แต่พืชกระท่อมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แทนที่ยาบ้า ในห้วงตุลาคม 2558 – เมษายน 2559 ยังคงมีหลายตัวยา แต่ตัวยาหลักซึ่งมีการค้าและการแพร่ระบาดมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พืชกระท่อม คิดเป็นร้อยละ 59.33, ยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 26.81 และไอซ์ คิดเป็นร้อยละ 5.37 และเมื่อมีการพิจารณาจากสถิติการจับกุมคดียาเสพติดแยกตามชนิดยาเสพติด ระหว่างห้วงตุลาคม 2557– เมษายน 2558 และห้วงตุลาคม 2558– เมษายน 2559 พบว่า พืชกระท่อม ยาไอซ์ และยาแก้ไอ มีแนวโน้มการค้าและการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น ส่วนยาบ้า สารระเหย ไอซ์ กัญชาสด เฮโรอีน อัลปราโซแลม คีตามีนและกัญชาแห้ง มีแนวโน้มการค้าและการแพร่ระบาดลดลง

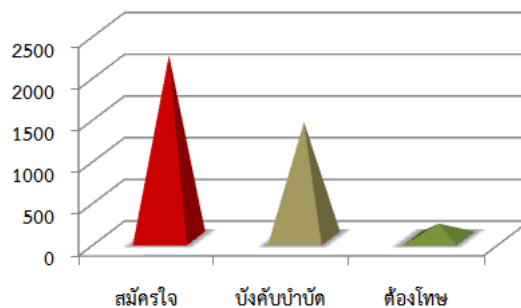
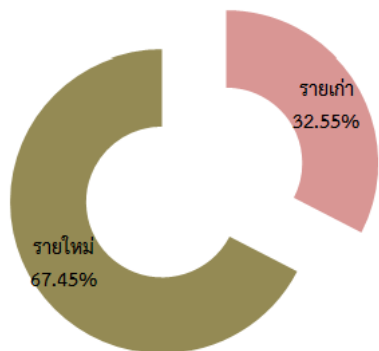
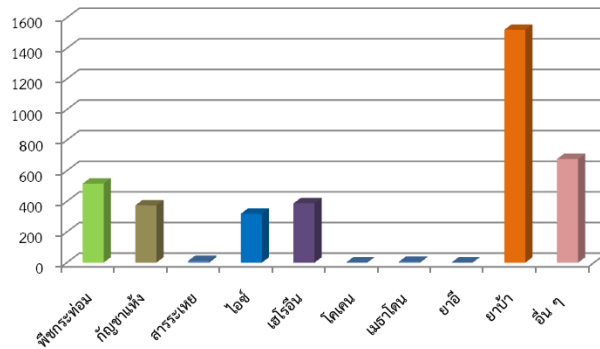
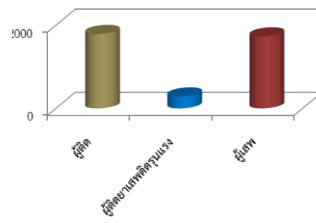
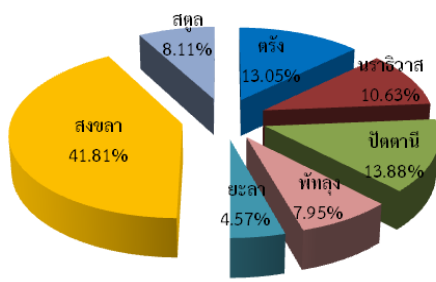

ช่วงเวลา/ยาเสพติดที่มีการค้าและการแพร่ระบาด	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
ตุลาคม 2556 – เมษายน 2557	ยาบ้า 10,425 คดี (ร้อยละ 55.72)	พิษกระท่อม 4,834 คดี (ร้อยละ 25.84)	ไอซ์ 1,446 คดี (ร้อยละ 7.73)	กัญชาแห้ง 1,197 คดี (ร้อยละ 6.40)	เฮโรอีน 287 คดี (ร้อยละ 1.53)
ตุลาคม 2557-เมษายน 2558	ยาบ้า 7,605 คดี (ร้อยละ 41.88)	พิษกระท่อม 7,448 คดี (ร้อยละ 41.01)	กัญชาแห้ง 1,107 คดี (ร้อยละ 6.20)	ไอซ์ 1,080 คดี (ร้อยละ 6.10)	เฮโรอีน 338 คดี (ร้อยละ 1.86)
ตุลาคม 2558- เมษายน 2559	พิษกระท่อม 8,688 คดี (ร้อยละ 59.33)	ยาบ้า 3,926 คดี (ร้อยละ 26.81)	ไอซ์ 786 คดี (ร้อยละ 5.37)	กัญชาแห้ง 492 คดี (ร้อยละ 3.36)	ยาแก้อ้อ 213 คดี (ร้อยละ 1.74)

➤ **ข้อมูลการบำบัดรักษา**

สถิติการจับกุมในคดีเสพ (คดีเสพ ได้แก่ ข้อหาครอบครองและข้อหาเสพ) ในห้วงตุลาคม 2558 – เมษายน 2559 มีการจับกุมรวม 9,450 คดี ผู้ต้องหา 10,474 คน ซึ่งลดลงจากห้วง ตุลาคม 2557 – เมษายน 2558 ซึ่งมีการจับกุมรวม 13,308 คดี ผู้ต้องหา 14,492 คน (ลดลงร้อยละ 28.99)

การเข้ารับบำบัดรักษายาเสพติดในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ในห้วงปีงบประมาณ 2557 –2559 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด โดยในปี 2558 - 2559 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ 108/2557 เรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูและการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟู ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557

ชนิดยาเสพติดที่มีผู้เข้ารับการรักษามากที่สุด ได้แก่ ยาบ้า รองลงมา คือ พืชกระท่อม กัญชาแห้ง เฮโรอีน และไอซ์ โดยในห้วงตุลาคม 2558 – เมษายน 2559 มีผู้เข้ารับการรักษาทั้งสิ้น 3,762 คน มากกว่าร้อยละ 95 เป็นเพศชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า จังหวัดสงขลา มีผู้เข้ารับการรักษามากที่สุด (คิดเป็นร้อยละ 41.81) รองลงมาได้แก่ จังหวัดปัตตานี (ร้อยละ 13.88) จังหวัดตรัง (ร้อยละ 13.05) และจังหวัดนราธิวาส (ร้อยละ 10.63) โดยส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 58) จะเข้ารับการรักษาในระบบสมัครใจกลุ่มผู้เข้ารับการรักษาที่สุดจะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.82 ของผู้เข้ารับการรักษาทั้งหมด ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้เข้ารับการรักษา รายใหม่และเป็นกลุ่มผู้ติดมากที่สุด ส่วนสาเหตุของการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ยังคงเป็นสาเหตุจากอยากลองและเพื่อนชวนและสาเหตุของการเข้ารับการรักษา ได้แก่ บั้งค้ำบาดเจ็บตาม พ.ร.บ. , อยากรู้อยากลอง, ต้องโทษ และมีปัญหาทางจิตใจ

➤ แนวโน้ม ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ

1. สถานการณ์นำเข้าพืชกระท่อมเข้ามาในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้จะมีทั้งการนำเข้าผ่านทางด่านศุลกากร และตามช่องทางธรรมชาติในพื้นที่ชายแดนที่มีอาณาเขตติดกับประเทศมาเลเซียทั้งทางบก ทางน้ำ ทางทะเล ส่วนใหญ่เป็นการนำมาจำหน่ายในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างเพื่อนำมาเป็นส่วนผสมของสีคุนร้อยซึ่งมีการแพร่ระบาดมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน
2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของสีคุนร้อยในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ยังคงมีการแพร่ระบาดมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักยังคงเป็นกลุ่มเด็ก เยาวชนและมีการกระจายไปยังกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ มากขึ้น เช่น กลุ่มผู้ใหญ่ กลุ่มผู้ทำงานรับจ้าง หรือกลุ่มว่างงาน ส่งผลให้การค้าและการแพร่ระบาดพืชกระท่อม ยาแก้ไอ และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่งเป็นส่วนผสมหลักของสีคุนร้อยมีการค้าและการแพร่ระบาดเพิ่มสูงขึ้นด้วย
3. ยาบ้า ยังคงเป็นยาเสพติดที่ยังคงมีการค้าและการแพร่ระบาดในพื้นที่ของภาคใต้ตอนล่าง โดยเป็นยาเสพติดที่มีการค้าและการแพร่ระบาดมากเป็นอันดับ 2 รองจากพืชกระท่อม และยังคงเป็นยาเสพติดประเภทที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด ดังนั้น ถึงแม้ว่าจะมีการค้าและแพร่ระบาดที่ลดลง แต่ยังคงมีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
4. ัญชาแห้ง ยังคงมีการลักลอบลำเลียงเข้ามาในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนของการใช้ในพื้นที่เองและบางส่วนมีการลักลอบส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียทางพื้นที่ชายแดน ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางทะเล
5. สถานการณ์การลักลอบนำยาแก้ไอเข้ามาในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างมีความถี่และปริมาณของกลางมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และอำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีข่าวการจับกุมได้บ่อยครั้ง โดยเครือข่ายนักค้ายาเสพติดในพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นการลักลอบนำเข้ามา เพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เสพยาคุนร้อย
6. เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่กลับมาแพร่ระบาดมากขึ้นในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี อีกทั้ง จากข้อมูลการเข้ารับการบำบัดยาเสพติดพบว่า การเข้ารับการบำบัดยาเสพติดประเภทเฮโรอีนมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง
7. สถานการณ์การแพร่ระบาดของอิริมิน 5, ทรามาดอล และอัลปราโซแลมในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง ยังคงพบการแพร่ระบาดมาก โดยอิริมิน 5 มีการแพร่ระบาดมากในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, ทรามาดอลยังคงมีการแพร่ระบาดมากในพื้นที่จังหวัดสตูล ส่วนอัลปราโซแลมมีการแพร่ระบาดมากในพื้นที่จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี
8. จากข้อมูลการข่าวและการจับกุมในห้วงที่ผ่านมา พบว่า มีการจับกุมยาเสพติดที่ลักลอบลำเลียงทางรถไฟมายังเครือข่ายในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างบ่อยครั้งขึ้น อาจจะมาจกสาเหตุที่มีสถานีรถไฟย่อยหลายจุด จึงเป็นช่องว่างให้ผู้กระทำผิดสามารถลักลอบนำยาเสพติดลงบริเวณสถานีไหนก็ได้ ซึ่งต่างจากการโดยสารทางรถไฟที่มีจุดที่สามารถลักลอบนำยาเสพติดลงได้น้อยกว่า จึงควรมีการเฝ้าระวังในส่วนของการขนส่งยาเสพติดทางรถไฟให้เข้มงวดมากขึ้น

7) ด้านอื่นๆ

ศักยภาพด้านสังคม และคุณภาพชีวิต

(1) ด้านสวัสดิการสังคม

จังหวัดสงขลามีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมาย ภาคีเครือข่ายด้านสังคมมีจุดร่วมในการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนคนสงขลาให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับบริการ สวัสดิการสังคม อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ทั้งนี้สวัสดิการสังคมที่ทุกภาคส่วนในจังหวัดสงขลาได้จัดขึ้น สามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

1. สวัสดิการสังคมด้านการทำงานและการมีรายได้ มีการสนับสนุนเงินทุนและวัสดุประกอบอาชีพ พร้อมทั้งจัดบริการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ครอบครัวคนพิการ การรวมกลุ่มของผู้มีรายได้น้อย กองทุนผู้สูงอายุ ฯลฯ ทั้งในรูปแบบของเงินสงเคราะห์ให้เปล่า และรูปแบบของเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพ

2. สวัสดิการสังคมด้านการศึกษา มีการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ลูกผู้มีรายได้น้อยโดยภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กองทุนคุ้มครองเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น

3. สวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยเป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งประเด็นด้านสุขภาพเป็นหนึ่งในมิติความมั่นคงของมนุษย์ ดังนั้นจึงเน้นการประสานงานและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พร้อมทั้งองค์กรภาคีอื่น ๆ ที่มีส่วนขับเคลื่อนในประเด็นสุขภาพของจังหวัดสงขลา ในการส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตน ชุมชน รวมถึงการสนับสนุนกิจกรรมโครงการ การให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เป็นต้น

4. สวัสดิการสังคมด้านเด็กและเยาวชน การดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน มีภาคีความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้หลักคิด “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” ในการขับเคลื่อนภารกิจด้านเด็กและเยาวชน โดยโครงการกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย

โครงการกิจกรรมดูแลเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเยาวชน ได้แก่ โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (400) บาท โครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อรับเงินอุดหนุนการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ครู พี่เลี้ยง ในสถานสงเคราะห์เด็กเอกชนและสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาตนเอง และการผลิตสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอน โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ 2551 ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ปวี อาญา โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2556 โครงการเงินอุดหนุนสถานรับเลี้ยงเด็กและเยาวชน

โครงการกิจกรรมที่ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ได้แก่ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น โครงการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น

โครงการกิจกรรมที่ให้การดูแลเด็กและเยาวชนที่ต้องการความช่วยเหลือเฉพาะด้าน ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตเด็ก 5 จังหวัดชายแดนใต้ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการเลี้ยงดูเด็กให้แก่ครอบครัวทดแทน (ครอบครัวอุปถัมภ์ , ครอบครัวบุญธรรม, ผู้ปฏิบัติงานในการดูแลเด็ก) โครงการบริการสวัสดิการแก่เด็กยากจนเป็นเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวช่วยเหลือเด็กฝากเลี้ยงตามบ้าน โครงการคุ้มครองและพัฒนาเด็กในครอบครัวทดแทน โครงการเงินอุดหนุนครอบครัวทดแทนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการคุ้มครองและพัฒนาเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ การจ่ายเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน การจ่ายเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและเด็กฝากเลี้ยงตามบ้าน โครงการป้องกันและพิทักษ์สิทธิผู้ถูกระทำทารุณกรรมในครอบครัว โครงการส่งเสริมกระบวนการขับเคลื่อนการรณรงค์ลดความรุนแรงในครอบครัว การจ่ายเงินเยียวยาให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบตามหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบตามมติกรม. วันที่ 31 พ.ค.58 , 1 ส.ค.50 และ 30 ก.ค. 55 โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูล (เด็กกำพร้า) โครงการหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำอำเภอเพื่อประชาผาสุก 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ บริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้ประสบปัญหาทางสังคม และดำเนินการประสานสำรวจการจัดตั้งอำนวยการช่วยเหลือสังคม สำหรับคนพิการ ตามมติคณะรัฐมนตรี 5 อย่าง

โครงการกิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินการงานอาสาสมัครของเด็กและเยาวชน ได้แก่ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งสภาเด็กและเยาวชน โครงการเยาวชนไทยหัวใจใสสะอาด จัดกิจกรรมค่ายผู้นำเยาวชน โดยพัฒนาศักยภาพสภาเด็กและเยาวชนทุกระดับ

โครงการกิจกรรมสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ได้แก่ โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก โครงการนักวิจัยวัยทีน โครงการเสริมสร้างทักษะด้านอาชีพระยะสั้นให้แก่เด็กในวัยเรียน กิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ระดับตำบล โครงการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่อต้านการค้ามนุษย์ของสภาเด็กและเยาวชน

โครงการกิจกรรมที่ประกวด ให้รางวัลแก่เด็กและเยาวชน ได้แก่ การคัดเลือกบุคคลเพื่อสอบโครงการเรือเยาวชนเอเชียอาคเนย์ การคัดเลือกลูกที่มีความกตัญญูทวดเวทีย่างสูงต่อแม่ การคัดเลือกเด็กดีเด่น,เยาวชนดีเด่นสภาสังคมสงเคราะห์ฯ การคัดเลือกแม่ดีเด่นแห่งชาติ การคัดเลือกเยาวชนคนเก่งรุ่นที่ 7/2558 การสรรหาพิจารณาคัดเลือกเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติและผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน

5. สวัสดิการสังคมด้านคนพิการ การดำเนินงานการจัดสวัสดิการด้านคนพิการ ประกอบด้วย การจัดทำบัตรให้กับคนพิการและโครงการจดทะเบียนคนพิการเคลื่อนที่โดยปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา และโรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอต่างๆ ในจังหวัดสงขลา มีการจัดมหกรรมวันคนพิการสากลโดยบูรณาการงานร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับผู้พิการในจังหวัดสงขลา มีการดำเนินการจัดหาอุปกรณ์ให้กับคนพิการ มีการสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพของคนพิการ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้คนพิการได้พึ่งตนเองและมีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สนับสนุนให้มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ปฏิบัติงานด้านคนพิการ (อพมก.) ในพื้นที่เป้าหมายได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ผู้พิการในชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและส่งเสริมให้ผู้พิการได้เข้าถึงสิทธิของผู้พิการ นอกจากนี้ ยังมีโครงการโครงการผู้ช่วยคนพิการสำหรับคนพิการ การจ้างงานคนพิการ การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป 140 แห่ง ปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้กับคนพิการ

6. สวัสดิการสังคมด้านผู้สูงอายุ มีการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคสังคมด้านผู้สูงอายุ โดยมีสมาคมเครือข่ายสุขภาพผู้สูงอายุจังหวัดสงขลาและสาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงชมรมผู้สูงอายุต่างๆ และประสานเครือข่ายในจังหวัดสงขลา ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุหลากหลายประการ เช่น การจัดเวทีสมัชชาผู้สูงอายุ กิจกรรมเนื่องในวันผู้สูงอายุตลาดนัดภูมิปัญญาและวันครอบครัว กิจกรรมเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคม โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) โครงการคลังปัญญาผู้สูงอายุในชุมชน ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ โครงการผู้สูงอายุใส่ใจลูกหลาน การขยายผลระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน โครงการเตรียมความพร้อมประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ โครงการเสริมพลังภูมิปัญญาผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมสังคมคุณภาพเพื่อผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ การให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนและสงเคราะห์ค่าจัดการศพ การจัดแข่งขันกีฬาช่อลำดวนเกมส์ กิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ กิจกรรมสุขภาพ ศิลปวัฒนธรรม และนันทนาการ การปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุ โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา และงบประมาณจังหวัดสงขลา เป็นต้น

7. สวัสดิการสังคมด้านสตรี มีการจัดโครงการต่าง ๆ ให้กับสตรี ทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพ และการป้องกันภัยให้กับสตรี รวมถึงส่งเสริมบทบาทสตรีในครอบครัว เช่น โครงการฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยงจากสถานการณ์ของจังหวัด โครงการอบรมให้ความรู้หญิงไทยเพื่อป้องกันในต่างประเทศ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมายเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง โครงการอบรมให้ความรู้เพื่อป้องกันการถูกล่อลวง โครงการขับเคลื่อนกลไกส่งเสริมและพัฒนาครอบครัวจังหวัดสงขลา วันครอบครัว และสมัชชาครอบครัวระดับจังหวัด โครงการคุ้มครองช่วยเหลือผู้ถูกระงับด้วยความรู้ในครอบครัว โครงการป้องกันและพิทักษ์สิทธิผู้ถูกระงับด้วยความรู้ในครอบครัว วันสตรีสากล โครงการสมัชชาสตรีจังหวัดสงขลา โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น

8. สวัสดิการสังคมด้านผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส มีการช่วยเหลือสงเคราะห์ทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค และเงินทุนช่วยเหลือเบื้องต้นเพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ในระยะสั้น อีกทั้งมีการประสานงานจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในแต่ละประเภทให้มีที่พักพิง ถูกทอดทิ้ง หรือไร้ญาติ ไร้บ้าน ให้มีที่อยู่อาศัยและมีที่ฝึกอาชีพ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีการสนับสนุนสงเคราะห์เงินส่งกลับภูมิลำเนาสำหรับผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส หรือผู้ถูกล่อลวงให้เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ให้สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวได้ และมีช่องทางในการขอความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน ผ่านสายด่วน 1300 นอกจากนี้ ยังมีการจัดสวัสดิการที่ได้รับงบประมาณจากโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา และโครงการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น

9. สวัสดิการสังคมด้านที่อยู่อาศัย มีการดำเนินการประสานงานและบูรณาการงานกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อยในเขตเมืองและชนบท คือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และสำนักงานการเคหะแห่งชาติ ได้สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และประชาชนในการดำเนินโครงการด้านที่อยู่อาศัย และยังมีการจัดสวัสดิการที่ได้รับงบประมาณจากโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา และโครงการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ให้งบประมาณสนับสนุนในการปรับสภาพที่อยู่อาศัยอีกด้วย

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดสงขลา ได้พิจารณาปัญหาสำคัญและเร่งด่วนของจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ปัญหาคนพิการ

ในช่วงที่ผ่านมา การดำเนินงานด้านคนพิการมีทิศทางในเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น คืออยู่บนพื้นฐานของสิทธิมากกว่าเพื่อการสงเคราะห์ในแนวทางเวทยานิยม การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ดังกล่าว เป็นผลจากกระแสทั้งในระดับสากลและระดับประเทศ คนพิการต้องได้รับโอกาส และสิทธิในการรับความช่วยเหลือ การพัฒนา การฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งทางด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และสังคม แต่อย่างไรก็ตาม การบูรณาการการทำงานของภาคีเครือข่ายด้านคนพิการและเครือข่ายยังไม่เป็นเอกสาร เนื่องจากขาดกลไกการประสานงาน ขาดงบประมาณในการบูรณาการ อีกทั้งองค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายยังไม่ได้รับการส่งเสริมความเข้มแข็งเพียงพอ และสังคมมีเจตคติเชิงลบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีเต็มศักยภาพของคนพิการ มีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างเต็มที่ และเสมอภาคภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค

จังหวัดสงขลา มีคนพิการทั้งหมด จำนวน 24,441 ราย (ที่มา : สนง.พมจ.สข., มกราคม 2559) ประเภทความพิการสูงสุด คือ ความพิการทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย จำนวน 11,691 ราย รองลงมาเป็นความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 4,618 ราย และความพิการซ้ำซ้อน จำนวน 2,802 ราย การจ้างงานคนพิการในจังหวัดสงขลา จำนวน 192 แห่ง สถานประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมายการจ้างงานคนพิการ จำนวน 154 แห่ง สถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 38 แห่ง คนพิการในจังหวัดสงขลาที่ทำงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 396 ราย เงินกู้คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ จำนวน 527 ราย นอกจากนี้ อยู่ระหว่างการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการระดับตำบลให้ครบทั้ง 140 แห่ง

2. ปัญหาผู้สูงอายุ

จากข้อมูลผู้สูงอายุ ชี้ให้เห็นว่า จังหวัดสงขลา มีผู้สูงอายุ ร้อยละ 13.11 ซึ่งเป็นสังคมกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ หากถึงร้อยละ 14 จะถือว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา มีการรวมตัวเป็นกลุ่มชมรมที่มีความเข้มแข็ง และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในปัจจุบันมีชมรมผู้สูงอายุที่จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 77 องค์กร มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ จำนวน 959 คน และมีผู้สูงอายุที่เป็นคลังปัญญาผู้สูงอายุ 571 คน จากข้อมูล อปท.1 ระบุข้อมูลว่ายังมีผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้จดทะเบียนเพื่อรับเบี้ยยังชีพถึง 2,174 คน และมีผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการ / กิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ จำนวน 196 คน ทั้งนี้ ตรงกับข้อมูลในแผนยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 25560 - 2564) จากการระดมความคิดเห็นของผู้สูงอายุ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ โดยระบุข้อมูลผู้สูงอายุ ขาดความเข้าใจ ในสิทธิ หน้าที่ และเข้าไม่ถึงสวัสดิการ บางส่วนอยู่ในพื้นที่ห่างไกลไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน รายได้ไม่เพียงพอ ต่อการยังชีพ บางส่วนสื่อสารไม่เข้าใจเนื่องจากใช้ภาษามลายู

3. ปัญหาผู้ด้อยโอกาส

จังหวัดสงขลา โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า มีผู้ด้อยโอกาส จำแนกประเภทได้ดังนี้ เด็ก 104 คน ผู้ด้อยโอกาส 320 คน ผู้ประสบภัยพิบัติ 2 คน ผู้ป่วยเอดส์ 5 คน ผู้พิการ 313 คน ผู้สูงอายุ 59 คน สตรีหม้าย 69 คน รวมทั้งสิ้น 1,412 คน ซึ่งที่ผ่านมา

จังหวัดสงขลา ให้ความสำคัญและมีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ผู้ด้อยโอกาส โดยบรรจุเป็นโครงการในแผนพัฒนาจังหวัด ได้รับงบประมาณจัดสรรอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เพราะผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดมีจำนวนมาก และมีความต้องการที่หลากหลาย ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก โดยเฉพาะในการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย โดยปี 2558 ได้ให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสตามโครงการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา ปี 2558 จำนวน 16 หลัง ๆ ละ 30,000 บาท เป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับซ่อมบ้านเท่านั้น ไม่มีค่าจ้าง แต่อาศัยความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชาวบ้านใกล้เคียง ร่วมช่วยเหลือในการซ่อมแซมปรับปรุงสภาพบ้านผู้ด้อยโอกาส และในปี 2559 โครงการขยายผลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้การช่วยเหลือปรับปรุงสภาพบ้าน จำนวน 7 หลัง และกิจกรรมสงขลาปันสุขตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา ปี 2559 ให้การช่วยเหลือปรับปรุงสภาพบ้าน จำนวน 16 หลัง รวม 23 หลัง นอกจากนี้ ยังได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเป็นวัสดุอุปกรณ์ประกอบอาชีพ จำนวน 50 ราย ๆ ละ 10,000 บาท เป็นเงิน 500,000 บาท อีกด้วย ทั้งนี้ จังหวัดสงขลา มีเป้าหมายในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาส สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. ปัญหาเด็กและเยาวชน

ปัญหาเด็กและเยาวชน มีความซับซ้อน และ ปัญหาหนึ่งมักเชื่อมโยงไปอีกปัญหาหนึ่ง เช่น เด็กถูกทอดทิ้ง นำไปสู่ ปัญหาการติดสารเสพติด โดยสภาวะเศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบัน บีบคั้น สร้างความกดดันให้กับเด็กและเยาวชน ประกอบกับ สื่อ โดยเฉพาะทางอินเทอร์เน็ต ที่ยั่วยุ เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เด็กมีความเสี่ยงด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่น่าเป็นห่วงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ ปัญหาติ่มเครื่องติ่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า ยาอี สารระเหย กัญชา เป็นต้น ปัญหาหมักหมมและก่อความรำคาญให้กับชาวบ้าน ปัญหาติดเกมส์ และเล่นการพนันต่าง ๆ ปัญหามีพฤติกรรมทางเพศ นอกจากนี้ ปัญหาสำคัญที่ต้องเฝ้าระวังคือ ปัญหาเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ดังจะเห็นได้จากข้อมูล อปท.1 เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมและพบเห็นได้ในที่สาธารณะ จำนวน 1,383 คน นอกจากนี้ ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัดสงขลา ระบุข้อมูลเด็กและเยาวชนพิการ ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว มีจำนวนมากถึง 4,556 คน ซึ่งยังสามารถป้องกันเด็กและเยาวชนพิการรายใหม่ได้ในบางส่วนตั้งแต่การฝากครรภ์ และแม้ว่าบางส่วนพิการแต่กำเนิดจะไม่สามารถรักษาให้หายพิการได้ แต่การเอาใจใส่ดูแลบุตรหลาน พาเด็กและเยาวชนเข้ารับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นป้องกันไม่ให้อาการแย่งลงได้ ทำให้เด็กสามารถใช้ชีวิตในสังคมเหมือนคนปกติได้ อีกทั้ง ในจังหวัดสงขลา ยังมีเด็กที่ประสบปัญหาที่ต้องได้รับการดูแลพิเศษ เช่น เด็กที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ จำนวน 220 คน เด็กยากจน ด้อยโอกาส จำนวน 49 คน จังหวัดสงขลาจึงมีโครงการและกิจกรรมที่ให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนจำนวนมาก เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีการศึกษา สุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ เป็นประชากรที่มีคุณภาพของจังหวัดต่อไป

5. ปัญหาการมีงานทำและรายได้

จากข้อมูลรายงานสถานการณ์ท้องถิ่น ปี 2558 และข้อมูลความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2557 มีความสอดคล้องกันในประเด็นการมีงานทำและรายได้ ซึ่งรายงานสถานการณ์ทางสังคมท้องถิ่น ปี 2558 จังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาการมีงานทำและรายได้เป็นลำดับที่ 3 โดยข้อมูลด้านแรงงานจากสำนักงานแรงงานจังหวัดสงขลา ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2558 จังหวัดสงขลา มีกำลังแรงงานรวม 848,509 คน ผู้มีงานทำ 836,816 คน ผู้ว่างงาน 11,693 คน อัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.89 สถานประกอบการ ขึ้นทะเบียนกองทุนประกันสังคม 8,158 แห่ง มีผู้ประกันตน 245,604 คน โดยแบ่งเป็น

ผู้ประกันตน (มาตรา 33) 178,741 คน ผู้ประกันตนโดยสมัครใจ (มาตรา 39) 24,733 คน ผู้ประกันตนอิสระ (มาตรา 40) 42,130 คน นอกจากนี้ แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา มีแนวโน้มความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากแผนยุทธศาสตร์ด้านแรงงานระดับจังหวัด (พ.ศ. 2560 – 2564) จังหวัดสงขลา มีสภาพปัญหาความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงาน สถานประกอบการขาดแคลนแรงงาน โดยต้องการแรงงานกรรมกร หรือแรงงานระดับล่างหรือช่างเทคนิค แต่ผู้จบการศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานส่วนใหญ่จบการศึกษาด้านพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ อีกทั้ง การขยายตัวทางการศึกษา เปิดโอกาสให้แรงงานส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีการศึกษา ทำให้แรงงานไร้ฝีมือออกสู่ตลาดแรงงานน้อยลง และพฤติกรรมของผู้มีการศึกษา ไม่นิยมทำงานบางประเภทที่เป็นงานหนัก งานสกปรก งานเสี่ยงอันตราย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบที่มีผลต่อการเข้าทำงานอีกด้วย ส่งผลให้เกิดวิกฤติภาวะการณ์ขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการ จึงต้องจ้างแรงงาน ต่างด้าว สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา แทน

(2) ด้านการศึกษา

1.การให้บริการด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน

◆ ด้านเขตบริการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จังหวัดสงขลา มีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากหลายหน่วยงาน โดยมีสถานศึกษาครอบคลุมในทุกพื้นที่ทุกตำบล ทุกอำเภอ มีห้องเรียนและชั้นเรียนรองรับการเข้าเรียนของนักเรียน ในช่วงปี 2561 – 2564 ได้อย่างเพียงพอ

◆ ด้านการรับเด็กเข้าเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย

ระดับปฐมวัยมีแนวโน้มการเข้าเรียนของประชากรกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี เพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมให้กับประชากรกลุ่มนี้ ประกอบมีหลายหน่วยงานที่จัดการเตรียมความพร้อมทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตารางที่ 73 การเข้าเรียนของประชากร อายุ 3 - 5 ปี ปีการศึกษา 2556 - 2558

ปีการศึกษา	ประชากรอายุ 3 - 5 ปี	จำนวนนักเรียน	ร้อยละการเข้าเรียน
ปีการศึกษา 2556	57,876	44,740	77.30
ปีการศึกษา 2557	58,087	47,114	81.11
ปีการศึกษา 2558	58,762	47,907	81.53

อัตราการเข้าเรียนของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลและกระทรวงศึกษาให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของประชากรวัยก่อนเข้าเรียน การศึกษาภาคบังคับ จึงสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนครอบคลุมถึงระดับก่อนประถมศึกษา นอกจากนี้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมให้กับบุตรหลาน ตลอดจนความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับการเข้าเรียนของประชากรวัยเรียนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยปีการศึกษา 2558 มีอัตราการเข้าเรียนเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตามคงมีนักเรียนส่วนหนึ่งไม่ได้เข้าเรียน สาเหตุจากมีความบกพร่องทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ไม่สามารถเข้าเรียนได้ และบางส่วนอพยพย้ายตามผู้ปกครองไม่สามารถติดตามให้มาเข้าเรียนได้

การศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่มีแนวโน้มอัตราการศึกษาต่อสูงขึ้นทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้เนื่องจากมีสถานศึกษารองรับได้เพียงพอ ครอบคลุมทุกพื้นที่ นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้หลายประเภททั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย นักเรียนส่วนใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสงขลาและอำเภอหาดใหญ่

♦ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ปัจจุบันมีจำนวนเพียงพอตามเกณฑ์ แต่ขาดแคลนตามกลุ่มสาระวิชาที่สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งครูส่วนใหญ่จะสอนไม่ตรงวุฒิ อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

♦ ด้านคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2556 - 2558 พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2557 เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 มีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกวิชา สูงกว่าปีการศึกษา 2557 และสูงกว่าระดับประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ทุกรายวิชา และสูงกว่าปีการศึกษา 2557 ได้แก่ รายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ทุกรายวิชา และสูงกว่าปีการศึกษา 2557 ได้แก่ รายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ

ตารางที่ 70 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 - 2558 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

วิชา	ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	ระดับจังหวัด	ระดับประเทศ	ระดับจังหวัด	ระดับประเทศ	ระดับจังหวัด	ระดับประเทศ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6						
ภาษาไทย	43.74	45.02	44.62	44.88	50.28	49.33
คณิตศาสตร์	40.00	41.95	37.57	38.06	45.02	43.47
วิทยาศาสตร์	36.61	37.40	41.41	42.13	43.21	42.59
สังคมศึกษา	36.32	38.31	49.56	50.67	51.37	49.18
ภาษาอังกฤษ	30.77	33.82.61.69	32.86	36.02	41.05	40.31
สุขศึกษา	60.42	61.69	51.94	52.20	-	-
ศิลปะ	46.16	47.14	44.89	45.61	-	-
การทำงานพื้นฐานอาชีพ	52.80	53.16	56.44	56.32	-	-

วิชา	ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
	ระดับ จังหวัด	ระดับ ประเทศ	ระดับ จังหวัด	ระดับ ประเทศ	ระดับ จังหวัด	ระดับ ประเทศ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3						
ภาษาไทย	45.34	44.25	35.88	35.20	43.18	42.64
คณิตศาสตร์	26.13	25.45	31.05	29.65	34.28	32.40
วิทยาศาสตร์	39.01	37.95	40.05	38.62	39.10	37.63
สังคมศึกษา	40.58	39.37	48.50	46.79	48.20	46.24
ภาษาอังกฤษ	30.51	30.35	27.58	27.46	31.22	30.62
สุขศึกษา	58.32	58.30	60.12	59.32	-	-
ศิลปะ	43.83	43.65	44.21	43.14	-	-
การทำงานพื้นฐานอาชีพ	45.75	44.46	46.42	45.42	-	-
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6						
ภาษาไทย	52.79	49.26	54.23	50.76	52.80	49.36
คณิตศาสตร์	22.90	20.48	24.4	21.74	29.50	26.59
วิทยาศาสตร์	31.99	30.48	34.02	32.54	34.59	33.40
สังคมศึกษา	34.96	33.02	38.56	36.53	41.35	39.70
ภาษาอังกฤษ	26.95	25.35	24.93	23.44	26.58	24.98
สุขศึกษา	63.51	62.03	53.59	51.94	-	-
ศิลปะ	29.85	29.00	35.30	34.64	-	-
การทำงานพื้นฐานอาชีพ	50.81	49.98	49.20	49.01	-	-

การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดสงขลา มีการพัฒนาในทิศทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญและมุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ ซึ่งงบประมาณส่วนใหญ่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน อย่างไรก็ตามจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาด้านภาษาที่หลากหลายให้แก่ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู เป็นต้น เพื่อการสื่อสารรองรับการพัฒนา และการเติบโตด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาในอนาคต

2.ด้านการจัดการอาชีวศึกษา

จังหวัดสงขลามีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 20 แห่ง ปีการศึกษา 2559 มีนักศึกษาจำนวน 23,135 คน ดังนี้

ตารางที่ 71 สถานศึกษา จำนวนนักศึกษา และสัดส่วนนักเรียนภาครัฐต่อเอกชน

รายการ	ภาครัฐ	เอกชน	รวม
สถานศึกษา	10	10	20
นักศึกษา	13,888	9,247	23,135
สัดส่วนนักเรียนภาครัฐต่อเอกชน	60.03	39.37	100

เป็นการให้บริการทางการศึกษาด้านอาชีพซึ่งมีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
อาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลาเป็นผู้รับผิดชอบ จำนวน 10 แห่ง ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
วิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์ วิทยาลัยการอาชีพสมเด็จเจ้าพะโคะ วิทยาลัยการ
อาชีพนาทวี วิทยาลัยการอาชีพหลวงประธานราชภรณ์นิกร วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคจะนะ
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา และวิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการสิงหนครจัดการศึกษาระดับ ปวช. ,
ปวส. และ ปทส. นอกจากนี้ยังจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นให้แก่เยาวชน/ประชาชนในจังหวัดด้วยการรับ
นักเรียน/นักศึกษา/ผู้เรียนเพิ่มเติม ในวิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา วิทยาลัยการอาชีพสมเด็จเจ้าพะโคะ
วิทยาลัยการอาชีพนาทวี วิทยาลัยการอาชีพหลวงประธานราชภรณ์นิกร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา

ด้านคุณภาพนักเรียน/นักศึกษา ผู้เรียน ผลจากการประเมินภายนอกของ สมศ.รอบที่สอง
พบว่า มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
มาตรฐานด้านการให้บริการต่อชุมชนและสังคม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไปสถานศึกษาจัดการเรียนการสอน
ในบางสาขาวิชาเป็นที่ยอมรับในระดับจังหวัดและระดับชาติ เช่น วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ได้รับความร่วมมือ
สถานประกอบการในสาขาเทคโนโลยีปิโตรเลียม และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นต้น

3. ด้านการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มี
คุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดและของประเทศ
บนเวทีเศรษฐกิจโลก ด้วยกระบวนการพัฒนาองค์ความรู้บนพื้นฐานการบูรณาการศาสตร์สากลและภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ให้เป็นการศึกษาส่งเสริมด้านวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ บริการวิชาการ
ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู
วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญคือให้บัณฑิตรอบรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็น
ระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ ติดตามสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีคุณธรรมและจริยธรรม

สำหรับการพัฒนาสถาบันให้ได้มาตรฐานของ สกอ. และสมศ. และการพัฒนาสถาบันสู่
ระดับสากลนั้น มีการใช้ตัวชี้วัดที่หลากหลาย ทั้งในด้านวิชาการ งานวิจัย รวมไปถึงศิษย์เก่า และคณาจารย์ที่
ได้รับรางวัล โดยเน้นงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง บทความทางวิชาการที่ได้ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ ในกลุ่ม
วิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งงานวิชาการที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับ เปรียบเทียบกับขนาด
ของสถาบัน ซึ่งการประเมินเพื่อได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพนั้น พิจารณาข้อมูลจากผลผลิต (Output)
คือ ศิษย์เก่า และตัวป้อน (Input) คือ นิสิตนักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และสถาบัน

จังหวัดสงขลามีมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีขึ้นไปทั้งภาครัฐและเอกชน 7 แห่ง
ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ วิทยาลัยชุมชนจังหวัดสงขลา วิทยาลัยพุทธศาสนา
นานาชาติ นอกจากนี้ มีมหาวิทยาลัยที่เป็นสาขาของมหาวิทยาลัยอื่น มาเปิดสอนอีกหลายแห่ง เช่น สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัยฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหงฯ มีนักศึกษาทั้งหมด
47,884 คน เป็นนักศึกษาในภาครัฐ 43,238 คน ภาคเอกชน 4,640 คน (ไม่นับรวมมหาวิทยาลัยสาขา)
สัดส่วนนักศึกษาภาครัฐต่อเอกชน 90.30 : 9.70 นอกจากนี้ ยังมีการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 472 คน

สงขลาเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ มีมหาวิทยาลัยเป็นยอมรับในระดับนานาชาติ คือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับรางวัลในระดับชาติและนานาชาติหลายสาขามากมาย ทั้งด้านการบริการสังคม การวิจัย เช่น กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพซึ่งประกอบด้วยคณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะแพทย์แผนไทย กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

คุณภาพของนักศึกษาที่จบการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม/ตลาดแรงงาน สำหรับสภาวะการมีงานทำของนักศึกษาที่จบการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2558 พบว่านักศึกษามีงานทำร้อยละ 72.63 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 1.68 กำลังศึกษาต่อ 5.61 และไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ 20.08

ตารางที่ 72 แสดงร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามสภาพการมีงานทำ ปีการศึกษา 2558

รายการ	ร้อยละ
ทำงานแล้ว	72.63
ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ	1.68
กำลังศึกษาต่อ	5.61
ไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ	20.08

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2559

เนื่องจากสงขลาเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ แนวโน้มการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในอนาคตของจังหวัดสงขลา รัฐควรส่งเสริมให้มีการเปิดสอน/จัดการเรียนการสอน ในสาขาวิชาการที่รองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยการดำเนินการเพื่อรองรับในทุกด้านและเร่งพัฒนา การศึกษาให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ประสานความร่วมมือการให้บริการทางการศึกษาให้มากขึ้นในทุก ระดับการศึกษา

4. ด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เป็นการจัดการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดสงขลา โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตให้กับประชาชน นอกระบบโรงเรียนตามความต้องการ ซึ่งมีนักเรียนเข้ารับบริการการศึกษาใน 16 อำเภอ ปีการศึกษา 2559 ในระดับ ประถมศึกษา 2,700 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 18,534 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 22,918 คน นอกจากนี้ยังเปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นตามความต้องการให้แก่ประชาชน เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

นอกจากนี้จังหวัดสงขลามีสถาบันปอเนาะ และศูนย์ตาดีกาซึ่งเป็นที่ยอมรับของเยาวชน ในพื้นที่เพราะมีความเชื่อมั่นว่าสามารถผลิตนักเรียนให้เป็นผู้ที่เข้าใจในหลักศาสนาอิสลามอย่างถ่องแท้ โดยมีสถาบันปอเนาะจำนวน 29 แห่ง นักเรียน 1,317 คน ศูนย์ตาดีกาจำนวน 201 แห่ง ผู้เรียน 18,183 คน และมี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 325 แห่ง นักเรียน 20,672 คน

5. ด้านการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูคนพิการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคล มีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และ กำหนดให้ต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การ

สื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและด้อยโอกาส ส่วนหนึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียนปกติทั่วไปในลักษณะของการจัดการศึกษาเรียนร่วม และส่วนหนึ่งเรียนอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ โดยจังหวัดสงขลามีสถวน์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 สงขลา รับผิดชอบดูแลมีสถานศึกษาในสังกัด 4 โรง นักเรียน 1,582 คน

มีสทวน์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลาเป็นหน่วยงานจัดการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมสนับสนุนการเรียน การจัดเครื่องอำนวยความสะดวก การให้บริการและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดระบบส่งต่อคนพิการ ประสานงานและกำกับดูแลการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ นอกจากนี้ยังพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ปีการศึกษา 2559 มีนักเรียน จำนวน 1,582 คน (เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียนพิการและด้อยโอกาสมีจำนวนเพิ่มขึ้น) ด้านคุณภาพ เด็กพิการที่ได้รับการช่วยเหลือ ได้รับการฟื้นฟูเพื่อให้ผู้พิการสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในชีวิตประจำวันและส่งต่อเข้าเรียนในโรงเรียนปกติ

ตารางที่ 73 แสดงจำนวนครู นักเรียน โรงเรียนสังกัดสทวน์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2558 - 2559

รายการ	ปีการศึกษา 2558					ปีการศึกษา 2559				
	ก่อน ประณม	ประณม ศึกษา	ม. ต้น	ม. ปลาย	รวม	ก่อน ประณม	ประณม ศึกษา	ม.ต้น	ม. ปลาย	รวม
นักเรียน	392	480	326	201	1,399	387	495	484	216	1,582
ครู	41	56	34	27	158	41	64	41	31	177
ห้องเรียน	32	37	21	16	96	32	31	23	19	105
โรงเรียน	4					4				

ที่มา : สทวน์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จ.สงขลา
10 มิถุนายน 2559

6. แนวโน้มการศึกษาต่อจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ ประชาชนในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษานี้เนื่องจากจังหวัดสงขลาที่มีความพร้อมทั้งสถาบันการศึกษา สถานที่พักอาศัย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย การติดต่อกับต่างประเทศทำได้สะดวก กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการปฏิรูปการศึกษาเพื่อต้องการให้การจัดการศึกษาทุกระดับมีความสอดคล้อง ผู้เรียนมีคุณภาพ จบออกไปแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ สำหรับด้านอาชีวศึกษา มีนโยบายเพิ่มสัดส่วนนักเรียนประเภทอาชีวศึกษาให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อต้องการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพให้เป็นกำลังสำคัญเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ

รัฐบาลได้กำหนดให้จังหวัดสงขลาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่อำเภอสะเดาในท้องที่ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแต้ว และตำบลปาดังเบซาร์ การจัดการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวต้องจัดให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงอุดมศึกษาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

7. ปัญหาการจัดการศึกษาของจังหวัดสงขลา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับจังหวัด (O - NET) สูงกว่าระดับประเทศ คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาส่วนใหญ่มีมาตรฐานคุณภาพที่แตกต่างกันระหว่างสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงกับสถานศึกษาทั่วไป
2. หน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดขาดการบูรณาการการจัดการศึกษาร่วมกันขาดความเชื่อมโยง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. การจัดการเรียนการสอน ขาดการกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องในทุกระดับ
4. ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีน้อย
5. ประชาชนขาดความตื่นตัวในการเรียนรู้ให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี สังคม และความเป็นประชาคมอาเซียน
6. ขาดรวบรวมองค์ความรู้ที่เป็นระบบ การบริหารจัดการองค์ความรู้ การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้สู่สาธารณะค่อนข้างน้อย
7. ขาดการบูรณาการแหล่งเรียนรู้ของหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
8. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคส่วนอื่นมีน้อย
9. ขาดแคลนแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเนื่องนักเรียนที่จบระดับอาชีวศึกษา และ ปวส. นิยมเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี
10. ผู้จบการศึกษาแต่ละระดับ ไม่สอดคล้องและไม่สนองความต้องการของตลาดแรงงาน

แนวทางแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา

1. รัฐส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน (มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา) ส่งผลให้นักเรียนอยู่ในระบบการศึกษามากขึ้น นักเรียนออกกลางคันลดลง
2. หน่วยงานต่างๆ ดำเนินงานการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานงบประมาณที่ได้รับเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่เน้นเพื่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน
3. พัฒนาครูผู้สอนตามโครงการพัฒนาครูทั้งระบบ ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกคน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการใช้การพัฒนาครูด้วยระบบออนไลน์ (TEPE Online : Teachers and Educational Personels Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Major) เพื่อไม่ต้องการให้ครูออกจากโรงเรียนได้ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนได้เมเวเวลา ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ทุกสถานที่และนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการพัฒนาระดับคุณภาพผู้เรียน
4. ดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น เช่น โครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนประชารัฐ STEM ศึกษาอาชีวศึกษาเป็นเลิศ ทวิภาค/ทวิศึกษา มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง เป็นต้น
5. พัฒนาให้ครูมีวิทยฐานะสูงขึ้นเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้บริหาร และครูผู้สอน

6. การจัดการศึกษาเรียนร่วม ระหว่างนักเรียนปกติและนักเรียนพิการ/พิเศษ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนผู้พิการ/พิเศษ ได้เข้าเรียนมากขึ้น รวมทั้งมีการพัฒนาครูผู้สอน สนับสนุนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

7. สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนด้วยระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เช่น การเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลจากโรงเรียนวังไกลกังวลไปยังโรงเรียนขนาดเล็ก และ (DLTV : Distance Learning Television) และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยี (DLIT :Distance Learning Information Technology) ให้กับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตลอดจนสนับสนุนสื่อเทคโนโลยี ให้สถานศึกษา

(3) ด้านสาธารณสุข

จังหวัดสงขลามีสถานบริการสาธารณสุขของรัฐและเอกชนประกอบด้วย โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) 1 แห่งโรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 15 แห่ง (อำเภอสะเดามี 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลสะเดา และโรงพยาบาลป่าตึงเบซาร์) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 175 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาล 26 แห่ง โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงอื่นๆ 5 แห่ง มีคลินิกเอกชน 483 แห่ง ร้านขายยา 578 แห่ง และสถานบริการเพื่อสุขภาพ เช่น สปาเพื่อสุขภาพ นวดเพื่อสุขภาพ นวดเพื่อเสริมสวย 64 แห่ง โดยที่สถานพยาบาลได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐานการรักษาพยาบาล(HA) ปี 2555 – 2557 ร้อยละ 70.58 สำหรับปี 2558 ร้อยละ 88.24 โดยแนวโน้มทุกแห่งจะผ่านการรับรองคุณภาพ HA สัดส่วนของบุคลากรสาธารณสุขต่อประชากร (รวมทั้งรัฐและเอกชน) ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาลวิชาชีพ พบว่าเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยประเทศ สัดส่วนบุคลากรสาธารณสุขต่อประชากรยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ยกเว้น พยาบาลวิชาชีพมีสัดส่วนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี 2556 และปี 2557 ส่วนอัตราครองเตียงก็มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศเช่นเดียวกัน ดังตาราง

ตารางที่ 74 สัดส่วนบุคลากรสาธารณสุขต่อประชากรของจังหวัดสงขลา

บุคลากร	ค่าเฉลี่ยประเทศ ปี 2554	ปี 2556		ปี 2557		ปี 2558	
		จำนวน	อัตราส่วนต่อประชากร	จำนวน	อัตราส่วนต่อประชากร	จำนวน	อัตราส่วนต่อประชากร
แพทย์	1 : 2,931	359	1:3,858	409	1:3,414	436	1:3,225
ทันตแพทย์	1 : 13,148	82	1:16,891	96	1:14,546	102	1:13,786
เภสัชกร	1 : 7,534	148	1:9,358	159	1:8,783	163	1:8,627
พยาบาลวิชาชีพ	1 : 576	2,421	1:572	2,468	1:565	2,284	1:625
เตียง	1:475 (ปี 53)	2,124	1:652	2,192	1:637	2,188	1:643

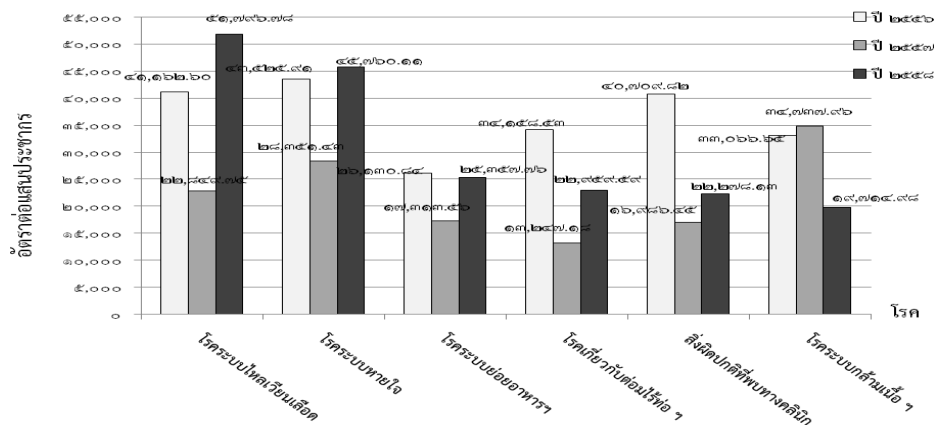

ที่มา : งานข้อมูลข่าวสาร กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สสจ.สงขลา

รูปที่ 27 สถิติชีพและสภาวะสุขภาพของประชาชนจังหวัดสงขลา

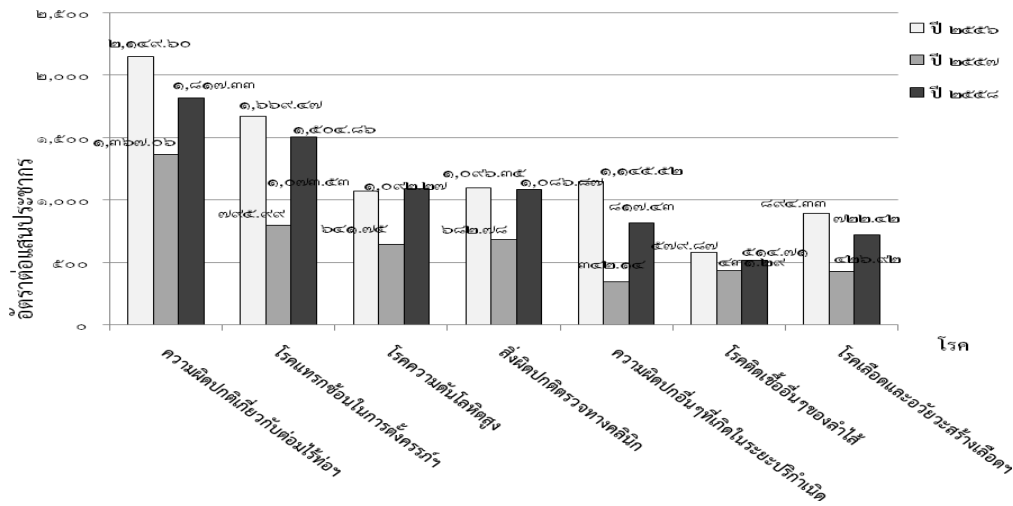
จากแผนภูมิ พบว่า ปี 2555 มีอัตราการเกิดต่อพันประชากร เท่ากับ 16.61 อัตราตายต่อพันประชากร เท่ากับ 5.27 ปี 2556 อัตราการเกิดต่อพันประชากร เท่ากับ 16.23 อัตราตายต่อพันประชากร เท่ากับ 6.04 ปี 2557 อัตราการเกิดต่อพันประชากร เท่ากับ 15.72 อัตราตายต่อพันประชากร เท่ากับ 6.23 สำหรับ ปี 2558 มีอัตราการเกิดต่อพันประชากร เท่ากับ 15.12 อัตราตายต่อพันประชากร เท่ากับ 6.53

รูปที่ 28 แผนภูมิสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน 5 อันดับแรก จำแนกตามกลุ่มโรคผู้ป่วยนอก จังหวัดสงขลา ปี 2555-58

ที่มา : กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สสจ.สงขลา

รูปที่ 29 แผนภูมิสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยใน 5 อันดับแรก จำแนกตามกลุ่มโรคผู้ป่วยนอก จังหวัดสงขลา ปี 2555-58

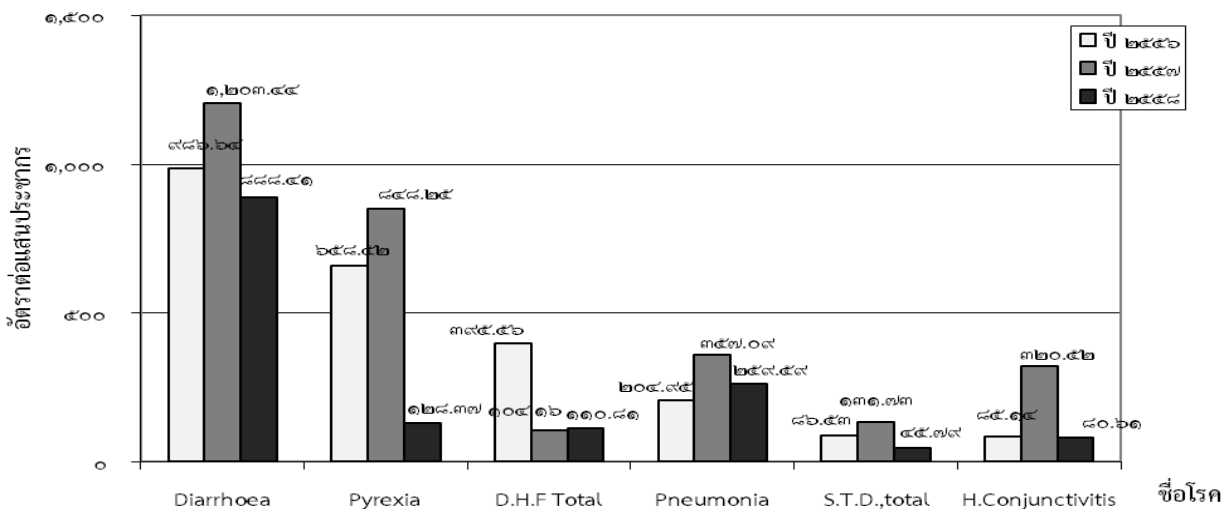

ที่มา : กลุ่มพัฒนาศาสตร์สาธารณสุข สสจ.สงขลา

จากรูปพบว่า สาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก 5 อันดับแรก ในปี 2558 ได้แก่ โรคระบบไหลเวียนเลือด โรคระบบทางเดินหายใจ โรคระบบย่อยอาหารฯ ตามลำดับ ส่วนผู้ป่วยใน พบว่ามีผู้ป่วยด้วยโรค 5 อันดับแรก ได้แก่ ความผิดปกติเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ ฯ การคลอดและภาวะแทรกซ้อนในการตั้งครรภ์ ความผิดปกติอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น และ โรคความดันโลหิตสูง ตามลำดับ

โรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่

รูปที่ 30 อัตราป่วยด้วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับแรก

ที่มา : รง.506 งานระบาดวิทยา ฝ่ายควบคุมโรคติดต่อทั่วไป สสจ.สงขลา

จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบว่า โรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญอยู่ในอันดับต้นๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง ไข้ไม่ทราบสาเหตุ โรคไข้เลือดออก ปอดบวม กามโรค ตาแดง สำหรับโรคไข้เลือดออกก็เป็นโรคติดต่อที่สำคัญโรคหนึ่ง อัตราป่วยจะสูงอยู่ใน 10 อันดับแรกของโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา แต่อัตราป่วยจะไม่คงที่ซึ่งเป็นลักษณะธรรมชาติของโรค โดยปกติจะมีการระบาดใหญ่ทุก 3 - 4 ปี แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยเอื้ออำนวยด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

โรคอุจจาระร่วง

โรคอุจจาระร่วงเป็นโรคที่ยังเป็นปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่ จากรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจะเห็นได้ว่า โรคอุจจาระร่วงยังมีอัตราป่วยที่สูงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราป่วยเป็นอันดับ 1 ของโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาทุกปี ทั้งนี้ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาได้ดำเนินการควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง โดยมีทีมเฝ้าระวังทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และมีโครงการอำเภอควบคุมโรค เป็นโครงการหนึ่งที่สนับสนุนการควบคุมโรคในระดับอำเภอ ซึ่งจากการประเมินมีอำเภอที่ผ่านเกณฑ์การประเมินอำเภอควบคุมโรคแล้ว จำนวน 13 อำเภอ จาก 16 อำเภอ นอกจากนี้ยังมีโครงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรมการบริโภค โครงการสุขภาพอาหารในโรงเรียน สถานประกอบการ ผู้ประกอบการอาหาร และโครงการอาหารปลอดภัย ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการตรวจสอบปนเปื้อน การอบรมผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้ประกอบการในจังหวัดตลอดจนนักท่องเที่ยวได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย แต่ปัญหาโรคอุจจาระร่วงก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป

ปัญหาสาธารณสุขของจังหวัดสงขลา

1. ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

ปัจจุบันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เป็นปัญหาสาธารณสุขและเป็นสาเหตุการป่วย/การตายอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย ได้แก่ โรคในกลุ่มหัวใจและหลอดเลือด (โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง โรคเบาหวาน) และโรคมะเร็ง จากรายงาน Chronic Disease Surveillance จังหวัดสงขลา พบว่า มีจำนวนผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้นทุกปี จากข้อมูลปีงบประมาณ 2553- 2558 อัตราป่วยต่อแสนประชากรด้วยโรคเบาหวานเท่ากับ 2,243.41 2,480.45 2,616.77 2,939.89 3,297.23 และ 3,586.37 ตามลำดับ อัตราป่วยต่อแสนประชากรด้วยโรคความดันโลหิตสูงเท่ากับ 4,487.50 5,117.81 6,776.02 7,434.84 8,004.33 และ 8,520.10 ตามลำดับ อัตราป่วยต่อแสนประชากรด้วยโรคหัวใจขาดเลือด เท่ากับ 359.80, 373.20 378.11 426.97 548.30 และ 628.20 ตามลำดับ

2. ปัญหาโรคไข้เลือดออก

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกจังหวัดสงขลา ปี 2556 มีผู้ป่วยไข้เลือดออกทั้งหมด 5,408 รายคิดเป็นอัตราป่วย 395.96 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้เสียชีวิต 11 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.80 ปี 2557 มีผู้ป่วยไข้เลือดออกทั้งหมด 1,423 รายคิดเป็นอัตราป่วย 104.08 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้เสียชีวิต 1 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.07 ปี 2558 มีผู้ป่วยไข้เลือดออกทั้งหมด 1,515 รายคิดเป็นอัตราป่วย 110.81 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้เสียชีวิต 2 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.13 ซึ่งโรคไข้เลือดออกเป็นโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาที่ยังคงเกิดระบาดซ้ำตามลักษณะของโรคและพัฒนาจนกลายเป็นโรคหลักที่กลายเป็นปัญหาสำคัญในทั้งระดับประเทศและประชาคมอาเซียน โดยอัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกมีอัตราป่วยสูงสลับปีเว้นปี ซึ่งพบว่า ผู้ป่วยส่วนมากเป็นเพศหญิง กลุ่มอายุที่พบส่วนใหญ่คือ 15 - 24 ปี และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียนจึงควรเพิ่มความเข้มข้นและต่อเนื่องในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยพัฒนาไปสู่การมีส่วนร่วมทั้งในระดับบุคคลครอบครัวและสังคม ต่อไป

3. ปัญหาจากสถานะสุขภาพกลุ่มแม่และเด็ก

เครื่องชี้วัดสถานะสุขภาพแม่และเด็กวัดด้วยอัตราส่วนการตายของมารดาเนื่องจากการตั้งครรภ์และการคลอดบุตร ไม่เกิน 36 ต่อแสนการเกิดมีชีวิต อัตราตายปริกำเนิด ไม่เกิน 9 ต่อพันการเกิดมีชีวิต ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาสถานะสุขภาพในกลุ่มแม่และเด็ก อัตราส่วนการตายมารดา (อัตราหญิงที่ตายเนื่องจากการตั้งครรภ์การคลอด และหลังคลอด 6 สัปดาห์) ต่อการเกิดมีชีวิตแสนคนในระดับจังหวัดยังสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายของประเทศ สำหรับอัตราตายปริกำเนิด (อัตราการตายของทารกที่ตายตั้งแต่ในครรภ์มารดาที่มีอายุครรภ์ครบ 28 สัปดาห์หรือมากกว่าร่วมกับการตายในระยะ 7 วันแรกคลอด) ต่อการเกิดทั้งหมดพันคน อยู่ในเกณฑ์เป้าหมายประเทศ

ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อปัญหาสาธารณสุข

1. ประชาชนในวัยผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่าในอนาคตประเทศไทยกำลังจะก้าวไปสู่สังคมผู้สูงอายุ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายและงบประมาณในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุมีแนวโน้มมากขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคเป็นประเด็นที่ควรให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ เพื่อเตรียมรองรับกับสถานการณ์ปัญหาทางด้านสุขภาพต่าง ๆ ของประชากรวัยสูงอายุในอนาคตอันใกล้

2. ประชาชนบางส่วนยังคงมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การมีนิสัยที่นิยมบริโภคและรับประทานอาหารที่ใช้ไขมันและแป้งเป็นส่วนประกอบหลัก หรืออาหารที่มีรสหวาน ขมขบเคี้ยว ตามสมัยนิยมและหน้าสื่อโฆษณาต่าง ๆ ทั้งนี้ประชาชนบางส่วนยังไม่นิยมออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์หรือส่งเสริมต่อสุขภาพร่างกาย ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและโรคหลอดเลือด นอกจากนี้ การเพิ่มพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อาทิเช่น การไม่สวมหมวกนิรภัย การดื่มสุรา สูบบุหรี่ พฤติกรรมสำส่อนทางเพศ เป็นปัจจัยที่มีผลเสียต่อสุขภาพ ถึงแม้ว่าประชาชนบางส่วนจะเพิ่มความนิยมในการออกกำลังกาย แต่บางส่วนยังคงมีวิธีการออกกำลังกายที่ไม่ถูกต้อง ทำให้มีโรคเพิ่มจากการออกกำลังกาย เช่นการเจ็บข้อเข่า เข่าเสื่อมมากขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการออกกำลังกายที่ไม่เหมาะสมกับสมรรถนะของตนเอง

จากปัญหาสาธารณสุขที่ยังมีอยู่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการเร่งรัดการดำเนินงาน เพื่อแก้ปัญหาตามนโยบายและปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขของจังหวัด ปี 2556 – 2559 ไว้ 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบคุณภาพการบริหารและบริการสุขภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารจัดการและบริการสุขภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน และยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ทั้งนี้เพื่อเป็นกลยุทธในการดำเนินในเชิงรุกให้เกิดประสิทธิภาพ ในการที่จะทำให้ประชาชนในจังหวัดสงขลาเสี่ยงต่อการมีภาวะเจ็บป่วยน้อยลง และมีสุขภาพดีต่อไป

สรุปภาพรวมจังหวัดสงขลา

ด้านเศรษฐกิจ

จังหวัดสงขลา มีเศรษฐกิจเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ โดยมีอุตสาหกรรมเป็นจุดเด่น ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของจังหวัด เป็นร้อยละ 78.33 ของกลุ่มจังหวัด และ ร้อยละ 35.66 ของภาคใต้ จุดอ่อนในการพัฒนาอุตสาหกรรม ได้แก่

1. การขาดแรงงานที่มีทักษะ ทั้งนี้ การศึกษาส่วนใหญ่ เป็นการผลิตแรงงานในระดับปริญญา ขาดแคลนแรงงานในระดับอาชีวศึกษา
2. ทักษะด้านภาษา ปัจจุบัน ความสามารถด้านภาษา และการสื่อสาร โดยการใช้ภาษาต่างประเทศ ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้
3. ทักษะในการใช้เทคโนโลยี และการพัฒนานวัตกรรม ทั้งนี้ นักเรียน นักศึกษา ยังมีทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต่ำ (พิจารณา จากคะแนน O-net ในระดับต่างๆ)
4. ปัญหาด้านการขนส่ง และระบบโลจิสติกส์ รวมถึงระบบการสื่อสารและการค้าผ่านระบบดิจิทัล ซึ่งยังมีการพัฒนาน้อย

ด้านการเกษตร ยังอาศัยผลผลิตจากยางพารา และผลิตภัณฑ์ยางพารา เป็นสำคัญ ดังนั้น หากมีการผันผวนของราคายาง จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของจังหวัด เป็นอย่างมาก ด้านการค้าชายแดน แม้จะมีมูลค่าสูง แต่เป็นการส่งออก วัตถุดิบยางพารา เป็นหลัก นอกจากนี้ แต่ยังมีจุดอ่อนด้านการท่องเที่ยว แม้จะมีการท่องเที่ยวเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มจังหวัด หาก มีสัดส่วนเพียงร้อยละ ของภาคใต้

เนื่องจาก จังหวัดสงขลา มีนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ปีละจำนวนกว่า 2 ล้านคน และมีสัดส่วนประชากรมุสลิม ประมาณร้อยละ 30 ซึ่งมีลักษณะเป็นพหุวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวลักษณะพหุวัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนาอาหารฮาลาล จึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงด้วย

การกำหนดให้ จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ นอกจากศักยภาพของจังหวัดแล้วการก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลาง จะเป็นการนำไปสู่การเชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่นๆ ในประเทศ และในอนุภูมิภาค เพื่อนำเศรษฐกิจของจังหวัดให้มีการเจริญเติบโตตามเป้าหมายที่วางไว้ และเพื่อให้พ้นกับดักรายได้ปานกลางในอนาคตอันใกล้ ทั้งนี้ การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์จะส่งผลต่อการนำจังหวัดไปสู่การเป็นศูนย์กลาง อุตสาหกรรมในภาคใต้ ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ด้านสังคม

จากสภาวะการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เป็นผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเมือง การลดปัญหาด้านคนจน โดยประชากรที่มีรายได้น้อย (ต่ำกว่า เส้นความยากจน) ลดลงอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีกำลังซื้อที่สูงขึ้น ประชาชนมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น เป็น 11.39 ปี มีผลคะแนน O-net ชั้น ม. 3 ด้านวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยร้อยละ 39.20 เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และมีคะแนน O-net ชั้น ม. 6 ด้านวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยร้อยละ 36.96 สูงกว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ค่าเฉลี่ยคะแนน O-net ยังต่ำกว่า ร้อยละ 50 นอกจากนี้ จำนวนแพทย์และพยาบาล กระจุกตัวอยู่ที่ตัวอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ การกระจายตัวของแพทย์และพยาบาล ยังไม่ดีนัก ด้านการเจ็บป่วย พบว่าประชากรมีอัตราการเจ็บป่วยต่อประชากร 100,000 ราย เพิ่มขึ้น จากอัตรา 5,186.70 ในปี 2556 เป็น 10,326.12 ในปี 2557 สูงกว่าระดับประเทศ ที่อัตรา 4,798.99 และระดับภาค ที่อัตรา 4,126.58 ด้านยาเสพติด จำนวนคดียาเสพติดมีจำนวน 717 คดี/ประชากร 100,000 คน ซึ่งมีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา แต่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่ 457 เท่านั้น

สำหรับการเข้าถึงสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นไปอย่างทั่วถึง ทั้งระบบไฟฟ้าและประปา และการสื่อสารต่างๆ จำนวนแพทย์และพยาบาล มีจำนวนมาก

ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาของจังหวัดสงขลา ยังคงเป็นเรื่องของขยะและน้ำเสียที่เกิดขึ้น เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวกว่า 3 ล้านคน/ปี และประชากรอีกกว่า 1 ล้านคน นอกจากนี้ ยังมีขยะและน้ำเสียที่เกิดจากอุตสาหกรรมอีกส่วนหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการแก้ไขปัญหาพร้อมกัน ทั้งเทศบาล อบจ. และหน่วยงานต่างๆในจังหวัด รวมถึงโครงการ Green City จากความร่วมมือระหว่างประเทศในกลุ่มสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล ซึ่งการแก้ไขปัญหาควรมีการลงทุนและพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของจังหวัด

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งตลอดพื้นที่อำเภอชายทะเลอ่าวไทย ทั้ง 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอระโนด สทิงพระ สิงหนคร เมืองสงขลา จะนะและเทพา ถึงแม้จะมีการก่อสร้างเขื่อนในระบบต่าง ๆ แต่ยังคงมีพื้นที่ที่ยังไม่ได้แก้ปัญหาอีกมาก

2.3 การวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด (SWOT ANALYSIS)

คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.สงขลา) ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดและได้ปรับข้อมูลให้มีความสอดคล้องข้อเท็จจริง ดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง (S - STRENGTHS)	
S1	<u>ด้านภาคการเกษตร</u> - มีพื้นที่เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งผลิตยางพาราและข้าว (พื้นที่ปลูก 0.226 ล้านไร่) ไม้ผล (พื้นที่ 0.105 ล้านไร่) ปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูก 0.040 ล้านไร่) - เป็นแหล่งทำการประมง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และผลิตอาหารทะเลที่สำคัญของภาคใต้ตอนล่าง <u>ยางพารา</u> - พื้นที่ปลูกยางพาราได้มากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ (พื้นที่ปลูกจำนวน 2.02 ล้านเศษไร่ พื้นที่เปิดกรีดยังจำนวน 1.79 ล้านไร่) - เป็นศูนย์กลางการค้าและการแปรรูปผลผลิตยางพารา และไม้ยางพารา ที่สำคัญของประเทศอุตสาหกรรมยางจำนวน 128 โรง (เงินลงทุน 14,761.51 ล้านบาท) <u>อาหารทะเล</u> - เป็นแหล่งผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลมากที่สุดของภาคใต้ (มีโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจำนวน 30 โรง)
S2	<u>ด้านการท่องเที่ยว</u> - มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ เช่น เมืองเก่าสงขลา สถาบันทักษิณคดีศึกษา, เกาะยอ, ชุมชนสทิงหม้อ, น้ำตกโตนงาช้าง หาดสมิหลา, แหลมสนอ่อน, ตลาดกิมหยง ตลาดสันติสุข ตลาดน้ำคลองแดน ตลาดน้ำบางกล้า ตลาดน้ำบ้านพรุ อุโมงค์เขาน้ำค้าง วัดถ้ำตลอดวัดเขารูปช้าง วัดพะโคะ วัดเขาแก้วแสน ฯลฯ - มีกิจกรรมการท่องเที่ยวตามประเพณีและวัฒนธรรมตลอดปี เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ แข่งขันเรือยาว บางกล้า ลากพระตรุษจีน ไหว้พระแก้ววัด ลอยกระทง เทศกาลอาหารสองทะเล เทศกาลกินเจ ฯลฯ - การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้สำคัญของจังหวัด โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากกว่า 5 พันล้านบาทต่อไป - มีด่านชายแดนไทย – มาเลเซีย 3 ด่านใช้เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านได้เป็นอย่างดี
S3	<u>ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน</u> - ขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ (219,329 ล้านบาท) และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (170,548 ล้านบาท) และมีดุลยภาพโดยมีสัดส่วนรายได้จากภาคเกษตร 18% ภาคอุตสาหกรรม 21% ภาคการขนส่งและค้าปลีก รวม 19% - ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวของจังหวัดมีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 6 ของภาคใต้และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (152,130 บาท/ปี) - เป็นแหล่งการค้าชายแดนที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุดของประเทศ (62 % ของมูลค่าการค้าชายแดนทั่วประเทศ) - เป็นศูนย์กลางด้านการค้า การเงิน การลงทุน และการบริการ ที่สำคัญของภาคใต้ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ ตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น - มีนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ตำบลฉลุง) ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมทั้งในประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง (S - STRENGTHS)	
	- เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีการให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมทำให้มีโอกาสในการเพิ่มการลงทุนของผู้ประกอบการได้มากกว่าพื้นที่อื่นๆ - เป็นเมืองยางพารา (Rubber City) ทำให้สามารถเพิ่มการลงทุนด้านยางพาราสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากยางพาราและสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับจังหวัด - มีด่านพรมแดน 3 ด่าน ด่านสะเดา ด่านปาดังเบซาร์ ด่านบ้านประกอบ ที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุดในประเทศ มูลค่ารวม 541,078.72 ล้านบาท - มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย สามารถเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจในบริเวณแนวพื้นที่ภาคเหนือ (Northern Corridor Economic Region : NCER) ของประเทศมาเลเซีย ทำให้สงขลาเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (Gate Way) โดยเฉพาะการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านด้านใต้และนานาชาติ - เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรและแปรรูปอุตสาหกรรมเกษตรสำคัญของภาคใต้ (จำนวนโรงงาน 1,862 โรง เงินทุน 67,048.00 ล้านบาท จำนวนคนงาน 75,905 คน) สามารถรองรับวัตถุดิบทางการเกษตรจากจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ตอนล่าง (ยางพารา สัตว์น้ำ) - ชุมชนเมืองมีขนาดใกล้เคียงกับชุมชนชนบทที่ 59 % และ 51 % ตามลำดับ ซึ่งทำให้มีศักยภาพในการบริโภคสูง
S4	<u>ด้านพลังงาน</u> - มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ที่เอื้อต่อการผลิตอุตสาหกรรมพลังงาน เช่น การใช้ประโยชน์ก๊าซธรรมชาติจากแหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมไทยมาเลเซีย (JDA) แหล่งน้ำมันดิบ (แหล่งสงขลา) แหล่งถ่านหิน (สะบ้าย้อย) - เป็นแหล่งอุตสาหกรรมพลังงาน และธุรกิจพลังงานที่สำคัญในภาคใต้ เช่น 1) โรงแยกก๊าซจะนะ มีกำลังการผลิต 425 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน 2) โรงไฟฟ้าจะนะ ผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติ มีกำลังการผลิต 730 MW และชุดที่ 2 มีกำลังการผลิต 800 MV ต่อวัน 3) การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมแหล่งสงขลา มีกำลังการผลิต 17,500 บาร์เรล ต่อวัน 4) มีคลังน้ำมัน/สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลวมากที่สุดในภาคใต้ 5) ส่วนปฏิบัติการระบบท่อ เขต 7 บริษัท ปตท. จำกัด มหาชน ที่มีระบบส่งก๊าซธรรมชาติให้กับโรงไฟฟ้า จะนะ ประมาณ 125 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และสถานีแม่ระบบขนส่ง NGV ทางท่อทั่วภาคภาคใต้ ประมาณ 5 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน
S5	<u>ด้านการคมนาคมขนส่ง</u> เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ เชื่อมโยงอาเซียนและนานาชาติ - การขนส่งทางอากาศ มีสนามบินนานาชาติหาดใหญ่ เป็น 1 ใน 6 ของสนามบินนานาชาติ สามารถรองรับการคมนาคมและขนส่งทางอากาศ มีเส้นทางการบินในประเทศและต่างประเทศ สิงคโปร์ มาเลเซีย ซาอุดีอาระเบีย และอื่น ๆ - การขนส่งระบบรางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่สามารถสร้างความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ภาคกลางของประเทศกับประเทศอาเซียนตอนล่างและนานาชาติ : ชุมทางรถไฟหาดใหญ่ สามารถเชื่อมต่อไปยังปีนัง กัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ - มีเส้นทางคมนาคมขนส่งทางบกที่เชื่อมโยงเส้นทางไปยังพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย อันดามันและประเทศเพื่อนบ้าน - เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่เชื่อมโยงโครงข่ายการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง (S - STRENGTHS)	
S6	<u>ด้านสังคม/การศึกษา/คุณภาพชีวิต</u> - เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภาคใต้ที่มีการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศมีมหาวิทยาลัยในจังหวัด 5 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ - มีศูนย์การเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยจากภูมิภาคอื่นหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เป็นต้น ซึ่งทำการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอก ทั้งหลักสูตรภาษาไทยและหลักสูตรนานาชาติ - มีแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชนที่หลากหลาย อาทิ การพัฒนาอาชีพ ประเพณีวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และการกีฬา ผลงานการศึกษาและวิจัยจากสถาบันต่างๆ ฯลฯ - มีทุนทางสังคมที่เข้มแข็งและหลากหลาย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน - เป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขของภาคใต้ มีโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน - อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ของประชากร ร้อยละ 47.79 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 32.73) - การเข้าถึงน้ำประปา ของประชากร ร้อยละ 28.77 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (ร้อยละ 15.77) - มีแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จังหวัดสงขลาตามช่วงวัย
S7	<u>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> - มีอัตลักษณ์ของความเป็นเมืองที่มีสองทะเลเชื่อมต่อกัน ระหว่างทะเลสาบสงขลาและทะเลอ่าวไทย ซึ่งทะเลสาบสงขลามีลักษณะพิเศษ เป็นทะเล 3 สามน้ำ (น้ำจืด, น้ำกร่อย และน้ำเค็ม) - มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย เช่น ป่าต้นน้ำชายฝั่งทะเล ป่าชายเลน แหล่งน้ำมัน - มีเครือข่าย/องค์กรภาคประชาชนที่เข้มแข็งในการร่วมดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กลุ่มรักษ์คลองอู่ตะเภา กลุ่มอนุรักษ์ประมงพื้นบ้าน (สวนกง-นาทับ, บ้านเขาแดง,บ้านม่วงงาม) องค์กรภาคประชาชน สถานศึกษา เช่น สหกรณ์ มอ. กลุ่มอนุรักษ์ป่าผาดำ เป็นต้น - มีแผนแม่บทการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา - มีแผนบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ จังหวัดสงขลา เป็นแผนแม่บทในการจัดการน้ำในจังหวัด - มีแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดสงขลา ระยะ 5 ปี 2558-2562
S8	<u>ด้านความมั่นคง</u> - มีกองกำลังภาคประชาชนในพื้นที่ เช่น ชรบ. หน่วยอาสาสมัครต่างๆ กลุ่มพลังมวลชนจัดตั้ง - มีเครือข่ายเฝ้าระวังวิทยุสื่อสาร (เครื่องแดง) - มีศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ 4 อำเภอความมั่นคง - มีสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน (ประเภทสำรอง) (อส.สร.) - จุดตรวจความมั่นคงในพื้นที่ อำเภอจะนะ (จุดตรวจบ้านควนมิด) อำเภอนาทวี (จุดตรวจบ้านไต้หนน့်) อำเภอหาดใหญ่ (3 จุด คือ จุดตรวจบึกซี, จุดตรวจจนาคารกรุงไทยและจุดตรวจเมโทรแคท) อำเภอเมือง (2 จุด คือ จุดตรวจชลทัศน์ และจุดตรวจสวนสาธารณะ 72 พรรษา) - จุดตรวจกองกำลังภาคประชาชน ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จำนวน 8 จุด

2) การวิเคราะห์จุดอ่อน (W - WEAKNESS)	
W1	ด้านการเกษตร - ผลผลิตทางการผลิตทางการเกษตรต่ำ เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรหลักยพาราลดลงอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกษตรกรไม่มีทุน ในการบำรุงดูแลรักษาและการจัดการที่ถูกต้อง - การบริหารจัดการกลุ่มองค์กรเกษตรกรไม่มีประสิทธิภาพ และขาดระบบการบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรแบบครบวงจร - ด้านการเกษตรขาดการบูรณาการ นำองค์ความรู้ จากการศึกษาวิจัยมาใช้ประโยชน์และขยาย ผลเชิงพาณิชย์ - เกษตรกรรายย่อยไม่มีความพร้อมในการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐาน GAP, COC เป็นต้น ขาดตลาดในการขายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ และโรงคัดแยกและ บรรจุผลิตภัณฑ์เกษตรที่มีคุณภาพ - ผลผลิตทางการเกษตรไม่ตรงกับความต้องการของคู่ค้า และไม่มีความต้องการของการผลิต ขาดการนำนวัตกรรมมาใช้
W2	ด้านการท่องเที่ยว - สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวไม่ได้มาตรฐาน เช่น ป้ายชี้ทางแหล่งท่องเที่ยว (3 ภาษา) ห้องน้ำ - การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่ไม่ครอบคลุมศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่และ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทันสมัยและขาดความต่อเนื่อง - ขาดการสร้างความโดดเด่นและเรื่องราว (Story) เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว - ขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยวระดับมืออาชีพ และบางส่วนยังมีปัญหาทักษะด้านภาษา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ เช่น ภาษาจีน เป็นต้น
W3	ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน - แรงงานบางส่วนยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และเลือกงานทำให้มีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.30 (สูงกว่าค่าประเทศ 0.75) - การขอรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น อย. มพข. ฮาลาล มอก. ยังมีจำนวนน้อย เนื่องจากเกิดจาก ผู้ผลิตและระบบการรับรองมาตรฐาน สถานที่ดำเนินการกิจการต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของ มาตรฐาน (เป็นอุปสรรค) - ผลผลิตภาพแรงงานของจังหวัดต่ำกว่าของประเทศ เนื่องจากเศรษฐกิจส่วนใหญ่พึ่งพาการเกษตร - อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเนื่องจากโครงสร้าง เศรษฐกิจของจังหวัดยังพึ่งพารายได้จากยางพาราและอุตสาหกรรมยางซึ่งในช่วงที่ผ่านมา มีราคา ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลก - การผลิตภาคอุตสาหกรรมยังเน้นการแปรรูปยางพาราเพื่อการส่งออกเป็นวัตถุดิบที่มีมูลค่าไม่สูง และการแปรรูปอาหารทะเลที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากภายนอกที่มีต้นทุนสูง
W4	ด้านพลังงาน - อุตสาหกรรมพลังงาน ยังมีปัญหาการบริหารจัดการ ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม - การใช้พลังงานในภาพรวมจังหวัดสงขลา ยังขาดประสิทธิภาพ - สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนมีน้อย เช่น ระบบก๊าซชีวภาพ พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น - ระบบโครงข่ายไฟฟ้าไม่มีความเสถียร เกิดไฟฟ้าตก-ดับ บ่อยครั้ง

2) การวิเคราะห์จุดอ่อน (W - WEAKNESS)	
W5	<u>ด้านการคมนาคมขนส่ง</u> - มีปัญหาการจราจรหนาแน่นติดขัดในเมืองใหญ่และเมืองชายแดน จากสภาพถนนที่มีความคับแคบและการขาดวินัยทางจราจร โดยจอตลอดบริเวณริมทางสาธารณะไม่เป็นระเบียบ - การขนส่งโดยรถไฟใช้ระบบรางเดียวทำให้เกิดความล่าช้าไม่สะดวก และหวัรถจักรไม่เพียงพอในการขนส่งสินค้าทางราง - ขาดการวางโครงข่ายคมนาคมขนส่งเพื่อการค้าการลงทุนอย่างเป็นระบบ - การรองรับของท่าเรือสงขลาไม่เพียงพอต่อปริมาณการส่งออก และยังไม่มีการพัฒนาขีดความสามารถและนวัตกรรม
W6	<u>ด้านสังคม/การศึกษา/คุณภาพชีวิต</u> - สถาบันครอบครัวอ่อนแอ ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม เนื่องจากการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม จากรุ่นสู่รุ่นยังมีน้อย - การบูรณาการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามช่วงวัยอย่างเป็นระบบมีน้อย - การเรียนรู้ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และการเป็นประชาคมอาเซียนที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตยังมีน้อย - ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสารยังมีน้อย - ประชาชนมีปัญหาสุขภาพเรื่องโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ และปัญหาอนามัยแม่และเด็ก เช่น โรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน เอดส์ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวต่ำกว่า 2,500 กรัม เฉลี่ย 1,303 คน เป็นต้น - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง มีคดีอาญาเพิ่มขึ้น - ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ - โครงสร้างแรงงานตามการศึกษาในภาคใต้ขาดแคลนแรงงานในระดับอาชีวศึกษา (ประมาณ 3.6%) มัธยมศึกษาปีที่ 6 ประมาณ 12.94% ขณะที่การศึกษาในระดับปริญญาตรีสูงกว่า มีประมาณ 20% - มีแหล่งเสื่อมโทรมในเขตชุมชนเมือง ทำให้คนมีคุณภาพชีวิตไม่ผ่านเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน - มีประชากรที่รายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน จำนวน 90,400 คน ในปี 2557 - มีผลคะแนน O-net ในกลุ่มสาระหลักเฉลี่ย ต่ำ (ปี 2558 อยู่ที่ 39.2)
W7	<u>ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u> - ระบบการบริหารจัดการน้ำไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เกิดอุทกภัยในหลายพื้นที่ ปัญหาน้ำท่วม - ขาดการบูรณาการแผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล การแก้ไขปัญหาของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา การดูแลทรัพยากรป่าไม้ - ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นจากประชากรแฝงและการเติบโตของเมืองที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น - ปริมาณขยะมูลฝอยสะสมตกค้างที่ไม่ได้มีการบริหารจัดการและการกำจัดอย่างเป็นระบบ - การใช้ทรัพยากรไม่เหมาะสมและเกินศักยภาพการรองรับของทะเลสาบสงขลา เช่น การประมง การใช้ที่ดินการเลี้ยงกุ้ง - การบริหารจัดการขยะติดเชื้อ และขยะอันตรายชุมชน ไม่ถูกหลักวิชาการ - น้ำเสียชุมชนไม่ได้รับการบำบัดก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำ - คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำเกิดความเสื่อมโทรม

2) การวิเคราะห์จุดอ่อน (W - WEAKNESS)	
	- สถานประกอบการที่ได้รับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมสีเขียว ยังไม่ครอบคลุม - กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำ ยังไม่มีความเข้มแข็งและขาดความต่อเนื่อง - การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ - การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังไม่มีความเข้มแข็งและขาดความต่อเนื่อง - การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมและผังเมือง โดยเฉพาะการควบคุมกิจกรรมบริเวณชายฝั่ง เพื่อลดการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ ที่ส่งผลกระทบต่อภารกิจชายฝั่งในระยะยาว - จำนวนสถานประกอบการที่ได้รับการพัฒนาระดับอุตสาหกรรมสีเขียว ยังมีน้อย จำนวน 149 แห่ง จากจำนวน 1,960 แห่ง
W8	<u>ด้านความมั่นคง</u> - สถานการณ์การก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดข้างเคียง ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว - เป็นพื้นที่เส้นทางลักลอบนำเข้า แห่ลักขโมย เพื่อจำหน่ายและส่งต่อยาเสพติดไปประเทศเพื่อนบ้าน - ชุมเฝ้าระวังตามแนวชายแดน ไม่เพียงพอในการป้องกันตลอดแนวชายแดน ไทย-มาเลเซีย - ขาดการควบคุมกำกับดูแลและรักษาผลประโยชน์ทางทะเล เช่น การลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล - ขาดการสร้างจิตสำนึก ปลุกฝังระเบียบวินัย ให้มีความรู้ความเข้าใจและถือปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขาดมาตรฐาน และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3) การวิเคราะห์โอกาส (O - OPPORTUNITIES)	
O1	ด้านการเกษตร - รัฐมีนโยบายให้การสนับสนุนการผลิตและการตลาดเช่น โซนนิ่งการเกษตร การเกษตรแปลงใหญ่ นิคมอุตสาหกรรมยางพารา (ฉลุง) เป็นเมืองยาง (Rubber City) - การเปิด AEC และโครงการตามกรอบการพัฒนาต่างๆ เช่น Rubber and Oilpalm Corridor ภายใต้กรอบ IMT-GT หรือ Economic Corridor 1 ซึ่งสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เป็นโอกาสทางการตลาดของสินค้าเกษตร - รัฐบาลให้ความสำคัญกับการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาทำให้ประชาชนและทุกภาคส่วนของการพัฒนาในพื้นที่ให้ความสำคัญในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาในจังหวัด
O2	ด้านการท่องเที่ยว - นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ Social Network ทำให้มีนักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลามากขึ้น - นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเอื้อต่อการเสริมสร้างศักยภาพทางการท่องเที่ยวทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการตลาด - โครงการด้านการท่องเที่ยวภายใต้แผนงาน IMT-GT (Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle) ซึ่งปรากฏโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น ตามรอยหลวงปู่ทวด การพัฒนาเมืองเก่า และ Green City เป็นต้น - นโยบายของสายการบินต่างประเทศเพิ่มเที่ยวบินมายังสนามบินหาดใหญ่ เช่น สายการบิน TIGER AIR, AIR ASIA เป็นต้น
O3	ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน - มีแผนงานการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย อินโดนีเซีย – มาเลเซีย – ไทย(Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle : IMT – GT) และกรอบความร่วมมือ เพื่อพัฒนาชายแดน ไทย-มาเลเซีย (Joint Development Strategy for Border Areas : JDS) - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, นโยบายรัฐบาล, นโยบาย ศอ.บต.ให้การสนับสนุนการเสริมสร้างรายได้ให้กับผู้มีรายได้น้อย ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้ความสำคัญในการพัฒนา คุ่มครองดูแลแรงงาน เช่น ขยายการคุ้มครองสู่แรงงานนอกระบบ - การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นโอกาสทางการค้า การลงทุน - มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
O4	ด้านพลังงาน - กระแสการตื่นตัวในการประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติพลังงาน - นโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมแผนบูรณาการด้านพลังงานระยะยาว (TIEB) ทำให้มีความมั่นคงด้านพลังงานมากขึ้น - มีการลงทุนด้านพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นโดยปัจจุบันมีโรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน 5 แห่ง ทำให้สงขลามีความมั่นคงด้านพลังงานมากขึ้น
O5	ด้านการคมนาคมขนส่ง - นโยบายรัฐบาลสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเศรษฐกิจชายแดน เช่น รถไฟรางคู่เส้นทางหาดใหญ่-ปาดังเบซาร์ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองแนวใหม่ สาย อ.หาดใหญ่-ชายแดนไทย-มาเลเซีย

3) การวิเคราะห์โอกาส (O - OPPORTUNITIES)	
O6	ด้านสังคม/ด้านการศึกษา/คุณภาพชีวิต - นโยบายรัฐบาลส่งเสริมด้านสังคม คุณภาพชีวิต การศึกษา วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ - เทคโนโลยีการสื่อสารทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง เช่น ระบบ 3G 4G - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
O7	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - รัฐบาลมีนโยบายในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการน้ำทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของจังหวัดเพิ่มขึ้นจากการดำเนินการปรับปรุงระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ - นโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น - การดำเนินการโครงการ Green City ภายใต้กรอบความร่วมมือ IMT-GT ส่งเสริมให้จังหวัดสงขลาโดยอำเภอหาดใหญ่และสงขลาเป็นโครงการนำร่อง - นโยบายของรัฐ ในการสนับสนุนการสร้างเมืองสีเขียวในทุกจังหวัดทำให้เกิดกระแสการพัฒนาเมืองสีเขียว โดยเฉพาะอปท.ให้ความสำคัญมากขึ้น - มีแผนยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภาคใต้ พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งครอบคลุมการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดสงขลา - นโยบายรัฐบาลในการเพิ่มพื้นที่ป่าให้ได้ 40 เปอร์เซ็นต์ ของประเทศทำให้หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ให้ความสำคัญและส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่อง - มีการจัดทำแผนที่ 1 : 4,000 ทั้งประเทศ (ONE MAP) ทำให้สามารถการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ที่มีความสะดวกและชัดเจนยิ่งขึ้น - แผนแม่บทอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ โดยจังหวัดสงขลาเป็นหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาที่จะทำให้อุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลาเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น - นโยบายส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในการสนับสนุนดูแลรักษา อนุรักษ์ ป่าชุมชน และติดตามด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด - มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล พ.ศ. 2558 ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลได้มากขึ้น
O8	ด้านความมั่นคง - การปรับลดมาตรการความมั่นคงในพื้นที่ ๔ อำเภอ ทำให้ภาพลักษณ์ของการเป็นพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ปกติที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว การลงทุนในจังหวัดเพิ่มขึ้น

4) การวิเคราะห์อุปสรรค (T – THREATS)	
T1	ด้านการเกษตร - ราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนตามกลไกตลาด โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด คือ ยางพารา ซึ่งมีสัดส่วนของผลผลิตยางพาราและอุตสาหกรรมต่อเนื่องกว่าร้อยละ 64.56 ของ GPP แต่มีราคาตกต่ำมาตั้งแต่ปี 2555 ส่งผลต่อภาคการเกษตรของจังหวัด
T2	ด้านการท่องเที่ยว - การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวมีสูงทำให้นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจแทนหรือระยะเวลาพำนักในจังหวัดสงขลาลดลง - สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ภาพลักษณ์ความไม่ปลอดภัยของจังหวัดสงขลาซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน นักท่องเที่ยวจึงขาดความเชื่อมั่นต่อการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่
T3	ด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน - ภาวะความผันผวนของระบบเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้า การห้บต่อการส่งออกของสินค้าของจังหวัด - มาตรการกีดกันทางการค้าของบางประเทศเป็นอุปสรรคในการส่งออกสินค้าของจังหวัด - อุปสรรคในการส่งออก การท่องเที่ยว และการบริการ เช่น - มาตรฐานฮาลาล ของไทยยังไม่ได้รับการรับรองในบางประเทศ - การกำหนดมาตรการการใช้ไม้คอกเทศก์ท้องถิ่นของบางประเทศ - การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกยังชะลอตัว เป็นผลให้การขยายตัวด้านการส่งออกลดลงและราคาสินค้าเกษตรบางชนิดลดลง
T4	ด้านการคมนาคมขนส่ง - การส่งออกสินค้าทางราง ผ่านสถานีรถไฟปาดัง เบซาร์ (สถานีรถไฟร่วม ไทย-มาเลเซีย) ประเทศไทยต้องจ่ายค่า GST จำนวน 6 เปอร์เซ็นต์ เป็นการเพิ่มภาระต้นทุนกับผู้ส่งออกสินค้า
T5	ด้านพลังงาน - ความไม่เชื่อมั่นต่อการใช้เทคโนโลยีพลังงานสะอาดในการผลิตไฟฟ้า เพื่อเสริมความมั่นคงด้านพลังงานในพื้นที่ เช่น โรงไฟฟ้าถ่านหิน โรงไฟฟ้าขยะ เป็นต้น
T6	ด้านสังคม/การศึกษา/คุณภาพชีวิต - ความเจริญด้านเทคโนโลยีทำให้เกิดการหลั่งไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดค่านิยมที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การใช้ภาษา การบริโภค เป็นต้น - มาตรการบังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัด
T7	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณพื้นที่อ่าวไทยและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศจากภาวะโลกร้อนทำให้มีคลื่นลมรุนแรงส่งผลต่อการกัดเซาะชายฝั่งทะเลของจังหวัด - ภาวะโลกร้อนส่งผลต่อสภาวะแวดล้อมของจังหวัดทำให้เกิดภัยแล้งรุนแรงในปี 2557 สร้างความเสียหายให้กับการเพาะเลี้ยงชายฝั่งและการเติบโตของผลผลิตการเกษตร
T8	ด้านความมั่นคง - ระบบเทคโนโลยีและความเติบโตทางเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง เช่น การโจรกรรมข้อมูล การปลอมแปลงเอกสารทางราชการต่างๆ เป็นต้น